

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку півдня України
Рада молодих учених та студентів

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Імус

Матеріали

*IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції студентів та магістрантів
за підсумками наукових досліджень 2017 року
«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ АПК»*

Випуск IV

Мелітополь, 2017

УДК 33

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції студентів та магістрантів
за підсумками наукових досліджень 2016 року
«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ
РОЗВИТКУ АПК»

Мелітополь: ТДАТУ, 2017. - Випуск IV. - 87 с.

До збірки ввійшли матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів та магістрантів за підсумками наукових досліджень 2015 року. Збірка призначена для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців, які працюють за даним напрямом.

Секція 1. Соціально-економічний розвиток підприємництва в АПК

Секція 2. Проблеми бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в АПК

Секція 3. Розвиток фінансово-кредитної системи АПК

Організаційний комітет

1. Прус Юрій Олександрович – к.е.н., доц., директор НДІ Стратегії соціально-економічного розвитку АПВ півдня України;
2. Легеза Дар'я Георгіївна – д.е.н., доц., керівник відділу маркетингу та менеджменту;
3. Нестеренко Світлана Анатоліївна – д.е.н., проф., керівник відділу організації виробництва та підприємництва;
4. Синяєва Людмила Василівна – д.е.н., доц., керівник відділу обліку та аудиту;
5. Яворська Тетяна Іванівна – д.е.н., проф., керівник відділу економіки та інвестицій;
6. Костякова Анна Анатоліївна – к.е.н., доц., керівник відділу аналізу та контролінгу;
7. Карман Сергій Вікторович – к.е.н., доц., керівник відділу мікроекономіки соціально-економічного розвитку;
8. Яцух Олена Олексіївна – к.е.н., доц., керівник відділу фінансово-кредитного забезпечення.

РОБОЧА ГРУПА:

Кашкарьов А.О.

- голова Ради молодих учених та студентів ТДАТУ,

Демченко І.В.

- к.е.н., старший викладач кафедри фінансів і кредиту

Матеріали розміщено на сайтах

<http://rmus.tsatu.edu.ua>

⇒ Офіційна сторінка Ради молодих учених та студентів ТДАТУ

<http://nauka.tsatu.edu.ua>

⇒ сторінка наукової роботи ТДАТУ

Адреса редакції:

ТДАТУ, Рада молодих учених та студентів

Просп. Б. Хмельницького 18,

м. Мелітополь, Запорізька обл.,

72312 Україна

© Таврійський державний агротехнологічний університет, 2017.

**СЕКЦІЯ 1.
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
ПІДПРИЄМНИЦТВА В АПК**

УДК 330.15 (076)

ФАКТОРЫ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА АГРАРНОЕ ПРОИЗВОДСТВО

Кудаев А.Ю., 2 курс,

Ашмарина Т.И., к.э.н., доцент

Российский государственный аграрный университет - МСХА имени К.А. Тимирязева

sidorenko.@mail.ru

kydryashka84@list.ru

Рассмотрено влияние факторов на аграрное производство и обосновано определяющую роль плодородия почвы.

Постановка проблемы. Аграрное производство ближе к природе по своей сущности, широко использует силы природы, но и усиливается антропогенное воздействия на окружающую среду. Влияние антропогенного фактора имеет глобальное распространение и является одной из наиболее актуальных проблем дальнейшего развития аграрного сектора экономики. Активное внедрение в практику аграрного производства новейших достижений биотехнологии – генетически измененных видов растений и животных пока еще не конца исследовано. Осознание проблемы дальнейшего развития аграрного производства невозможно без сравнительной характеристики природных и антропогенных факторов.

Анализ последних исследований и публикаций. Исследования данной проблемы изложены в научны трудах В. Вернадского, Н. Голуб, В. Докучаева, И. Овсинского, Н. Руденко, Н. Курдюмова, С. Подолинского, О. Тарханова и многих других ученых.

Цель. Изучить влияние факторов на аграрное производство и истощение плодородия почвы.

Результаты исследования. Фактор - условие, движущая сила любого процесса, явления; фактор. Природный фактор - любой фактор (предмет, явление, движущая сила процессов, условия их протекания), действующего независимо от человека и без его участия или связанный с его биологической сущностью: непосредственное действие природного фактора в определенных пределах может изменяться, но полностью не снимается влиянием социальных факторов, включая техногенную действие. Современную классификацию экологических факторов предложил М.Ф. Реймерс [3]. В ее основу положены принципы учета особенностей всех факторов по их происхождению, характеру действия на живые системы.

Антропогенные факторы - разнообразные формы сельскохозяйственной деятельности, которые приводят к изменению агроэкосистемы.

В.И. Вернадский еще в начале прошлого столетия первым предсказал, что влияние человека на окружающую среду сопоставимо с геологическими эпохами, преобразованиями природы, которые протекают в более сжатые временные отрезки [1].

Агроэкосистема - это искусственная или смешанная система растительных и животных группировок с невыраженным или отсутствием механизма саморегулирования, которая требует прямых и косвенных энергетических инвестиций для поддержания запланированной производительности.

Антропогенные факторы действуют на агроэкосистему не изолированно, а совместно, соединенные друг с другом. Однако рассмотрение каждого из них в отдельности не только правомерен, но и необходим, так как позволяет лучше понять роль каждого отдельного компонента в жизни сельскохозяйственных культур.

Агроэкосистемы системы, как и все живые существа, подчинены двум фундаментальным законам природы: первому и второму законам термодинамики.

Первый закон термодинамики - энергия не исчезает и не возникает. Она переходит из одной форму в другую. Общая сумма энергии остается постоянной. Измеряется энергия в эргах, джоулях, калориях.

Второй закон термодинамики - эффективность перехода энергии с одной формы в другую никогда не достигает 100 % (снижается ее «качество»).

Все системы стремятся к минимизации энергии. Этот закон иногда называют законом энтропии. Например, система «топливо - мотор - автомобиль - окружающая среда». Во время сжигания топлива наибольшая часть энергии рассеивается, переходит в хаос. Энтропия - это мера хаоса, мера неустроенности.

Факторы производства аграрной продукции действуют на агроэкосистему не изолированно, а совместно, в соединенные друг с другом (рис. 1). В соответствии с этими факторами непосредственно взаимодействуют две группы объективных законов: природно-биологические и социально-экономические.

Наибольшее влияние на аграрное производство вызывают абиотические (свет, тепло, воздух, влага и т.п.), биотические (совокупность воздействий жизнедеятельности одних организмов на жизнедеятельность других - взаимосвязь растений, животных, микроорганизмов) и антропогенные (влияние деятельности человека на окружающую среду) группы факторов. Абиотические и биотические факторы определяют специализацию аграрных предприятий. Антропогенные факторы образуются суммой прямого или косвенного воздействия человека на окружающую среду (необоснованная система выращивания сельскохозяйственных культур и разведения животных).

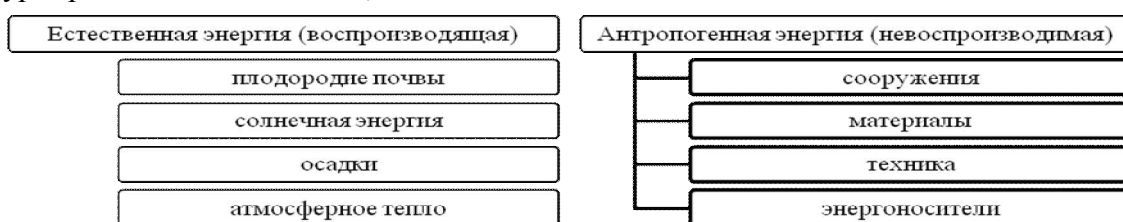

Рис 1 . Факторы производства аграрной продукции

Определяющим и главным фактором аграрного производства является плодородие почвы, реализация симбиоза растений и микробов в циклическом процессе круговорота веществ.

Рассмотрим соответствие аграрной деятельности законам природы. Основой существования биосферы (область обитания живых организмов Земли) есть три процесса:

1. большой и малый круговорот веществ в природе;
2. трофические цепи и их структура (передача вещества и энергии в органическом мире)
3. биоразнообразие - основа стабильности экологической ниши (совокупность экологических условий (ресурсов, пространства) для существования экосистемы).

Что изменил человек в XVIII-XXI веках в кругообороте веществ в природе, особенно в малом кругообороте:

1. Появилось перераспределение органического вещества в экологической нише – вместо распределенных по территории продуктов органического вещества, сосредоточенных в сточных водах и отходах животноводства.

2. Глобальный обмен продовольствием привел к перераспределению органического вещества между экологическими нишами земного шара.

3. Производство, транспортировка и внесение минеральных удобрений и средств защиты привели к вовлечению дополнительного объема веществ в малый кругооборот в экологической нише, очень часто не типичных для нее.

4. Отходы в результате промышленной и бытовой деятельности также вовлекаются в малый кругооборот веществ.

5. Изменения плотности грунтов в подпахотных горизонтах изменили интенсивность кругооборота воды и с ней и многих химических веществ с подстилающих почву слоев грунта.

6. Замена растительного симбиоза на монокультуры привело к разрыву вертикальной миграции макро и микроэлементов. С больших глубин грунта(геоботаника) в непахотный горизонт и появилась необходимость обязательного внесения макро и микроэлементов при выращивании агрокультур.

Произошли изменения в трофических цепях. Пищевые (трофические) цепи – это ряды видов растений, животных, грибов и микроорганизмов, связанные друг с другом отношениями «пища-потребитель».

Внешним источником энергии для трофических цепей является энергия солнца. Причиной нарушения трофических цепей служат три факторы:

1. Замена на территории биологического разнообразия на малообразный «культурный» агроценоз со всеми вытекающими последствиями;
2. Химическая защита «культурного» агроценоза;
3. Чрезмерное отчуждение органической массы ведет к ухудшению питания природных сообществ живых организмов.

Селекция один из антропогенных факторов. В природе отбираются не более продуктивные, а более экономные сообщества, способные минимизировать потери и максимально замкнуть кругооборот. А человек в своей деятельности создает высокопродуктивные и малообразные агроценозы, поэтому сам вынужден обеспечивать их равновесие ценой все увеличивающихся вложений в агротехнику. Цена защиты мылообразного агроценоза ведет к нарушению трофических цепей.

Существующие системы и концепции аграрного производства усиливают проявление антропогенных факторов (рис.2):

- «Зеленая революция» 60-70-х годов XX века, для которой было характерно широкое и сбалансированное применение удобрений и пестицидов. После этого мир пережил три технологические революции в сельском хозяйстве.
- «Трансгенная революция». Работа с растениями на всех стадиях их роста, уборки и переработки. Число этих стадий доходило до 40 и позволило довести урожайность пшеницы до 60 центнеров с гектара, а в мире – до 28.
- «Информационная революция», при которой качественные параметры сельскохозяйственного продукта закладываются в момент его проектирования.

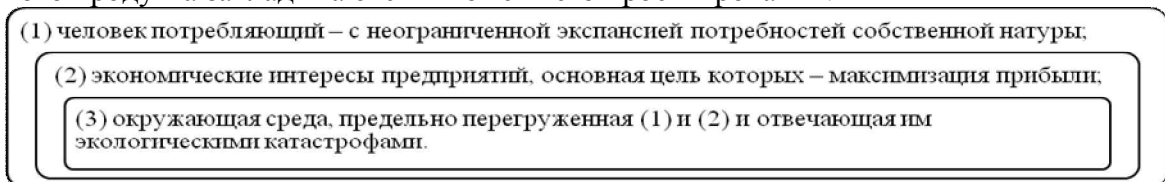

Рис. 2 Причины усиления антропогенных факторов

Выводы. Сущность природных факторов заключается в том, что они подчиняются природно-биологическим законам, а антропогенные проблемы аграрного производства возникают из-за нарушения этих законов. Усиление воздействие антропогенного фактора является прямым следствием стремительных темпов научно-технического прогресса и усиление энергетики аграрного природопользования, который опирается не столько на истину, сколько на идеал покорения природы. Произошел резкий процесс отставания прогностических и управленческих функций человеческого разума от энергетической мощи природных факторов.

Список используемых источников.

1. Вернадский В.И. Учение о переходе биосферы в ноосферу, его философское и общенаучное значение/ В.И. Вернадский.- М.: Философское общество СССР, 1990. - Т. 1. - 236 с.
2. Материалы 70 –ой Генеральной Ассамблеи ООН (15 сентября 2015) Нью-Йорк.
3. Реймерс М.Ф. Природопользование. Словарь-справочник. /М.Ф. Реймерс. – М. Мысль., 1990. – 637с.
4. Тарханов О.В. Теоретическая экономия: Тупик классового подхода /О. В. Тарханов. - Москва: Экономика, 2003. – 350 с.

УДК

МАЛИЙ БІЗНЕС У РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Заболотна Н., 2 курс,

Мрига В.О.

ВСП «Бердянський коледж ТДАТУ»

Розвиток малого бізнесу в Україні зумовило входження її до лав світового господарства та створення в ній сприятливого інвестиційно-підприємницького клімату, оскільки саме малі підприємства в усіх країнах є універсальним інструментом участі громадян як в економічному житті країни, так і в системі міжнародного розподілу праці. Сектор малого підприємства виступає невід'ємним, об'єктивно необхідним елементом будь-якої розвиненої господарської системи, без якої економіка та суспільство в цілому не можуть нормально функціонувати і розвиватися.

Ефективність функціонування малих підприємств у довгостроковому періоді, їх розвиток, підвищення конкурентоспроможності великою мірою визначається рівнем управління фінансовими ресурсами. Удосконалення процесу управління фінансовими ресурсами малих підприємств значною мірою пов'язане із дослідженням сучасних тенденцій їх розвитку, визначенням основних напрямків подальшого підвищення ефективності цього управління та умов їх виходу на міжнародні ринки [5].

Метою статті є дослідження організації малого бізнесу в Україні, визначити проблемні питання їхнього виходу на світовий ринок.

В українській економічній літературі цим проблемам присвячені роботи Д. Бабича, О. Білоруса, С. Біляцького, А. Бурляй, В. Величко, З. Варналія, О. Гаврилюка, І. Єгорова, В. Інякіна, В. Трачука, М. Чумаченка та ін. Водночас, критичний аналіз праць вітчизняних дослідників дає можливість виявити коло невисвітлених питань, пов'язаних, в першу чергу, з прямим закордонним інвестуванням малих та середніх компаній, взаємодією дрібних фірм з транснаціональними корпораціями, регулюванням їх зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Об'єктом дослідження є теоретичні аспекти міжнародного функціонування малого бізнесу в Україні.

Предметом дослідження є ідентифікація місця і ролі суб'єктів сучасного малого підприємництва у зовнішньоекономічній діяльності.

Ще донедавна малий бізнес ідентифікувався з позицій значущості відносно внутрішнього ринку, але наростаюча інтеграція національних економік у світові господарські процеси та глобалізація об'єктів із ували перетворення малого підприємництва на рівноправний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності [1].

За даними офіційної статистики, у сфері малого підприємництва в Україні станом на 1 січня 2016 р. діяли 151,4 тис. підприємств, які забезпечували 7% ВВП. У той же час, у сусідніх з Україною Чехії, Словаччині та Угорщині, частка малих підприємств у ВВП визначалася на рівні 30-40% .

Можливими формами міжнародного співробітництва суб'єктів малого підприємництва виступають зовнішня торгівля, міжнародна спеціалізація та кооперація, спільна підприємницька діяльність, надання/отримання ліцензій, міжнародні орендні операції та ін.

Основними функціями малого підприємства в зовнішньоторговельній діяльності є наступні:

- 1) виробничо-господарські (вибір експортної стратегії, виробництво експортної продукції, робіт, послуг, виробничі зв'язки з внутрішніми партнерами);
- 2) організаційно-економічні (вибір форм і методів роботи на зовнішньому ринку, процес виходу на зовнішній ринок, планування зовнішньоторговельної операції, реклама);

3) комерційні (зовнішньоторговельні операції - експортні й імпортні, а також допоміжні операції - транспортні, страхові, валютні і фінансово-кредитні).

Усі ці функції разом із вхідними в них операціями являють собою сукупність елемента зовнішньоекономічної діяльності малого підприємства [2].

Зовнішньоекономічна діяльність малого бізнесу має свою специфіку, обумовлену його характерними рисами, такими як обмеженість фінансових, управлінських ресурсів, міжнародного досвіду та можливостей технологічного трансферу, нестача технічних навичок для перейняття технологій та домінування короткострокових цілей. Ці внутрішні властивості негативно відбиваються на конкурентоспроможності малих підприємств та роблять їх більш вразливими до зовнішніх детермінант міжнародної діяльності, обумовлюють більшу залежність від зовнішньоекономічної та інвестиційної політики, умов конкурентної боротьби, ступеню розвитку інфраструктури, макроекономічної та політичної ситуації, культурних, інформаційних та інших чинників, порівняно з великими компаніями [1].

Також виникає низка ризиків для малих підприємств при виході на міжнародну арену. Аналіз сучасного стану економіки України дозволяє виділити наступні причини, що збільшують ризик зовнішньоекономічної діяльності, одні з яких є зовнішніми стосовно підприємницької фірми, інші - внутрішніми. Під зовнішніми факторами варто розуміти ті умови, що підприємець, як правило, не може змінити, але повинний враховувати, оскільки вони позначаються на стані його справ. Існує чотири групи внутрішніх факторів, що впливають на рівень підприємницького ризику: стратегія фірми, принципи діяльності фірми, ресурси і їх використання, якість і рівень використання маркетингу [2]. Головними також чинниками, що впливають на організаційну готовність малої компанії до міжнародної діяльності, слугують її ресурси, якісні характеристики управління та мотивація щодо зовнішньоекономічної діяльності. Також вагомий вплив на розвиток малого бізнесу впливає і урядова політика країни. Однією з головних вад урядової політики щодо малого бізнесу в Україні кандидат економічних наук Литвиненко В.М. вважає недостатнє урахування особливостей функціонування МП при розробці програм їх підтримки і невизначеність цільової аудиторії серед суб'єктів дрібного підприємництва, на яку спрямовані ті чи інші державні програми і пропонує такі напрямки удосконалення зовнішньої стратегії українських малих підприємств: 1) сприяння зовнішній торгівлі і прямому закордонному інвестуванню дрібних фірм; 2) залучення прямих іноземних інвестицій у національний малий бізнес.

Зроблено висновок, що для України та інших країн з перехідною економікою вже немає часу на поступове еволюційне "вирощування" малих підприємств. Потрібно сконцентрувати зусилля на "прогресивній" частині малого бізнесу (підприємствах, орієнтованих на зростання та інтернаціоналізацію). Для покращення можливостей малого бізнесу діяти на світових ринках потрібно посилити послуги з підтримки бізнесу, покращити координацію з асоціаціями виробників, а також покращити використання існуючих на сьогодні ресурсів ЄС на підтримку малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Варналій З. Мале підприємництво: Основи теорії і практики: Монографія/Захарій Варналій, - 3-тє вид., стереотипне. - К.: Знання.- 2010. - 302 с.
2. Виговська В.В. Малий бізнес України: сучасний стан і тенденції розвитку//Актуальні проблеми економіки. - 2009. - №1. - 59-63.
3. Грицино О.М. Фінансові аспекти організації малого бізнесу в Україні// Економіка та держава. - 2011. - №6.- 32-33.
4. Лазоренко Л.В. Економічний механізм регулювання ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств малого бізнесу / Л. В. Лазаренко // М-во образования и науки Украины, Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского, Нац. ун-т «Киево-Могилянская академия». - Симферополь : ДиАйПи, 2008. - С. 382-383.
5. Литвиненко В.М. Малий бізнес у розвитку зовнішньоекономічної діяльності країн перехідної економіки// НАН України. Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин. - К., 2003. - 18 с.

УДК 330.15

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДСТВА ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА

Зотова М.В., 4 курс

Ашмарина Т.И., к.э.н., доцент

Российский государственный аграрный университет - МСХА им. К.А. Тимирязева

sidorenko.@mail.ru

kydryashka84@list.ru

Рассматривается альтернативный путь развития земледелия, который способствует воспроизводству динамического плодородия почвы.

Постановка проблемы. Главная задача правительство России в отрасли растениеводства - использовать запрет на ввоз импортной сельскохозяйственной продукции (Указ Президента РФ «О применении отдельных специальных экономических мер в целях обеспечения безопасности Российской Федерации» [1]), как дополнительный толчок для роста собственной сельскохозяйственной продукции. Заменить западную продукцию растениеводства и обеспечить качество - перспективная долгосрочная программа. В данном контексте представляется актуальной задача выявления и оценки потенциала отрасли растениеводства, как отражения сложившихся экономических условий и возможностей обеспечения страны отечественными продуктами.

Анализ последних исследований и публикаций. Активные исследования данной проблемы изложены в научных трудах В. Вернадского, Н. Голуб, В. Докучаева, И. Овсинского, Н. Руденко, Н. Курдюмова, С. Подолинского, О. Тарханова и многих других ученых.

Цель. Исследование путей повышения экономической эффективности производства продукции растениеводства для обеспечения продовольственной безопасности страны и повышение плодородия почвы.

Результаты исследования. Производство зерна в России является основной стратегической задачей любого сельскохозяйственного предприятия. В последнее время, в период ввода санкций против нашей страны, роль производства зерна заметно возросла. Правительство страны ставит приоритетом производство зерна. Россия занимает первое место в мире по сбору овса, ржи, и третье место, после Индии и Китая, по сбору пшеницы.

При расчете норматива потребления зерна на человека нужно учитывать то, что на одного человека, примерно, в год приходится 110 кг хлеба, при этом из одной тонны зерна получается 750 кг хлеба. Из этого следует, на хлеб нужно 143 кг зерна на человека в год. Еще 30 кг зерновых продуктов мы потребляем в виде макарон и каши.

Эмбарго на продовольственную продукцию западноевропейских стран дало существенный толчок к развитию национального производства. Россия не только себя полностью обеспечивает, но и отправляет на экспорт пшеницу.

Так, например, в 2016 году Россия вышла на первое место среди стран экспортеров зерновых культур, обошла, тем самым такие мировые гиганты как США и Канаду. Россия в 2016 году отправила на экспорт 34 млн. тонн зерновых культур, в том числе 25 млн. тонн пшеницы.

Ключевой район по возделыванию пшеницы на 2016 год является Ростовская область (9 031,3 тыс. тонн). Второе место принадлежит Краснодарскому краю (8 957,0 тыс. тонн), третье - Ставропольский край, где собрали 7 713 тыс. тонн.

Развитие отрасли растениеводства переходить на альтернативный путь - экологизацию и биологизацию.

Суть альтернативного земледелия заключается в полной или частичном отказе от синтетических минеральных удобрений, пестицидов, регуляторов роста и пищевых добавок. Комплекс агротехнических приемов базируется на строгом соблюдении севооборотов, введение в них бобовых культур для обогащения почвы азотом, применении навоза, компостов

и сидеритов, проведении механических культиваций и защите растений биологическими методами.

При этом почва рассматривается почти как живой организм со сложными физико-химическими и биологическими процессами. Сторонники альтернативного земледелия считают, что удобрять нужно не растения, а почву. Действительно, со времен Либиха (1840 год) в аграрных науках, полагалось, что именно за счет минеральных удобрений удастся остановить снижение почвенного плодородия. Но этого не произошло.

В 1955 г. Академик Т.Д. Лысенко полагал, что препятствием на пути развития земледелия являлась химическая концепция питания растений, которую необходимо было заменить на биологическую [2]. Применение минеральных удобрений ведет к снижению естественного почвенного плодородия и росту издержек производства продукции растениеводства.

Определяющим и главным фактором производства продукции растениеводства является плодородие почвы, реализация симбиоза растений и микробов в циклическом процессе круговорота веществ.

В экономической литературе выделяют несколько видов плодородия почв (рис.1).

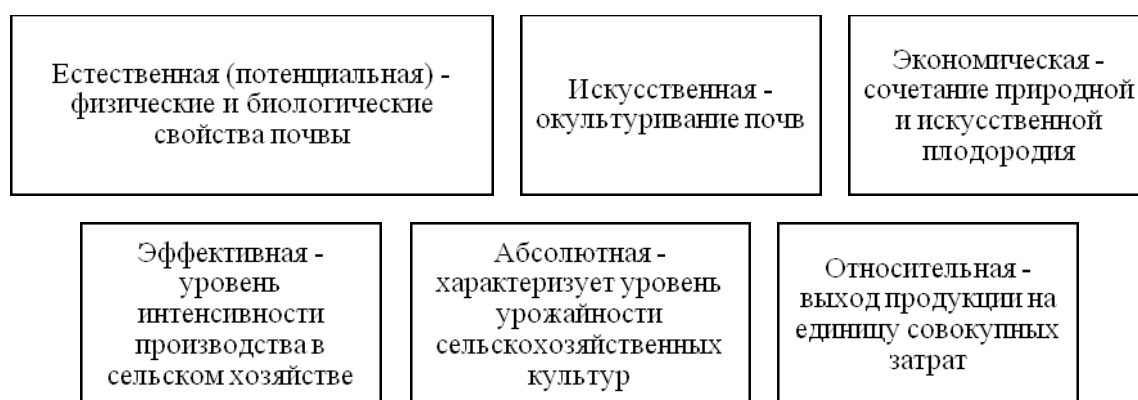

Рис. 1. Виды плодородия почвы

За редакцией О. В. Тарханова существует динамическое плодородие [3]. Динамическое плодородие - это биологическое преобразование энергии старого органического вещества в новую биомассу. Чем больше навоза и соломы разлагается непосредственно в поле, тем больше энергии будет вложено в плодородие, и тем больше энергии Солнца будет накоплено урожаем.

Плодородие — живой и самодостаточный процесс. Агрехимические показатели — не причина, а следствия почвенной самодостаточности. Причина естественного плодородия — переработка органического вещества растений, созданного за сезон, активным трудом живых организмов агроценоза и почвы.

Самое большое количество животных обитает в почве. Это бактерии, черви, микрогрибы и прочее «живое вещество» (по Вернадскому). Их масса на хорошем целинном черноземе доходит до 20 тонн на гектаре. Они кормят растения своими выделениями в почву. А после своей короткой жизни становятся тем самым гумусом, о котором сокрушаются все.

Вывод: хочешь получать повышенные урожаи — разводи в почве «живое вещество». Черви удобряют и рыхлят почву, и потому не требуется вспашка земли. Почва – альфа и омега для трофических цепей в биогеоценозе почва начало и конец природного круговорота веществ. При этом почва помогает веществам вступить в биологический кругооборот на одном из самых важных участков цепи в звене «почва-растение».

Воспроизводящая естественная энергия является фактором аграрного производства. Солнечная энергия - единственный бесплатный источник энергии. Энергия Солнца синтезирует на 1 га землях сельскохозяйственного назначения до 100 ц сухой биомассы (южные регионы РФ). Если вносить достаточно органических удобрений, урожай в 25 ц / га - это 20 энергии топлива и 50 МДж - солнечной. Часть Солнца в урожае - 70% [2]. Чем больше навоза

и соломы разложится непосредственно на поле, тем больше энергии будет отдано плодородия почвы и тем больше энергии Солнца будет накоплено в урожае. Энергия прошлого урожая включает в круговорот вещества, благодаря чему запасается энергия нового урожая. Везде, где Солнце может использовать растения, люди могут создавать устойчивый круговорот органики, воспроизводить плодородие почвы и превращать бесплатную энергию Солнца в продукцию растениеводства.

Итак, воспроизведение урожаев шло в природе миллионы лет без участия человека. Солнечная энергия, осадки, атмосферный воздух, почвенные воздушные потоки являются лимитирующие и неуправляемыми фактором в земледелии.

Основу биодинамического земледелия составляют два принципа. Первый - почва является живым телом. Второй – все процессы на Земле находятся под влиянием космических воздействий, которые земледelec должен учитывать в своей работе, так как космос является источником жизненной энергии. Первый принцип нашел свое отражение в системе ухода за почвой. Сюда входят удобрения – только органические, главным образом, компост, способы обработки, севооборот и т.д. Второй принцип нашел свое отражение в организации всех работ в соответствии с биодинамическим календарем, учитывающем не только фазы Луны, но и положение Луны, Солнца и всех планет по отношению к зодиакальным созвездиям и друг к другу.

По стране ширится распространение микробиологических препаратов, являющихся основным фактором природного земледелия;

Работает первая в мире пилотная установка превращения птичьего помёта в удобрение и производит бактериальное удобрение «Биоклад». Его использование понижает затраты фермеров на удобрения с 10 тысяч рублей на гектар до 2 тысяч. Разработана и используется соответствующая агротехника.

В 1992 г., супругами Тархановыми разработана и успешно испытана уникальная технология переработки свежего навоза в сухие гранулированные органо-минеральные удобрения (ОМУ) с сохранением всей ценной свежей органики при полном её обезвреживании. Эта наукоёмкая технология пока не имеет аналогов в мировой практике. По заключению учёных Тимирязевской академии и по расчётам МСХ РФ, эта технология делает земледелие энергоэффективным: в полученной продукции больше энергии, чем тратится на её выращивание

Стабильного производства продукции растениеводства нет и за рубежом. Так, в развитых капиталистических странах сельское хозяйство без дотаций фактически не может функционировать.

Вывод. Повышение эффективности производства продукции растениеводства в мире и России возможен только через отказ от минеральной доктрины Либиха, освоение альтернативного земледелия, обеспечивающего воспроизводство естественного почвенного плодородия на основе соблюдения закона круговорота органического вещества. Урожайность – продукт плодородия, а рентабельность – функция бесплатной доли плодородия.

Список используемых источников.

1. О применении отдельных специальных экономических мер в целях обеспечения безопасности Российской Федерации [Электронный ресурс]: указ Президента РФ от 06.08.2014 № 560 // СПС «Консультант Плюс». URL: <http://www.consultant.ru/> (дата обращения: 24.08.2014).

2. Лысенко Т.Д. Почвенное питание растений – коренной вопрос науки земледелия. М., Сельхозгиз, 1955 (1956, изд. 2, дополненное).

3. Тарханов О.В. Теоретическая экономия: Тупик классового подхода /О. В. Тарханов. - Москва: Экономика, 2003. – 350 с.

УДК 336.5

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ МОЛОЧНОГО СКОТОВОДСТВА НА ОСНОВЕ ОПТИМИЗАЦИИ КОРМОПРОИЗВОДСТВА

Ивахненко Д.А., магистрант
Бутуханова Д.Г., к.э.н., доцент

sidorenko.@mail.ru
kydryashka84@list.ru

Российский государственный аграрный университет - МСХА им.К.А. Тимирязева

Произведён анализ повышение эффективности молочного скотоводства на основе оптимизации кормопроизводства.

Постановка проблемы. В результате введения в настоящее время финансовых санкций и ограничений на ввоз на территорию Российской Федерации отдельных видов сельскохозяйственной продукции необходимо наращивать темпы роста сельскохозяйственной продукции с целью ускоренного импортозамещения. Основным направлением импортозамещения в сельском хозяйстве на ближайшее время является сокращение зависимости внутреннего продовольственного рынка России от импортных поставок мяса, молока и молочной продукции. В связи с этим необходимо повышение эффективности молочного скотоводства на основе оптимизации кормопроизводства.

Цель статьи. Исследование путей повышения эффективности молочного скотоводства на основе оптимизация кормопроизводства для обеспечения молочного скотоводства кормами собственного производства с учётом заданных зоотехнических параметров ведения отрасли.

Результаты исследования. Молочное скотоводство традиционно является одной из самых популярных подотраслей животноводства во всем мире. Однако в последнее время в России наблюдалось снижение значимости молочного скотоводства в сельскохозяйственной отрасли. Причиной такому явлению стала низкая рентабельность отрасли, которая обусловлена высокой стоимостью кормов, низкими закупочными ценами на сырьё и большим потоком импортной молочной продукции.

Одним из основных факторов, определяющим эффективность производства в молочном скотоводстве является поголовье животных. Рассматривая динамику изменения поголовья крупного рогатого скота в РФ можно заметить, что за исследуемый период (2007 – 2016 гг.) оно существенно сократилось (рис.1).

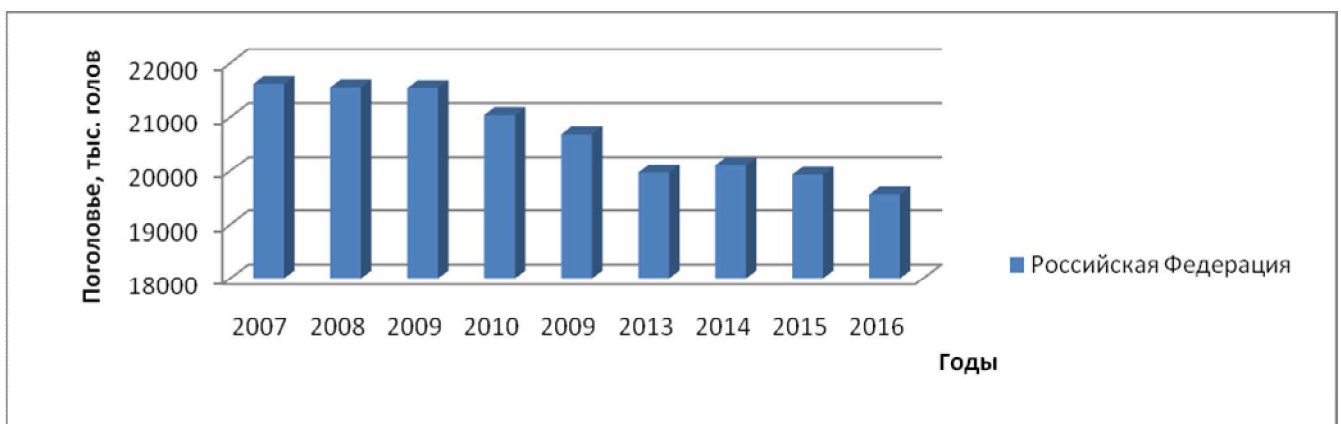

Рис. 1. Динамика поголовья крупного рогатого скота РФ

Основными причинами низкой рентабельности отрасли остаются высокая себестоимость продукции, в структуре которой более 60 % составляют затраты на корма, зачастую покупные, продуктивность животных, не соответствующая их генетическому потенциалу,

низкая энергетическая оснащенность, отсутствие молокоперерабатывающих предприятий, низкие закупочные цены на сырьевую продукцию животноводства и многие другие.

Главным резервом снижения себестоимости продукции молочного скотоводства является снижение себестоимости кормов, за счет: оптимизации структуры посевных площадей под кормовые культуры; значительного повышения продуктивности кормового клина, используя наиболее эффективные технологии возделывания сельскохозяйственных культур; оптимизации рационов кормления, удовлетворяющих физиологическим потребностям животных, зоотехническим требованиям по структуре и обеспечивающих минимальную себестоимость.

В исследовании для оптимизация кормопроизводства ОАО «Нива Кубани» для обеспечения молочного скотоводства кормами собственного производства была применена экономико-математическая модель (ЭММ) оптимизации кормопроизводства. Оптимизацию кормопроизводства осуществляли с использованием автоматизированной системы моделирования (АСМ) «Optim», разработанной на кафедре информатики, моделирования и статистики ДонГАУ [1]. Использование АСМ «Optim» позволило осуществить системный подход в исследованиях, рассматривая зернопроизводство, кормопроизводство и производство продукции животноводства, как элементы сложной производственной системы, которой является сельскохозяйственное предприятие, в их взаимосвязи и взаимодействии.

Оптимизационная ЭММ представляет собой систему из 220 ограничений – уравнений и неравенств, в которых формализованы все основные условия функционирования сельскохозяйственного предприятия. Экономико-математическая модель записана в матричной форме в файле `optim.lp` в стандартном пакете прикладных программ LPX88, предназначенном для решения задач линейного программирования. Модель оптимизации производственной структуры имеет блочно-диагональную структуру и состоит из 12 взаимоувязанных блоков [3].

Блок растениеводства экономико-математической модели состоит из однотипных подблоков, в которых формализованы условия по возделыванию и использованию озимых, яровых зерновых, зернобобовых и технических культур в Центральной зоне Краснодарского края. Проведенный анализ показал, что затраты на интенсификацию не всегда экономически окупаются полученной прибавкой урожая.

Таким образом, проведенные исследования и экономические расчеты позволили разработать интегральный подход к выбору технологии возделывания сельскохозяйственных культур на черноземах обыкновенных карбонатных в зонах неустойчивого увлажнения ЮФО. Он заключается в применении на сельскохозяйственных предприятиях агротехнологий различной степени интенсивности, но наиболее экономически эффективных для каждой возделываемой культуры.

Интегральный подход – это оптимальное сочетание различных по интенсивности технологий возделывания сельскохозяйственных культур: интенсивной – для озимой пшеницы, озимой тритикале, кукурузы на зерно и силос, гороха на зерно, кормовой свеклы, суданской травы; полунтенсивной – ярового ячменя и подсолнечника и экстенсивной – озимой ржи и люцерны на сено [2].

Блок животноводства модели включает блоки баланса поголовья, производства животноводческой продукции, а также потребности в зеленых, сочных, грубых и концентрированных кормах и их производство. Основной процедурой моделирования кормопроизводства и кормоиспользования является сопряженный поиск оптимальных рационов и соотношений отраслей, культур и технологий. Техничко-экономические коэффициенты блока баланс поголовья рассчитывали исходя из научно-обоснованной структуры стада КРС молочного направления.

Для расчета технико-экономических коэффициентов блоков производства продукции животноводства и производства и потребности в кормах нами был проанализирован уровень продуктивности и кормления поголовья КРС молочного направления на сельскохозяйствен-

ных предприятий Центральной зоны и ОАО «Нива Кубани» Брюховецкого района Краснодарского края за 2015 –2016 гг.

Произведено моделирование оптимальной структуры посевных площадей кормовых культур исходя из общей потребности в кормах для существующего в хозяйстве поголовья КРС молочного направления. В результате оптимизации структуры кормового клина были проанализированы три полученных варианта структуры, с целью выбора и обоснования оптимального.

Значительное снижение себестоимости кормов в результате оптимизации кормопроизводства (на 45,1 %) приводит к снижению себестоимости продукции животноводства на 16,0 %, что при том же объеме реализованной продукции животноводства обеспечивает повышение рентабельности отрасли молочного скотоводства до 53,3 % (табл. 1).

Таблица 1 – Экономическая эффективность животноводства ОАО «Нива Кубани»

Показатель	2016 г.	Оптимальный вариант	Оптимальный вариант к 2016 г, %
Валовая продукция, тыс.руб.	296201	232469	78,5
Товарная продукция, тыс.руб.	254496	213777	84,0
Прибыль, тыс.руб.	73232	113951	147,1
Условное поголовье, голов	3224	3224	100
Прибыль на 1 усл. гол., тыс. руб.	22,7	35,3	155,5
Рентабельность, %	28,8	53,3	185,1
Окупаемость затрат, %	122,8	153,3	124,8

Выводы. Повышение эффективности молочного скотоводства на основе оптимизации кормопроизводства необходимо рассматривать как взаимодействие организационных, экономических, технологических факторов. В системе факторов, способствующих повышению эффективности молочного скотоводства, особое место должно быть отведено созданию прочной кормовой базы посредством интенсификации кормопроизводства на основе совершенствования видового и сортового состава кормовых культур, применения экономически эффективных, адаптированных к зональным почвенно-климатическим условиям технологий их возделывания, оптимизации структуры посевных площадей кормовых культур для обеспечения молочного скотоводства кормами собственного полевого производства.

В системе мер по оптимизации кормопроизводства особая роль принадлежит активизации инновационных процессов на основе системного подхода в исследования, который может быть осуществлен при использовании экономико-математических методов и моделей в исследованиях, рассматривая зернопроизводство, кормопроизводство и производство продукции животноводства, как элементы сложной производственной системы, которой является сельскохозяйственное предприятие, в их взаимосвязи и взаимодействии.

Список использованных источников.

1. Губарева, В.В. Унифицированная экономико-математическая модель (УЭММ) оптимизации производственной структуры сельскохозяйственного предприятия / В.В. Губарева, С.В. Подгорская, С.М. Мотько // Научно-практические рекомендации. – пос. Персиановский, 2008. – 10 с.
2. Дуборезов, В.М. Оптимизация кормопроизводства для молочного скотоводства / В.М. Дуборезов, В.Н. Виноградов// Кормопроизводство. 2013. – №3. – с. 43-44.
3. Коваленко, Н.Я. Научно-технический прогресс и эффективность отрасли молочного скотоводства (региональный аспект) / Н.Я. Коваленко, Л.В. Евграфова // М.: РГАУ-МСХА имени К.А. Тимирязева. – 2010. – 173 с.

УДК 336.2

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УКРАЇНІ

**Івасюк О., 3 курс,
Косторной С.В., к.е.н., доцент**

**e-mail: seriogamd@mail.ru
e-mail: kostornoy.sv@gmail.com**

Таврійський державний агротехнологічний університет

У статті розглянуто особливості впровадження податкової реформи щодо податку на додану вартість. Виконано аналіз впливу податку на додану вартість на здійснення діяльності господарюючих суб'єктів. Виявлені переваги запровадження системи електронного адміністрування ПДВ та його недоліки.

Постановка проблеми. Податок на додану вартість (ПДВ) – є непрямим податком, що входить до ціни реалізації товарів і сплачується споживачем до державного бюджету на кожному етапі виробництва товарів. ПДВ є загальнодержавним податком. Основним джерелом забезпечення Державного бюджету слугує саме ПДВ. Правовою базою тривалий строк був Закон України “Про ПДВ” від 3.04.1997 із наступними змінами, який втратив чинність на підставі Кодексу N 2755-VI від 02.12.2010. Таким чином, основним нормативним документом слугує Податковий Кодекс [1].

Реалізація податкової реформи відбувається задля стимулювання вільного підприємства та економічного розвитку. Зміни проводяться з метою прозорості та зрозумілості процедури адміністрування. Дослідження нових умов стягнення ПДВ та його наслідків на діяльність суб'єктів господарювання необхідно висвітлити через те, що ПДВ є основним джерелом надходження коштів до бюджету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У 2013 році Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій було висунуто питання ефективності ПДВ, та наявності необхідності його заміни іншим непрямим податком. Рекомендовано було збереження ПДВ, за відсутності доказів його неефективності, та направлення сил на вдосконалення його адміністрування [2]. Від 16 жовтня 2014 року було затверджено постановою КМУ про порядок електронного адміністрування податку на додану вартість. Запровадження даної системи проводиться поетапно, попередньо був встановлений тестовий режим до 1 липня 2015 року, починаючи від якого, система впроваджується на постійній основі [3]. Механізм функціонування податку на додану вартість та вплив його на господарську діяльність суб'єктів підприємства розглядали А. Поддєрьогін[4], М. Лесько, В. Андрущенко, А. Крисоватий, С. Косторной, В. Сенік, М. Матухно та інші.

Викладення основного матеріалу дослідження. За досвідом 189 країн світу з переходом до інформаційного суспільства відбувалось реформування механізму податкового регулювання шляхом зниження загальної ставки оподаткування, часових витрат на дотримання норм податкового законодавства, кількості податкових платежів. Таким чином, за 2004 – 2014 рік було зменшено діапазон податкових платежів з 144 до 67. Відбувалось зниження загальної ставки оподаткування у 41 країні у 2014 році, особливо скорочення для податку на прибуток [7]. В Україні, як і в інших країнах світу, за 2010 – 2014 роки проводиться вдосконалення електронного оподаткування.

Починаючи з 2015 року обов'язковим є подання податкової звітності з ПДВ та податкових накладних в електронній формі з одночасною реєстрацією останніх у єдиному реєстрі податкових накладних.

Система електронного адміністрування ПДВ бореться насамперед з ухиленням від сплати та тінізацією економіки, що відбувається за такими схемами як придбання фіктивного товару, фіктивний експорт, завищення ціни товару при експорті, заниження ціни товару при імпорті (за М. Науменко), та штучне заниження вартості товарів з метою формування від'єм-

ного значення ПДВ для подальшого відшкодування його з держбюджету, проведення псевдоекспортних і безтоварних операцій (за М. Андрущенко) .

Як відомо, податкове зобов'язання з ПДВ виникає при настанні першої з подій, або відвантаження товару, або отримання коштів від покупця. Якщо раніше обов'язком бухгалтера було виписування податкової накладної і передача її покупцеві, що можна було легко зробити в момент купівлі-продажу товару і що займало від 5 до 15 хвилин часу, то сьогодні ця процедура значно ускладнилася.

Недостатня кількість коштів на рахунку платника зобов'язує його у визначені Податковим Кодексом строки перерахувати на електронний рахунок кошти з власного поточного рахунку в сумі недостачі. Таким чином, час реєстрації податкової накладної може тривати 15 діб, і, навіть, більше. Але перевищення встановленого строку реєстрації податкових накладних призводить до застосування штрафних санкцій, що зростають пропорційно до строку реєстрації.

Надмірно сплачені кошти за накладною платника ПДВ не повертаються, а зараховуються на наступний період сплати. Вони повертаються лише на електронний рахунок (ст. 43 ПКУ) [1] за відповідною заявою.

При зміні системи електронного адміністрування змінились схеми зменшення податкового зобов'язання підприємствами. Задля ухилення та зменшення виплат відбулось трансформування схем в рамках країни. Існують вони за рахунок ведення проблемного кредиту, який все ще слугує проблемою вирішення у новій системі адміністрування. Так підприємство може використовувати інші фірми, що скасували попередню реєстрацію платника ПДВ, з якими проводить операції купівлі-продажу. За рахунок цих операцій підприємство уточнює розрахунки за ПДВ та зменшує податкове зобов'язання. За період двох місяців 2015 року виявлено ухилення від сплати ПДВ на суму 7,8 млн грн. За той самий період виявлено 414 підприємств, за рахунок яких було сформовано незаконний податковий кредит [1 с. 45].

Висновки. В запровадженні системи електронного адміністрування є як свої переваги, так і недоліки.

Переваги запровадження системи електронного адміністрування ПДВ:

- запобігання незаконному відшкодуванню ПДВ з бюджету;
- значно збільшено поріг для обов'язкової реєстрації суб'єктів господарювання в якості платника податку з 300 тис. грн. до 1 000 тис. грн.;
- скасовано вимогу щодо видачі податкових накладних на „паперових носіях” (податкова накладна повинна виписуватись виключно в електронному вигляді);
- скасовано обов'язок платника подання контролюючому органу копії записів у реєстрах виданих та отриманих накладних;
- прискорено, на місяць в часі, можливість платника отримання бюджетного відшкодування ПДВ;
- значно скорочено кількість критеріїв автоматичного бюджетного відшкодування ПДВ;
- зменшення кількості перевірок суб'єктів господарювання;
- спрощення податкової звітності.

Ключовими недоліками системи електронного адміністрування є наступне:

- у разі, якщо контрагент не зареєстрував податкову накладну, платник податків буде змушений сплатити ПДВ за нього, адже не зможе сформувати податковий кредит, навіть за умови перерахування постачальнику грошових коштів з ПДВ;
- у платників ПДВ завчасно вилучаються кошти з обороту, що загострить проблему нестачі ліквідності;
- державне казначейство не буде платити відсотки по залишках коштів на ПДВ-рахунках.
- блокується відшкодування раніше невідшкодованого ПДВ;
- обсяг невідшкодованого ПДВ продовжить зростати через відсутність права платника податків на неавтоматичне відшкодування ПДВ [4]

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-VI : текст із змін. станом на 24.12.2015 р. / М-во юстиції України. – Офіц. вид. – Київ : Укрправінформ, 2015. – 455 с.
2. Зміна ПДВ чи краще адміністрування? / Інститут Економічних Досліджень та політичних консультацій в Україні // Німецька Косультативна група з питань економічних реформ [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2004/T36_ukr_.pdf
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість» від 16.10.2014 № 569
4. Поддєрьогін А. М. Механізм функціонування податку на додану вартість та його вплив на господарську діяльність суб'єктів підприємництва / А. М. Поддєрьогін, М. В. Лесько // Наукові записки. Серія "Економіка", вип. 21. – К.: 2013, С. – 246-250.
5. Новації щодо застосування податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Л. Мельянкova // Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К.: – 2011. Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/11656/1/5.Meliankova_St_NUBIP.pdf
6. Огірчук М. Ф. Електронне оподаткування в системі обліку податку на додану вартість / М. Ф. Огірчук, І. В. Горковенко, І. В. Сколотій // Проблеми економіки : Фінанси та банківська справа. – № 4, К.: 2014. С. 376 – 381
7. Основні напрями вдосконалення механізму податкового регулювання [Електронний ресурс] / А. О. Нікітішин // Ефективна економіка. – №2, 2016. Режим доступу: – <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4789>
8. Колісніченко К.В. Ризики адміністрування ПДВ / К.В. Колісніченко // Актуальні проблеми економіки : Гроші, фінанси і кредит. – №5 (131), К: 2012, – С. 243-248

УДК 332.3

НООСФЕРНЫЙ ПОДХОД В ЭКОНОМИКЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Шустова К.В., 2 курс

Ашмарина Т.И., к.э.н., доцент

Российский государственный аграрный университет - МСХА им.К.А. Тимирязева

sidorenko.@mail.ru

kydryashka84@list.ru

В статье рассматривается социально-экономическое назначение экономики природопользования обоснована перспективность ноосферного подхода.

Постановка проблемы. Экономика, как сфера хозяйственного освоения природы ради обеспечения жизнедеятельности человека, за исторически короткий период стала враждебной жизни. Это вызвало необходимость развития новой экономической дисциплины – экономики природопользования. Экономика природопользования – это относительно молодая, но быстро развивающаяся наука, хотя экономический аспект взаимодействия общества и природы имеет определенную историю. Она начинается с физиократов, считавших, что богатство общества создается в земледелии. В своей книге Ф. Кенэ сравнивал экономику с циркулирующей кровью в человеческом организме. Эта аналогия возымела важные политические последствия — как в его время, так и в наше (развитие биномики).

Анализ последних исследований и публикаций. Большое внимание этой проблеме уделяли Д.Рикардо и Т.Мальтус. На перспективу экономического роста они смотрели пессимистически. К.Маркс считал, что капитализм разрушает природу и лишь коммунизм разрешит противоречия между человеком и природой. Сторонники гуманистического направления отвергают модель рационального поведения индивида и выступают за расширение понятия рациональности, выделив в иерархии потребностей человека потребность в высоком качестве окружающей среды.

Цель. Развитие новых научных направлений по экономике природопользования и современные проблемы ее развития.

Результаты исследования. Экономика природопользования – это относительно молодая, но быстро развивающаяся наука, хотя экономический аспект взаимодействия общества и природы имеет определенную историю. Она начинается с физиократов, считавших, что богатство общества создается в земледелии. В своей книге Ф. Кенэ сравнивал экономику с циркулирующей кровью в человеческом организме. Эта аналогия возымела важные политические последствия — как в его время, так и в наше (развитие биномики).

Большое внимание этой проблеме уделяли Д.Рикардо и Т.Мальтус. На перспективу экономического роста они смотрели пессимистически. К.Маркс считал, что капитализм разрушает природу и лишь коммунизм разрешит противоречия между человеком и природой. Сторонники гуманистического направления отвергают модель рационального поведения индивида и выступают за расширение понятия рациональности, выделив в иерархии потребностей человека, потребность в высоком качестве окружающей среды.

В 1960-1970 гг. наблюдается ухудшение экологической обстановки во многих странах. С этого периода начинает формироваться экономика окружающей среды (экономика природопользования).

Концепция выхода из экологического кризиса, была осознана мировым научным сообществом (Стокгольмская конференция ООН по окружающей среде, 1972 г.) и строилась на предположении, что с помощью природоохранного оборудования и очистных сооружений удастся существенно ослабить экологические проблемы и предотвратить их возникновение.

Экономика природопользования – это междисциплинарная наука. С позиции естественных наук - это проблема роли человечества как одной из ведущих сил, трансформирующих природную среду. С точки зрения экономики проблема устойчивого развития – это вопрос об эффективном взаимодействии экономической системы с природной и социокультур-

ной системами. С точки зрения политической науки и изучения международных отношений – это вопрос о согласованном и эффективном выделении средств различными международными и национальными органами для решения проблем устойчивого развития[1].

За истекшее время, после принятия Концепции устойчивого развития, как на уровне мирового сообщества, так и в отдельно взятых странах не произошло радикальных изменений в плане достижения устойчивого развития.

Особую актуальность проблема эффективности экономического механизма природопользования получила с началом трансформации экономики на рыночный способ хозяйствования, которая вызвала крупнейший в мировой истории социально -экономический и финансовый кризис.

Сейчас происходит тесное взаимодействие и взаимное обогащение экономистов, биологов и экологов. Происходит синтез классической ресурсной экономики оценки воздействия на окружающую среду в экономических исследованиях, идёт смена методологии исследований в направлении экологической экономики.

Экологическая экономика — это наука об эколого-экономических отношениях, возникающих в процессе воспроизводства жизни (включая ее энергообеспечение) и выбора альтернатив устойчивого природопользования (развития). Экологическая экономика, являясь составной частью экономики природопользования, имеет в тоже время свое самостоятельное экономическое поле исследования, выходящее за границы собственно экономики природопользования, вторгаясь в область социально-экономических отношений воспроизводства жизни и в систему ее (жизни) мотивационных отношений, связанных с нормой поведения человека.

Становление и развитие экономики природопользования через призму прошлого, настоящего и будущего, показывает последовательность взаимовлияния и взаимозависимости экономической теории и практики экономической деятельности по использованию природных ресурсов (рис.1).

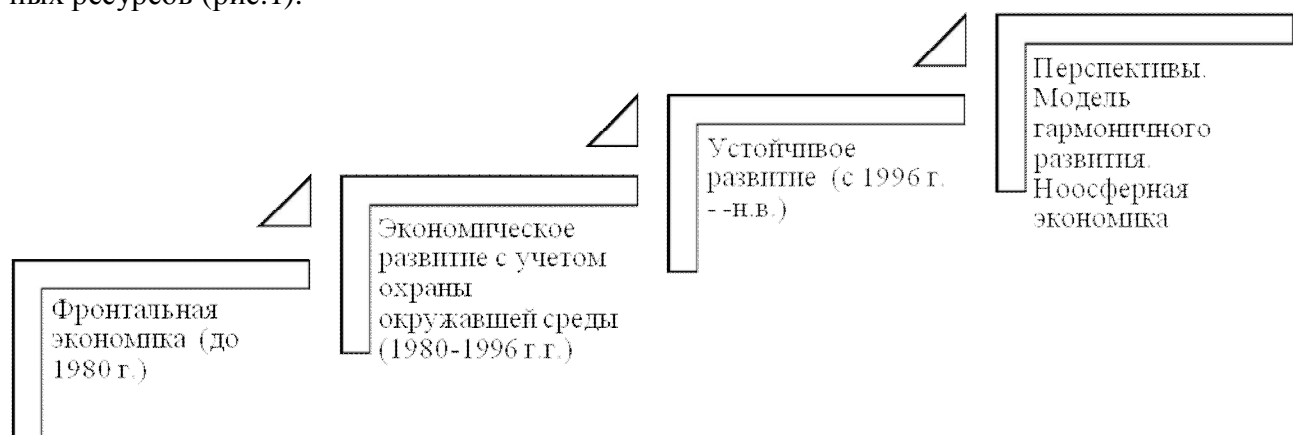

Рис. 1 Эволюция развития экономики природопользования

Фронтальная экономика - потребительское отношение к природе. Концепция охраны окружающей среды. Концепция устойчивого развития. Модель гармоничного развития.

Глобальный экологический кризис заставляет пересматривать парадигмы всех уровней и форм управления экономикой природопользования. Сейчас главным и первым вопросом в экономике природопользования должен стоять не вопрос прибыли, а вопрос сохранения жизни на Земле.

Поэтому, необходим иной взгляд на эту проблематику, который можно назвать ноосферным, который рассматривается в работах Э. Леруа, В.И. Вернадского, (1863-1945) и Пьера Тейяра де Шардена (1881-1955), положивших начало развитию учения о ноосфере.

К настоящему времени сложилось несколько вариантов представлений о ноосфере как о природном феномене: 1) ноосфера возникла как результат развития разумного человечества; 2) биосфера Земли изначально разумна, будучи частью разумной Вселенной.

Ноосферная экономика – это такая экономика, в которой наука, духовная составляющая становятся ведущим фактором экономического развития с одновременной экологической гармонизацией социоприродных отношений[2].

Ноосферная экономика отличается от общепринятого приоритета иных целей развития; долгосрочным, в масштабе тысячелетий горизонтом планирования и расчётов экономической эффективности. При горизонте планирования в годы и десятилетия атомная энергетика оказывается высоко рентабельной. В этико-ноосферной же экономике, при расчётах хотя бы на сотни лет она не просто самоубийственна для человечества, но и экономически не выгодна, если включить в оценку её себестоимости расходы на утилизацию отработавших объектов, отходов производства, устранение последствий вероятностно предопределённых техногенных катастроф[3].

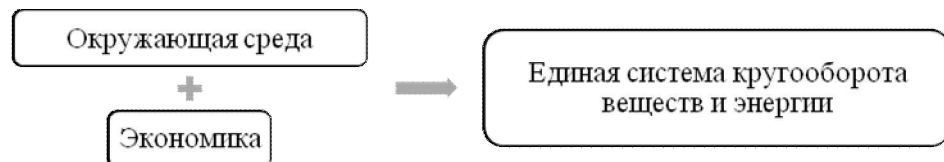

Рис. 2 Модель гармоничного развития

Этапы становления экономики природопользования:

- до 70–80-х годов XX века биосферу рассматривали как экономический ресурс, над которым стоит человек;
- 80-х и 90-х годах регулирование природопользования рассматривается дои осуществляться по правилам рыночного механизма (неоклассическая концепция);
- 90х до настоящего времени устойчивое развитие;
- будущее – модель гармоничного развития (рис.2) (в 2009 г. создана Ноосферная Общественная Академия Наук (НОАН) Санкт-Петербург).

Рассмотрение экономики природопользования в ноосферном формате («Разума-для-Себя» к «Разуму – для - Биосферы, Земли, Космоса») т.е. к ноосферному разуму, каким должен стать человеческий разум, если он хочет выжить на Земле[3].Познание закономерностей развития биосферы является ключом к разумному природопользованию.

Выводы. Анализ современной ситуации в экономике природопользования и причины возникновения экологических кризисов, являются следствием неких глубоко заложенных в подсознании или скрытых в исходных этических и моральных комплексах норм поведения человека.

Дальнейшее развитие экономической дисциплины – экономика природопользования - это ноосферный подход, который позволяет взглянуть на существующие проблемы природопользования с новых позиций, это модель гармоничного развития, на основе единой системе кругооборота веществ и энергии. Ведь экономика есть энергообмен между человеком и природой, это есть хозяйственное энергопотребление для обеспечения воспроизводства жизни.

Список используемых источников.

1. Вороновская Е.В. Физиократическая доктрина развития экономики сельского хозяйства. Научно-производственный журнал. Спецвыпуск «Экономические науки». Из. КИНЭУ им. Дулатова, 2013.с.36-39
2. Величко М.В., Ефимов В.В., Иманов Г.М.Экономика и ноосфера. - Санкт-Петербург: АНО ВПО «Смольный институт РАО, кафедра «Психологии, акмеологии, ноосферологии и педагогики». Изд-во МФИН, 2012. – 168 с.
3. Субетто А.И. Ноосферная экономика и общественный интеллект – парадигмальные основы устойчивого развития социума. //URL:<http://www.socionauki.ru/almanac/>

УДК 336.1

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ПІЛЬГОВІ СТАВКИ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС

Орлова В., 3 курс

Косторной С.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

e-mail: v.orlova@rambler.ru

e-mail: kostornoy.sv@gmail.com

Стаття присвячена особливостям функціонування податку на додану вартість в країнах-членах Європейського Союзу. Проаналізовано пільгові ставки для аграрного сектору станом на 1 серпня 2016 року.

Постановка проблеми. В останні часи посилення інтеграційних процесів в Європі враховується при розробленні стратегій розвитку більшості європейських країн, а також тих, хто прагне приєднатися до них. Важливе значення надають такому ефективному методу державного регулювання, як податкова політика. У сучасних податкових системах ПДВ відноситься до одних з найскладніших податків. Його успішно застосовують у більшості країн з ринковою економікою вже більше 30 років.

Важливість даної теми полягає у вивченні податку на додану вартість в країнах ЄС та дослідження знижених ставок для аграрного сектору кожної з країн-членів.

Аналіз останніх досліджень. Питання функціонування ПДВ та його перспективи знаходяться в полі наукового пошуку О. Данилова, В. Мельника, Б. Карпінського, Т. Паєнтко, А. Соколовської та ін. Праці зазначених фахівців заклали необхідний фундамент у розвитку теорії оподаткування, однак аспекти, які стосуються визначення оптимальних ставок ПДВ потребують поглиблених досліджень з урахуванням європейського досвіду.

Мета статті. Оцінити тенденції оподаткування доданої вартості аграрного сектора в Європейському Союзі.

Основні матеріали дослідження. Податок на додану вартість (ПДВ) – це непрямий податок на додану вартість, яка створена на всіх стадіях виробництва та обігу, включається у форми надбавки до ціни товару (послуги) і повністю сплачується кінцевим споживачем цього товару (послуги). ПДВ – це порівняно новий вид податку і є однією з форм універсальних акцизів. Простота, економічні і організаційно-технічні характеристики забезпечили податку на додану вартість переваги перед іншими типами оподаткування обороту або універсальними акцизами. Податок на додану вартість характеризується рядом суттєвих переваг. Не дивлячись на те, що він представляє собою, по суті, різновид акцизу, це все ж таки універсальний фінансовий інструмент. Застосування ПДВ в країнах з розвинутою ринковою економікою не тільки в фіскальному, але й в регулюючому аспекті, дозволяє використовувати даний важіль як засіб стримування кризи надвиробництва і прискореного витіснення з ринку слабких виробників.[2]

Податок на додану вартість розраховується на основі загальних для ЄС правил. ПДВ обкладається додаткова вартість продукту або послуги на будь-якому етапі виробництва і стягується з кінцевого споживача. Види діяльності, на які поширюється ПДВ:

- 1) комерційна діяльність, а саме: продаж товарів і послуг, імпорт та інші транзакції, що здійснюються між країнами-членами ЄС;
- 2) виробництво та розповсюдження товарів і послуг. ПДВ стягується з суми кожної угоди;
- 3) через механізм, в рамках якого з осіб, зареєстрованих як платники ПДВ, стягується податок з проданих ними товарів і послуг, а відшкодовується з покупки товарів і послуг, які вони використовують для ведення власного бізнесу.[3]

Ставка ПДВ залежить від країни ЄС. У кожній країні є власна шкала ставок ПДВ, яка включає, в тому числі і пільгові ставки. Особливості ставок ПДВ:

- згідно з загальними правилами ЄС стандартна ставка ПДВ не може бути нижче 15%

- у країнах ЄС також є пільгові ставки ПДВ, які не повинні бути нижче 5%, проте, в ряді країн-членів існують винятки. Застосовуються до окремих, специфічних груп товарів і послуг.
 - для деяких видів товарів і послуг також діє спеціальна знижена ставка ПДВ.[3]
- Згідно з Додатком III Директиви Європейської ради про ПДВ [1], країнам ЄС дозволено застосовувати знижені ставки ПДВ до певних груп товарів і послуг. Сюди належить і аграрний сектор. Знижені ставки проаналізовані та наведені в таблиці 1.

Таблиця 1-Знижені ставки для аграрного сектору країн-членів ЄС[1]

Країна-член ЄС	Ставка, %	Знижена ставка, %	Примітка
Бельгія	21	6	Вирощування та збирання врожаю, худоби за винятком садових компаній і пільг, не пов'язаних з наступними тваринами: ВРХ, свині, вівці, кози, мули, осли; скакові коні, що використовуються зазвичай для м'яса; олені; продаж коней, придбаних чи імпортованих для забою
		12	Фітофармацевтичні продукти(пестициди та матеріали для захисту рослин; добрива)
Болгарія	20	20	
Чеська Республіка	21	15	Фітофармацевтичні продукти (пестициди та матеріали для захисту рослин; добрива)
Данія	25	25	
Німеччина	19	7	Біологічні(не хімічні добрива)
Естонія	20	20	
Ірландія	23	0	Постачання добрив в одиницях не менше 10 кг; корми для тварин, крім корму, який упакований, для продажу чи іншим способом, призначених для використання собакам, кішкам, птахам або домашнім тваринам; насіння, рослини, дерева, спори, цибулини, бульби, призначені для посіву та виробництва продуктів харчування
		4,8	Худоба та коні, призначені для використання в сільському виробництві
		13,5	Послуги, що включають в себе, одну з наведених нижче дій: <ul style="list-style-type: none"> - польові роботи, в тому числі жнива, скошування; - обмолот, пакетування, збір врожаю, сівба і посадка; - послуги з надання допомоги та консультації ферм; - знезараження та силосування сільськогосподарської продукції;
		23	Фітофармацевтичні продукти (пестициди та матеріали для захисту рослин; добрива)
Греція	24	13	Фітофармацевтичні продукти (пестициди та матеріали для захисту рослин; добрива)
Іспанія	21	10	
Франція	20	10	Продукти сільського господарства, рибальства і птахівництва, що зазнали трансформації, які зазвичай не призначені для використання при підготовці продуктів харчування або на сільськогосподарському виробництві
Хорватія	25	25	
Італія	22	4	Організми, що використовуються в органічному сільському господарстві
		10	Фітосанітарна продукція; послуги по сільськогосподарській техніці
Кіпр	19	5	Фітофармацевтичні продукти

			(пестициди та матеріали для захисту рослин; добрива)
Латвія	21	21	
Литва	21	21	
Люксембург	17	3	Інсектициди, фунгіциди, гербіциди, засоби проти проростання і росту рослин, дезінфікуючі засоби та аналогічні продукти
Угорщина	27	27	
Мальта	18	18	
Нідерланди	21	6	
Австрія	20	10	
		13	Розведення і утримання деяких тварин (ВРХ, свиней, овець, кіз, птиці і т.д.) і вирощування рослин в якості послуг
Польща	23	5	Насіння
		8	Добрива, засоби захисту рослин, комбікорми
		23	Робоче обладнання
Португалія	23	6	Послуги, що включають в себе, одну з наведених нижче дій: - польові роботи, в тому числі жнива, скошування; - обмолот, пакетування, збір врожаю, сівба і посадка; - послуги з надання допомоги та консультації ферм; - знезараження та силосування сільськогосподарської продукції;
		13	Сільськогосподарська техніка та інвентар, комбайни, механічні та електричні насоси, трактори та інші машини та обладнання, призначені для використання в агро-скотарських або лісових підприємствах
Румунія	20	9	Поставка добрив та пестицидів, які використовуються в сільському господарстві, насіння та інші сільськогосподарські продукти для посіву або посадки, а також конкретні сільськогосподарські послуги
Словенія	22	9,5	
Словаччина	20	20	
Фінляндія	24	24	
		14	
Швеція	25	25	
Англія	20	20	

Виходячи з даних таблиці, можна побачити, що найменші знижені ставки для аграрного сектору застосовуються в таких країнах як Ірландія, Італія, Кіпр, Польща, Люксембург. В більшості інших країн (Болгарія, Данія, Естонія, Латвія, Литва, Швеція та ін.) знижена ставка для аграрного сектору не застосовується, і дорівнює базовій ставці.

Висновок. Європейський досвід свідчить на користь застосування знижених ставок ПДВ для окремих груп товарів, включаючи аграрний сектор. Запровадження таких ставок може мати як постійний характер (для окремих груп товарів, особливо соціального значення), так і тимчасовий (Super reduced rates запроваджуються на певний період часу для окремих груп товарів як виключення).

Список використаних джерел:

1. VAT Rates Applied in the Member States of the European Union. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf
2. Данілов О.Д. Податок на додану вартість. Навч. посіб. - К.: Основи, 2008. - 254 с.
3. Нарахування та сплата ПДВ в ЄС –[Електронний ресурс].- Режим доступу:
<http://groshi-v-kredit.org.ua/narahuvannya-ta-splata-pdv-v-evropi.html>

УДК 336.1

ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРА НАДХОДЖЕНЬ ВІД ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Рогач А., 3 курс,

e-mail: anastasiya.rogatch@yandex.ru

Косторной С.В., к.е.н., доцент

e-mail: kostornoy.sv@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

В статті розкрито та проаналізовано динаміку та структуру надходжень до бюджету грошових коштів від податку на прибуток, так як він є одним із бюджетоформуючих податкових платежів. Проаналізовано останні роки щодо надходження податку на прибуток.

Постановка проблеми. Однією із основних передумов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку України є ефективне функціонування податкової системи. Одним з податкових платежів, мобілізовані суми якого суттєво впливають на доходну частину бюджету, є податок на прибуток підприємств. Незважаючи на те, що механізм справляння податку на прибуток підприємств з часу прийняття Податкового кодексу України зазнав суттєвих змін, слід відзначити, що порядок його нарахування і сплати в період 2013-2015 рр. знову був кілька раз реформований. При цьому, найбільш кардинальні зміни порядку оподаткування прибутку підприємств на загальній системі оподаткування відбулись вкінці 2014 р. з прийняттям Закону України від 28.12.2014 р. № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [4].

Аналіз останніх досліджень. Питанням ролі та місця податку на прибуток присвятили свої роботи Отришенко О. Суходоля М., Шлафман Н. та інші. Значний теоретичний внесок у розвиток наукових підходів системи оподаткування присвячені праці Варналія З., Вишневського В., Єфіменко Т., Жаліла Я., Іванова Ю., Крисоватого А., Ярошенко Ф. та інших. Також варто відзначити, що недоліки механізму справляння податку на прибуток підприємств є предметом досліджень В. Л. Андрущенка, С. Л. Лондара, С. В. Онишко, Т. В. Паєнтко, А. М. Соколовської, Т. І. Єфименко та І. О. Луніної, Л. Д. Тулуша, та безлічі інших вчених.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження та аналіз динаміки та структури надходжень від податку на прибуток підприємств.

Основні матеріали дослідження. Податок на прибуток підприємств - це прямий податок, що стягується з прибутку організації (підприємства, банку, страхової компанії). Основним джерелом відтворення підприємства в сучасних умовах є прибуток. Для забезпечення ефективного зростання економіки необхідно максимізувати його обсяги в розпорядженні підприємств. Також податок на прибуток підприємств є одним з основних бюджетотворюючих податків.

Внаслідок реформування механізму справляння податку на прибуток, яке відбулось в період 2013-2014 рр., було спрощено механізм справляння цієї складової податкової системи України, яке відбулось, насамперед, шляхом відміни квартального порядку декларування з податку на прибуток для більшості категорій платників та запровадження правила розрахунку об'єкта оподаткування з податку на прибуток, дещо наближеного, порівняно з попереднім, до бухгалтерського порядку визначення прибутку підприємства [2].

У структурі загальних надходжень державного бюджету України частка податку на прибуток підприємств в 2013 складала 12%. В 2014 році ця частка становила 16%. В 2015 році податок становив 8% загальних надходжень.

Основна ставка податку на прибуток в 2013 році складала 19%, в 2014 – 2015 роках – 18%. Порівняно з 2011 та 2012 роками, спостерігається тенденція до зниження базової ставки податку, так як в 2011 році вона становила 23%, а в 2012 році – 21%. Ця тенденція до зни-

ження зупинилась на 2015 р. Законом України від 19.12.2013 р. № 317 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок окремих податків» було передбачено, що у 2015 р. ставка податку на прибуток становитиме 17%, а в 2016 р. – 16%. Однак ці зміни не відбулись.

Динаміку надходжень від податку на прибуток підприємств різних форм власності протягом 2013 – 2015 років можна розглянути на рисунку 1.

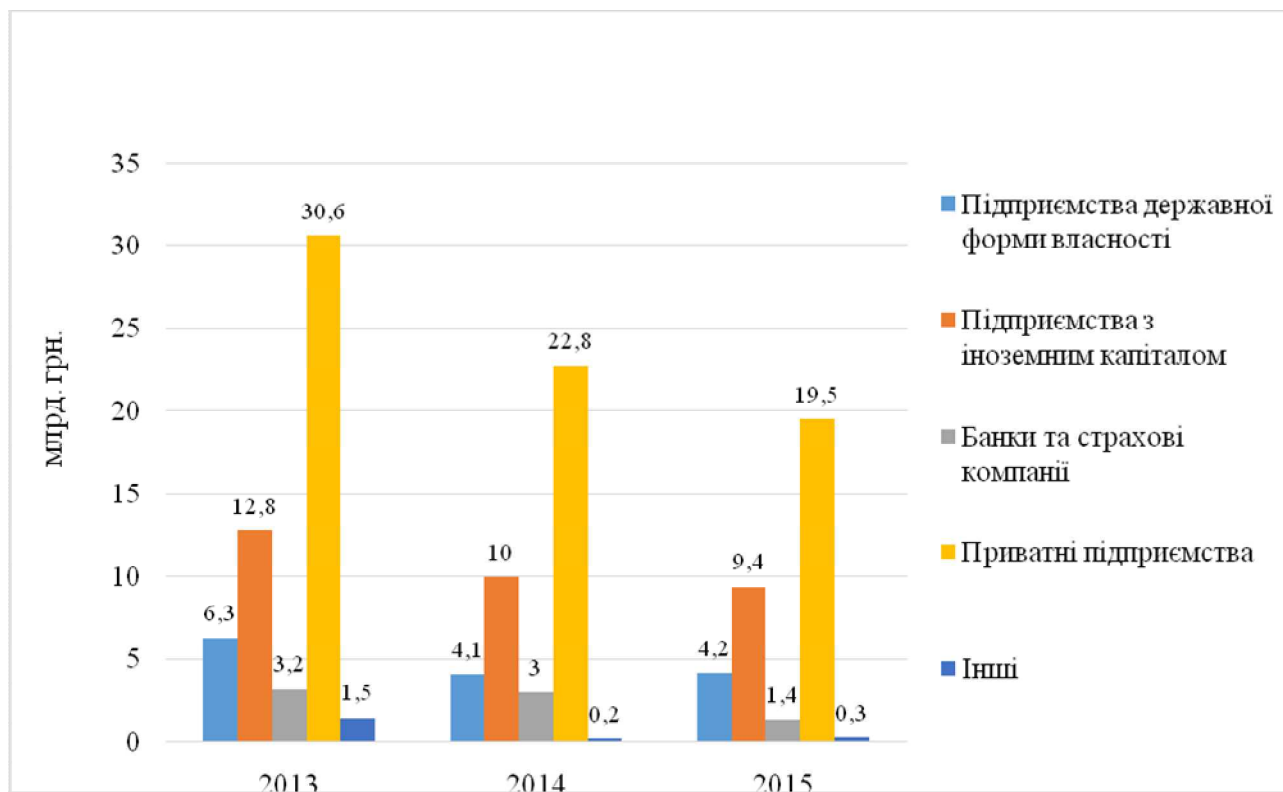

Рис. 1. Динаміка надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності за 2013 – 2015 роки [1].

У 2013 році загальний обсяг надходжень податку на прибуток склав 54,3 млрд. грн. Річний план був виконаний лише на 93,8%. Зменшення обсягу податку на прибуток відбулося через скорочення надходжень податку з підприємств і організацій державної форми власності.

В 2014 році до державного бюджету надійшло 39,9 млрд. грн. податку на прибуток підприємств, що на 26,5% менше показника попереднього року. Таке зменшення було пов'язано з авансовою сплатою податку, з огляду на результати попереднього року. Якщо в 2013 році було сплачено 38,5 млрд. грн., то в 2014 році цей показник становив 26,3 млрд. грн., що на 31,5% менше. Від'ємну динаміку надходжень податку на прибуток показали підприємства всіх форм власності. Обсяги надходжень податку, сплаченого до бюджету підприємствами державної форми власності скоротилися на 2,2 млрд. грн. або на 33,9%, підприємствами з іноземним капіталом – на 2,8 млрд. грн. або на 21,5%, банками та страховими компаніями – на 0,2 млрд. грн. або на 6,5%, приватними підприємствами – на 8,0 млрд. грн. або на 24,4% [1].

Протягом 2015 року, зросли обсяги надходжень з усіх податкових джерел за винятком податку на прибуток підприємств. Загальний обсяг податку становив 34,8 млрд. грн., що на 12,9% менше ніж попереднього року. Річний плановий показник було не виконано на 5,8%. За цей рік сплату коштів до бюджету зменшили підприємства всіх секторів, окрім державного. Найбільше за обсягом скорочення показали приватні підприємства (-3,1 млрд. грн.). Порівняно з попереднім роком скорочення становило 13,4%.

Починаючи з 2014 року, у зв'язку зі складною економічною та політичною ситуацією в Україні, план був доведеним набагато меншим, ніж в попередні роки, в обсязі 40,1 млрд. грн., що майже на 30% менше ніж в попередньому 2013. У 2015 році спостерігається ще більший спад рівня податкових надходжень [3]. Найголовнішою причиною є загострення соціально-економічної нестабільності в країні, та як результат, значний відсоток ухилення від сплати податкових зобов'язань.

Висновок. Фіскальна політика щодо податку на прибуток є стимулювальним чинником ділової активності усіх суб'єктів господарювання, яку слід проводити зважено. До того ж, вона має бути одним з інструментів створення сприятливого клімату для залучення інвестицій. Необхідне подальше реформування податкової системи відносно встановлення оптимальної ставки податку та усунення необґрунтованих пільг, оптимізації податкової бази, а також удосконалення процесу адміністрування. Також необхідним є постійний аналіз статистичної інформації щодо податку на прибуток, який дозволить робити завчасні прогнози та швидко реагувати на зміни в обсягах надходжень, які будуть вказувати на доцільність та ефективність тих чи інших реформ в податковій сфері.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний моніторинг. Аналіз виконання бюджету за 2013, 2014, 2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – [http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/2013, 2014, 2015](http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/2013,2014,2015)
2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс] – 2016. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 р. № 71- VIII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

УДК 334.18

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС: НАРАХУВАННЯ МИТА

Щевелева О., 3 курс,
Косторной С.В., к.е.н., доцент

e-mail:ollya1997@yandex.ua
e-mail:kostornoy.sv@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

У статті розкривається поняття мита, як непрямого податку, проаналізовано угоду асоціації України з Європейським Союзом, а саме переваги та недоліки щодо нарахування мита згідно даної угоди. Розкрито вигоди для України від підписання угоди, її вплив на мито, зміну митних ставок, важливість асоціації у подальшому розвитку України.

Постановка проблеми. Тривалий період часу Україна перебувала в системі протистояння двох моделей інтеграції: куди їй краще інтегруватися: до Європейського Союзу чи до Митного Союзу. Зваживши плюси та мінуси потенційного членства у двох інтеграційних угрупованнях, Україна обрала європейський шлях свого розвитку, підтвердженням якого стало підписання в березні поточного року політичної частини Угоди про асоціацію, а в перспективі підписання і економічної частини відповідної Угоди. Адже європейський вибір відкриває нові перспективи для співробітництва України з розвиненими країнами світу, економічного розвитку, соціального прогресу та зміцнення позицій у міжнародній системі координат.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню проблем та перспектив європейської інтеграції України присвячено наукові праці українських вчених, серед них: Л.І. Михайлова, Н.В. Волченко, Т.О. Зінчук, С.М. Кваша та ін.

Мета статті. Метою статті є вивчення та аналіз угоди про асоціацію з ЄС, а саме вплив її на нарахування мита, дослідження переваг та недоліків змін в оподаткуванні.

Основні матеріали дослідження.

Мито – це непрямий податок, що накладається на товари, які переміщуються через митний кордон. [1] Мито має серйозний регулятивний потенціал. Саме за допомогою цього специфічного податку можуть бути створені сприятливі умови для розвитку національних товаровиробників, здійснюється вплив на формування раціональної структури експорту та імпорту, забезпечуються справедливі умови конкуренції на внутрішньому ринку країни.

Мито, як непрямий податок через механізм ціноутворення безпосередньо впливає на споживачів. Так, підвищення ставок імпортного мита збільшує ціну продажу імпортованих товарів, що за наявності еластичного попиту стримує їх споживання та створює умови для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників аналогічних товарів. Загалом, мито є тим механізмом, за допомогою якого держава може забезпечити рівні умови конкуренції на внутрішньому ринку. Саме цим зумовлена значна диференціація ставок мита та висока динамічність їх коригування.

Важливим фактором, який довгостроково впливає на нарахування мита в Україні є євроінтеграційний процес.

Угода про асоціацію з ЄС допомагає досягти проміжних цілей економічної політики та передбачає наступне:

- кращий доступ на ринок ЄС;
- посилення конкуренції на внутрішньому ринку;
- прозоре і передбачуване внутрішнє регуляторне середовище, привабливе для інвесторів;
- підвищення ефективності та прозорості державних видатків;
- посилення захисту прав споживачів.

До елементів покращеного доступу на ринок ЄС відносяться нульові ставки ввізних мит на промислову продукцію, лібералізація ввізних мит на сільськогосподарські товари та

торгівлі послугами, додатковий збір, що в подальшому вплине на поступове скасування експортних мит.

Угода містить перелік з понад 350 директив та інших нормативних актів ЄС, з якими має бути поступово гармонізоване законодавство України. Ключовий компонент Угоди про асоціацію – це наближення законодавства та адміністративних процедур України до відповідних норм та процедур ЄС. Це завдання покладено на сектор державного управління, і його реалізація визначатиме вплив та довгострокові наслідки угоди для країни у цілому.

ВР України та Європейський парламент 16.09.2014 р. одночасно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншого боку (Угода про асоціацію, або Угода), якою передбачається створення як політичної асоціації, так і всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ЗВТ). Для набрання Угодою законної сили, її мають ратифікувати усі 28 країн – членів ЄС, що може тривати від одного до двох років. Угода про асоціацію складається з понад тисячі сторінок з посиланнями на численні регламенти ЄС, які повинні бути в законодавстві України.

Очікувані вигоди для України після підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом:

- Зменшення корупції.
- Посилення захисту прав споживачів. Вводяться європейські стандарти контролю якості продукції. Українські товари стануть максимально безпечними.
- Експорт товарів до ЄС. Це дозволить щороку щонайменше заробляти 383 млн євро на експорті товарів.
- Експорт послуг до ЄС. Українці зможуть відкривати філії в країнах Євросоюзу, а українські інвестиції в ЄС отримають додатковий захист. Проте угода встановлює і обмеження на експорт послуг.
- Переваги для малого і середнього бізнесу.
- Соціальна політика і освіта.
- Вводяться нові стандарти якості води і повітря. Зміняться методи контролю стану довкілля.
- розвиток науки і технологій.

Протягом наступних 10 років після запровадження ЗВТ, Україна здійснюватиме поглиблену інтеграцію економіки до внутрішнього ринку ЄС, що передбачає значну лібералізацію торгівлі товарами, послугами, руху капіталу, а також комплексну гармонізацію правил ведення бізнесу з нормами ЄС. Згідно з очікуваннями бізнесу, шляхом лібералізації тарифів і наближення законодавства до європейських вимог, Україна зможе скористатися новими торговими можливостями на ринку ЄС і привести у відповідність ключові галузі української економіки до європейських стандартів. Зниження тарифів буде і надалі сприяти тому, що українські експортери щороку зможуть заощадити значні кошти, оскільки нульова ставка ввізного мита буде застосовуватися до майже 80% української сільгосппродукції. Використання стандартів ЄС та технічних регламентів, не тільки зробить українські товари більш конкурентоспроможними на європейському ринку, а й в усьому світі. Згідно з положеннями Угоди, Україна та ЄС зменшують або скасовують ввізне мито на товари відповідно до встановлених графіків, до того ж для України перехідний період триватиме до 10 років, а ЄС скасує мито одразу після набуття чинності Угодою.

Для найчутливіших товарів будуть запроваджені тарифні квоти. Так, Україна передбачила застосування тарифних квот для деякої м'ясної продукції та цукру. Перелік тарифних квот ЄС нараховує 36 позицій, переважно щодо сільського господарства та харчової промисловості. Експортні мита, що діють в Україні, поступово скасовуватимуться відповідно до узгодженого графіку протягом 10 років, починаючи з дати набуття чинності Угодою, зокрема:

- для живої худоби, шкіряної сировини, насіння деяких видів олійних культур, брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів та напівфабрикатів з їхнім застосуванням – протягом 10 років;
- для брухту чорних металів – протягом 8 років.[2]

Недоліки угоди про асоціацію з ЄС щодо мита:

- Зростання конкуренції на внутрішньому ринку за рахунок зниження середньозваженого ввізного мита на продукцію.
- Витрати на перехід, дотримання стандартів ЄС.
- Зростання цін на сировину внаслідок скасування експортних мит.
- Зміна назв внаслідок реалізації зобов'язань щодо дотримання географічних значень
- Витрати, пов'язані дотриманням вимог технічного регулювання.
- Поступове зникнення ринку продукції, яка не відповідає стандартам ЄС у секторах, де технічне регулювання гармонізоване з нормами ЄС.
- Реформування сектору, наприклад, розподілення вертикально інтегрованих монополій на ринках газу та електроенергії, забезпечення свободи транзиту і доступу третіх сторін до енергетичної інфраструктури.
- Системні ризики, притаманні сучасним фінансовим системам.

Таким чином, варто пам'ятати, що Угода про асоціацію є перш за все процесом необхідних внутрішніх змін, реалізація яких може дати історичну можливість Україні нарешті стати повноцінним гравцем на міжнародному ринку. Попри стереотипи про те, що зона вільної торгівлі може знищити місцевих сільгоспвиробників, продукція яких буде неконкурентоспроможною, вітчизняні підприємства мають у перші роки застосування Угоди чимало недоліків, але і переваг, якими варто скористатися.

Висновок. Угоди про асоціацію є знаковою подією в новітній історії України, яка, можливо, навіть є більш важливою, ніж вступ України до СОТ у 2008 році. Незважаючи на те, Угода про асоціацію є лише першим кроком на шляху до єдиного європейського ринку, вона передбачає великий обсяг роботи для України щодо проведення реформ і гармонізації законодавства з європейськими стандартами. Угода суттєво наближує Україну до спільного ринку з ЄС, а для деяких промислових товарів де факто створює спільний ринок за умови підписання.

Список використаних джерел.

1. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л. К. Воронової. — 2-е вид., переробл. і доповн. — К.: Алерта, 2011—558 с.
2. Угода про асоціацію між Європейським Союзом, Європейською спільнотою з атомної енергії, та їх державами-членами, з одного боку, і Україною, з іншого. Рада Європейського Союзу. Прочитовано 10 жовтня 2015.

УДК 658.10

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кондратюк О. В., магістрант

Нестеренко С.А., д.е.н., професор

Таврійський державний агротехнологічний університет

Розглянуто системні оцінки та формування комплексу факторів підвищення інвестиційної привабливості підприємств, забезпечення процесу її досягнення, шляхом ефективного управління через комплекс методів, способів та засобів цілеспрямованого організуючого впливу на інвестиційну діяльність підприємств, зокрема економічних, організаційних, мотиваційних. Сформовано велику кількість методик визначення як інвестиційної привабливості окремого підприємства, так і ранжування їх сукупності згідно з вимогами інвестора.

Постановка проблеми. Фінансово-господарська діяльність будь-якого підприємства є неможливою без вкладення коштів, які можуть мати власний, залучений та позиковий характер. Інвестиції є визначальним фактором економічного розвитку будь-якої країни та забезпечення конкурентоспроможності та успішної діяльності окремого підприємства. Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Тому першочерговим завданням, виконання якого зумовлює успіх у конкурентній боротьбі, є максимальне підвищення привабливості об'єкту.

Аналіз останніх досліджень. Серед вчених, які займалися дослідженням інвестиційної привабливості та розвитку підприємства, свій вагомий внесок зробили А. Гончарук [1], Гриньов, В. Гриньова, Д. Ендовицький [2], Катан Л.І.[5], Лиса О. І. [6] Т. Майорова, Хобта [7], А. О. Ястремська та інші науковці. Проте в мінливих умовах сьогодення та необхідності вчасного прийняття якісних управлінських рішень щодо покращення становища підприємства й підвищення рівня його інвестиційної привабливості ця проблема потребує подальшого дослідження.

Метою цієї статті є дослідження основних методів та організаційно-економічного забезпечення підвищення інвестиційної привабливості підприємства на основі аналізу оцінювання особливостей, управління нею та сучасного стану на підприємствах України.

Основні матеріали дослідження. У сучасній економічній літературі немає чіткості у визначенні сутності інвестиційної привабливості та системи методів її оцінювання. Тому є актуальним є дослідження цієї категорії, її видів та умов формування [2]. Інвестиційна привабливість – це не тільки фінансово-економічний показник, а й модель кількісних і якісних показників - оцінок зовнішнього середовища (політичного, економічного, соціального правового) і внутрішнього позиціонування об'єкта у ньому, оцінка фінансово-технічного потенціалу об'єкта, що дає змогу впливати на кінцевий результат діяльності. Інвестиційна привабливість визначається комплексом різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; специфіки економічного розвитку підприємства у теперішній час та у минулому, а також очікуваних темпів його зростання; комплексу зовнішніх факторів, зокрема діючого законодавства, екологічної ситуації, рівня конкуренції. Ступінь інвестиційної привабливості підприємства є індикатором, показання якого дозволяють зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт [3].

На сучасному етапі актуальними є питання не лише обґрунтування системної оцінки та формування комплексу факторів підвищення інвестиційної привабливості підприємств, а й забезпечення процесу її досягнення, шляхом ефективного управління через комплекс мето-

дів, способів та засобів цілеспрямованого організуючого впливу на інвестиційну діяльність підприємств, зокрема економічних, організаційних, мотиваційних тощо.

На сьогоднішній день сформовано велику кількість методик визначення як інвестиційної привабливості окремого підприємства, так і ранжування їх сукупності згідно з вимогами інвестора [4]. Вчені виділяють п'ять груп критеріїв, які використовуються для визначення інвестиційної привабливості: майновий стан, ліквідність, фінансова стійкість, ділова активність та рентабельність, кожна з яких має відповідну групу показників [5]. Але крім показників, інвестором також враховуються такі фактори, як інвестиційна привабливість на мезоекономічному рівні, аналіз руху грошових коштів; вплив зовнішніх та внутрішніх ризиків. В Україні на макрорівні основними характеристиками інвестиційної привабливості є стан політичного, економічного та соціального середовища, а на мікрорівні – рівень капіталізації або ринкова вартість підприємства [6].

Мета і зміст управління інвестиційною привабливістю реалізуються при вирішенні таких завдань, як управління виробничим і фінансовим ризиками, маркетингом, факторами вартості, формування інвестиційного іміджу підприємства. Завдання управління інвестиційною привабливістю можна сформулювати таким чином:

по-перше – управління інвестиційними ризиками – виробничими і фінансовим, за допомогою чого буде забезпечуватися управління фінансовими характеристиками підприємства – його прибутковістю і платоспроможністю;

по-друге – підтримка та нарощування інвестиційної вартості;

по-третє – створення привабливого іміджу підприємства для інвестора шляхом інформування про свою діяльність [7].

Основні методи підвищення інвестиційної привабливості лежать у основі теоретичного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безперечно пов'язані з загальними факторами інвестиційної привабливості, які укрупнено можна розподілити на: фінансово-економічні; соціальні; інформаційні.

Найсуттєвіший вплив на формування рівня інвестиційної привабливості підприємства має перша група, до якої відносяться: підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві; зростання якості управління кредиторською й дебіторською заборгованістю; ріст ефективності використання оборотних коштів; удосконалення управління прибутком підприємства; запровадження маркетингових заходів та управління якістю; підвищення ефективності управління ціноутворенням на продукцію підприємства; зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок впровадження екологічно безпечного обладнання; налагодження та якості діяльності внутрішнього аудиту [8].

Найбільш важливими організаційно-економічними факторами підвищення інвестиційної привабливості підприємств є фінансове оздоровлення; визначення ефективності капіталовкладень; своєчасна і правильна оцінка фінансового стану підприємства; раціональне використання робочого часу та трудового потенціалу підприємства; залучення іноземного досвіду при оцінці та підвищенні інвестиційної привабливості; використання механізмів корпоративного менеджменту.

Україна поки що відстає від розвинених країн у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості [4]. Серед чинників макрорівня найбільш негативний вплив на інвестиційні процеси для підприємств є: існуюча податкова система і корупція в держапараті, несприятливий інвестиційний клімат, причинами і одночасно проявами якого є недосконалість законодавчої бази, відсутність реальних форм підтримки малого бізнесу і ефективних заходів економічного стимулювання, незабезпеченість страхового ринку, відсутність пільгового кредитування особливо виробничої сфери, неефективність кадрової підготовки підприємців, низька ефективність капіталовкладень.

На сучасному етапі розвитку економіки значна кількість підприємств України знаходиться в кризовому становищі. Це зумовлено майже критичним ступенем зносу основних виробничих фондів, який призводить до зменшення виробничих потужностей підприємств,

зниження ступеня їх прибутковості. За даними Державного комітету статистики України 95% інвестицій в основні фонди відбувається за рахунок власних коштів підприємств, а оскільки зростає рівень їх збитковості, використання даного джерела не забезпечує необхідного рівня відтворення основних фондів. У ситуації, що склалася, підприємства не мають можливості здійснювати інвестування в необхідних обсягах, тому актуальності набуває підвищення інвестиційної привабливості за рахунок залучення коштів іноземних інвесторів. Слід зазначити, що дане джерело використовується в Україні в дуже обмеженому обсязі та потребує розвитку, оскільки, як свідчить досвід розвинених країн, залучення інвестицій за рахунок даного джерела сприяє розвитку підприємств та покращенню стану економіки в цілому [3].

Висновок. На сьогоднішній день підвищення інвестиційної привабливості підприємства є важливою і актуальною задачею, для чого існує широкий спектр методів та шляхів її підвищення. У першу чергу необхідно проаналізувати всі чинники, які впливають на привабливість підприємства, розробити ефективне оцінювання та систему управління нею. Визначені фактори формування інвестиційної привабливості підприємства є надзвичайно важливими для проведення аналізу його функціонування підприємства, виявлення відхилення, закономірностей та тенденцій розвитку.

Це дає можливість використовувати переваги підприємства, а також вчасно запобігати дії негативних чинників. Важливим є вирішення проблеми вибору методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства, оскільки кожен з суб'єктів інвестиційного процесу переслідує свої інтереси, і тому метод визначення привабливості повинен враховувати їх специфіку.

Список використаних джерел

1. Гончарук А. Г. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління / А.Г. Гончарук., А.А. Яцик // Науковий журнал "Економіка харчової промисловості". – 2011. – № 4(12). – С. 29–33.
2. Гавва В.Н., Божко Е.А., Д. Ендовицький. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посібн. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 224с.
3. Кунцевич В.О. Підходи до діагностики фінансового потенціалу підприємства // Актуальні проблеми економіки. – 2005. - №1. – С. 68-75. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. пос. - Київ: ЦНЛ, 2004.- 376 с.
4. Коюда О.П. Інноваційна діяльність: від оцінки привабливості до інвестиційного забезпечення: [монографія] / О.П. Коюда, В.Ф. Колесніченко. - Х.: [ХНЕУ], 2009. - 275 с.
5. Катан Л.І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства/ Л.І. Катан/Финансовые рынки и ценные бумаги. – 2010. – № 17. –С. 23 – 25. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / О. В. Гаврилюк. – Фінанси України. – 2015. - №2. – С. 68-81.
6. Лиса О. І. Напрями підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора економіки Західного регіону України [Електронний ресурс]/ О. І. Лиса // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць.– Львів: РВВ НЛТУ України, 2011. – Вип.21.03. – С. 203-211.
7. Хобта В.М. Активізація і підвищення ефективності інвестиційних процесів на підприємствах: Монографія/ Хобта В.М., Мешков А.В., Попова О.Ю; НАН України, Ін-т економіки промисловості, ДНТУ. - Донецьк 2015.
8. Хобта В.М., Мешков А.В. Формування та підвищення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: економічна –Донецьк: ДВНЗ "ДонНТУ". – Випуск 36-1– 2014 – с. 118-125.

**СЕКЦІЯ 2.
ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ В АПК**

УДК 657.1

СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ, ЇЇ ЗНАЧЕННЯ І ВИМОГИ, ЯКІ ДО НЕЇ ПРЕД'ЯВЛЯЮТЬСЯ

Греджев І.В., 4 курс

e-mail: vanyok.grejev@yandex.ru

Таврійський державний арготехнологічний університет

Узагальнено теоретичні розробки вітчизняних науковців щодо сутності облікової політики та її значення. Визначено основні вимоги, які до неї пред'являються.

Вступ. Ефективна та раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві починається з розробки його облікової політики, яка передбачає вибір комплексу методичних прийомів, способів та процедур організації і ведення бухгалтерського обліку підприємством з числа загальноприйнятих в державі.

Облікова політика – одне з важливих питань організації бухгалтерського обліку, правильне оформлення якого сприяє достовірному визначенню фінансового результату і вимагає правильного оформлення, повного розкриття у фінансовій звітності. Розробляючи методи і принципи облікової політики, підприємства повинні враховувати її вплив на суми визнаних витрат або доходів, фінансові результати. Як правило, облікова політика, сформована підприємством, уточнює моменти визнання витрат та сприяє поданням достовірної фінансової інформації [1].

Дослідженню щодо вирішення проблемних питань та різних аспектів в організації обліку та обліковій політиці підприємств присвячено праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема: Т.В. Барановською [2], Ф.Ф. Бутинцем [3], П.С. Житним [4-5], та іншими. Проте, питання щодо вимог, які пред'являються до формування облікової політики на даний час висвітлено на недостатньому рівні, що і зумовлює актуальність даного дослідження.

Постановка задачі. Таким чином у роботі ставиться завдання узагальнити теоретичні розробки вітчизняних науковців щодо сутності облікової політики, її значення та визначити вимоги, які до неї пред'являються.

Результати. Закон про бухгалтерський облік визначає облікову політику досить коротко: «облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності». Однак ця стислість зовсім не свідчить про незначність того, що слід розуміти під цим поняттям. Насправді облікова політика є становим хребтом корпоративних фінансів. Не «виходячи» на передову публічної звітності, саме базові «принципи, методи і процедури» визначають фінансове обличчя бізнесу.

Наслідки прийняття облікової політики дуже важливі для внутрішнього життя підприємства і, отже, облікова політика є об'єктом пильного контролю з боку різних зацікавлених органів та осіб. Облікова політика надає можливість законного способу коригування фінансового результату і оподаткованого прибутку.

Оскільки відповідно до п.5 ст. 8 Закону про бухгалтерський облік підприємство самостійно визначає свою облікову політику, її ефективність цілком залежить від керівництва компанії [5]. Ключову роль в оптимізації цього процесу відіграє документ, який у вітчизняній практиці прийнято називати наказом про облікову політику.

Трактування поняття «облікова політика» як у МСФЗ, так і в українському законодавстві передбачає, що підприємство до початку звітної періоду вибирає в межах, встановлених стандартами або іншими нормативними документами, певні методи, методики, способи оцінки, форми організації обліку, які використовуються ним для ведення поточного обліку і складання фінансової звітності. Це забезпечує однозначність тлумачення показників фінансової звітності, а також створює умови для здійснення фінансового менеджменту.

Облікова система – це своєрідний механізм підготовки та відображення інформації про фінансово-майновий стан підприємства. Завдяки цій інформації внутрішні та зовнішні її ко-

ристувачі мають уявлення про реальний стан справ підприємств [2]. Облікова політика – це вибрана підприємством, з урахуванням встановлених норм та особливостей, методологія бухгалтерського обліку, яка спрямована на досягнення його цілей і завдань та використовується з метою забезпечення надійності фінансової звітності та якісної системи управління [5]. В той же час необхідно погодитись з думкою інших авторів, що облікова політика підприємств України, крім ведення обліку, включає досить широке поняття його організації. При формуванні облікової політики, на думку Хотинського Ю, недоцільно включати вимоги, які чітко встановлені законодавством, а зазначити тільки ті моменти, за якими підприємству надано право вибору. Окрім цього, існують більш широкі погляди на значення та застосування інструментарію облікової політики. Облікова політика підприємства має бути спрямована на розкриття творчих здібностей підприємців у підвищенні ефективності господарювання, впровадженні нових технологій для задоволення власних потреб і виконання зобов'язань перед державою [2].

Облікова політика може розглядатися у двох аспектах. Перший аспект – це облікова політика держави щодо підприємства. При цьому законодавчо регулюються і встановлюються нормативними актами такі складові, як принципи звітності, її форми, критерії визнання окремих видів активів, зобов'язань, доходів і витрат, зміст статей звітності та ін., тобто складові які можуть змінюватися тільки в результаті зміни тексту і змісту П (С) БО. Другий аспект – це саме «облікова політика підприємства». Фактично це розмежування має місце в різних П (С) БО, але «синтетичного» положення щодо облікової політики, яка б вносила ясність і чіткість у її структуру, немає.

Огляд наукової літератури свідчить про те, що українські вчені тлумачать поняття «облікова політика» ширше, ніж це має місце в МСФЗ та П(С)БО, які розглядають облікову політику тільки на рівні суб'єкта господарювання, тоді як новий підхід передбачає розуміння облікової політики в якості інструмента державного регулювання бухгалтерського обліку.

У Міжнародному стандарті № 1 «Розкриття облікової політики» зазначається: «Керівництву слід вибирати і застосовувати облікову політику підприємства так, щоб фінансові звіти відповідали всім вимогам кожного відповідного Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку та Тлумаченню Постійного комітету з тлумачення». У цьому тексті суб'єктом облікової політики визначено керівництво підприємства, а об'єктом облікової політики виступає система бухгалтерського обліку підприємства.

Потрібно зауважити, що питання облікової політики підприємства не відпрацьований достатньо в теоретичному плані. Щоб донести його до практики питання облікової політики підприємства, доцільно розробити окремий нормативний документ П(С)БО «Облікова Політика». Прикладом може служити Положення з бухгалтерського обліку «Облікова політика організації», яке затверджене Міністерством фінансів Російської федерації (від 9 грудня 1998р.). У ній чітко окреслено, як має визначатися облікова політика, порядок її розкриття та внесення змін. Стандартизація підходу до визначення, затвердження та розкриття облікової політики на підприємствах впорядкує ведення бухгалтерського обліку, не обмежуючи суб'єктів господарювання у виборі передбачених нормативною базою способів, методів і форм бухгалтерського обліку.

Облікова політика підприємства повинна забезпечувати:

- повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх фактів господарської діяльності;
- відображення, у бухгалтерському обліку фактів господарської діяльності виходячи не тільки з їх правової форми, а й з економічного змісту фактів і умов господарювання;
- тотожність даних аналітичного обліку оборотам і залишкам. За відповідними рахунками синтетичного обліку на перше число кожного місяця, а також показників бухгалтерської звітності даним синтетичного та аналітичного обліку;
- раціональне і економне ведення бухгалтерського обліку виходячи з умов господарської діяльності та величини підприємства.

Відповідно до нормативно-правовими документами, що регламентують порядок формування і розкриття облікової політики підприємств, кожен елемент облікової політики мо-

же мати кілька допустимих законодавством варіантів (наприклад, для обліку складських запасів можуть застосовуватися методи ФІФО, метод середньозваженої собівартості, метод ціни продажу, метод ідентифікованої собівартості однієї одиниці запасів, метод нормативних витрат). Важливість і значимість правильного та ефективного вибору облікової політики, перш за все, видно з того, що облікова політика, обрана підприємством, підлягає оформленню відповідної організаційно-розпорядчою документацією. Основне призначення цієї документації полягає в тому, щоб зафіксувати складові облікової політики, забезпечити однаковий і по можливості точну реалізацію їх у практиці підприємства всіма структурними підрозділами і кожним виконавцем. Необхідність у цьому обумовлюється двома факторами. По-перше, нормальна діяльність підприємства неможлива без впорядкованості його внутрішнього життя, одним з аспектів якої є бухгалтерський облік. По-друге, вплив облікової політики на результати роботи підприємства настільки істотно, що вимагає рішення першого керівника підприємства. Суттєвість і важливість цього впливу випливає з того, що підприємство має право визначати окремі елементи облікової політики [4].

Висновки

1. Питання облікової політики в літературі приділяють багато уваги. Підходи, визначені в Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, знайшли свій подальший розвиток, вони суттєво поглиблені і розширені. Зокрема, обґрунтовано необхідність і історична обумовленість облікової політики, досліджено методологічна та організаційна сутність облікової політики, її вплив на результати фінансово-господарської діяльності.

Основне призначення і головне завдання прийнятої облікової політики – максимально адекватно відобразити діяльність підприємства сформувавши повну, об'єктивну і достовірну інформацію про неї, корисну для прийняття ефективних економічних рішень

2. Облікова політика підприємства повинна відповідати таким вимогам:

- повнота – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

- своєчасність – господарські операції та події має бути відображено в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства в тому звітному періоді, в якому їх було здійснено;

- несуперечність – забезпечення тотожності даних аналітичного обліку відповідним рахунком синтетичного обліку на кінець останнього календарного дня кожного місяця, а також показників фінансової звітності – даним синтетичного та аналітичного обліку.

В якості основної вимоги виділимо постійність та послідовність облікової політики з року в рік. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, у зв'язку зі змінами в законодавстві, розробкою та застосуванням нових методів ведення обліку або суттєвими змінами в умовах роботи чи у структурі підприємства.

Список використаних джерел.

1. Амбросов В.Я. Облікова політика в агроформуваннях / В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич // Економіка АПК. – 2014. – № 7. – С. 96-99.

2. Барановська Т.В. Облікова політика підприємства в Україні: теорія і практика / Т.В. Барановська. – [Автореф. дис. канд. екон. наук.] – К., 2015. – 21с.

3. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник для студ. вузів спец. 7.050106 „Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640 с.

4. Житний П. Організаційно-методологічні засади формування облікової політики підприємства / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 20010. – №3. – С. 3-10.

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV.

УДК 657.36

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Йолшин С.А., магістрант

e-mail: latios1994@gmail.com

Левченко О.П., к.е.н., доцент

e-mail: olga-levchenko-61@mail.ru

Таврійських державний агротехнологічний університет

Запропоновано концептуальні підходи до формування інформаційних ресурсів про фінансові результати діяльності підприємства в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Постановка проблеми. В умовах запровадження ринкових відносин досить важливим є той факт, що рівень ефективності діяльності будь-якого підприємства характеризують фінансові результати, одержані внаслідок господарювання, якими можуть бути як прибутки, так і збитки. Фінансовий результат – це інтегрований показник, який формується в процесі порівняння доходів від реалізованих об'єктів діяльності підприємства і витрат на їх створення.

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна достовірна інформація про результати діяльності, сформована з урахуванням специфіки господарювання підприємства та його організаційної структури. Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, обов'язкове дотримання яких вимагає законодавча база, зокрема національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку і міжнародні стандарти фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних проблем формування інформаційних ресурсів для потреб управління фінансовим результатом діяльності підприємства в системі рахунків бухгалтерського обліку були присвячені дисертації за спеціальністю 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності): А.А. Хуторян, О.М. Єремян, Д.А. Янок, Н.В. Прохар, Л.А. Поливана, Л.І. Леженко, О.І. Олійничук, С.О. Кузнецова, В.І. Кузь, В.В. Чайка.

Мета дослідження полягає у забезпеченні потреб управління інформаційними ресурсами рахунків бухгалтерського обліку для вирішення проблем формування та ефективного використання фінансових результатів підприємства.

Викладення основного матеріалу дослідження. Фінансова звітність підприємства є основним джерелом інформації при проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. У фінансових звітах відображаються як фінансовий стан підприємства, так і результати його фінансово-господарської діяльності. Проте суттєво зростає якість методики складання фінансової звітності на підприємствах у зв'язку з переходом України до міжнародних стандартів, а також загальноєвропейських методів аналізу фінансового стану підприємств, у зв'язку з чим діючі підходи потребують суттєвого вдосконалення.

Прибуток підприємства у класичному розумінні – це розрахункова величина звітного періоду між сумою господарських операцій, які формують дохід і витрати, що приймали участь у його створенні. За рахунок використання створеного прибутку підприємства провадять інвестиційні вкладення власникам, державі та в господарську діяльність, яка є визначальною складовою при формуванні та накопиченні національного багатства.

Реальний прибуток створений на підприємстві за звітний період має синергетичну основу і може бути визначений в системі рахунків бухгалтерського обліку із розрахунку справедливої вартості активів в процесі здійснення операцій по їх обміну між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами. На підставі балансу підприємства реальний прибуток визначається, як різниця між величиною власного капіталу (чистих активів) на початок і кінець звітного періоду до нарахування дивідендів (доходів власникам).

Основними факторами, які забезпечують прибуткову діяльність підприємства є економія затрат живої і уречевленої праці, підвищення техніко-технологічного рівня виробництва,

удосконалення структури виробництва, організаційних систем управління, форм і методів організації діяльності, її планування та мотивації, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції (послуг), використання ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій, постійне, систематичне залучення інвестицій та інновацій.

Проблемною для реалізації на підприємствах України є методика визначення фінансового результату з трьох джерел: результатів реалізації об'єктів діяльності, первісного визнання та переоцінки. Доведено, що методика формування фінансових результатів не від реалізації об'єктів діяльності підприємства є не тільки складна у застосуванні, але і безпідставно завищує (чи занижує) результати господарювання.

Результати переоцінки і первісного визнання активів, якщо є у них потреба, доцільніше включати до додаткового капіталу. Збільшення вартості активів буде збільшувати суму додаткового капіталу, а зниження – призведе до його зменшення. Останнє не впливатиме на фінансовий результат діяльності підприємства, але буде збільшувати його вартість і економічний потенціал.

Для вирішення цієї проблеми необхідно розмежувати господарські операції відповідно до участі їх в створенні результатів господарювання і вартості підприємства.

Висновки. Вся поточна і перспективна діяльність підприємства спрямована на отримання прибутку для забезпечення свого існуючого стану і подальшого розвитку економічного потенціалу та ринкової вартості.

Тому одним з найголовніших аспектів в управлінні підприємством є отримання своєчасної, повної та достовірної інформації про фактори, що створюють прибуток від господарської діяльності та власний капітал з інших джерел. Інформаційною базою для управління фінансовим результатом служать саме рахунки бухгалтерського обліку. З рахунків бухгалтерського обліку отримують інформацію про обсяги і джерела надходження доходів, напрями витрат, формування та використання прибутку.

З метою розкриття інформації для зацікавлених користувачів необхідно організувати систему обліку і звітності таким чином, щоб інформація про прибуток, джерела його утворення і напрями використання була доступною для прийняття управлінських рішень.

Для виконання цього завдання необхідною є розробка, адекватної специфіки діяльності підприємства та стратегії його розвитку, облікової політики, що передбачає налагодження такої системи обліку, яка б надавала можливість, з одного боку, розкрити у звітності показники відповідного рівня аналітичності, а з другого боку враховувала порядок впливу доходів і витрат безпосередньо на власний капітал або через формування фінансового результату.

Список використаної літератури:

1. Мороз Ю.Ю. Обліково-інформаційна система моніторингу економічного потенціалу підприємства : монографія / Ю.Ю. Мороз. – Житомир : ПП "Рута", 2011. – 352 с.

2. Хуторян А.А. Облік та аудит формування фінансових результатів (на прикладі підприємств гірничо-збагачувального комплексу) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / А.А. Хуторян; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2010. – 20 с.

3. Єремян О.М. Організація і методологія обліку і аналізу фінансових результатів (на прикладі консервного виробництва України) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / О.М. Єремян ; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2005. – 17 с.

4. Янок Д.А. Облік та аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / Д.А. Янок ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. – К., 2005. – 22 с.

5. Прохар Н.В. Облік і контроль фінансових результатів у сільськогосподарських формуваннях : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Н.В. Прохар ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 20 с.

6. Поливана Л.А. Облік і аналіз фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Л.А. Поливана ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2010. – 20 с.

УДК 657

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Кондратюк О. В., магістрант

Левченко О.П., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Розглянуто теоретичні й методичні засади щодо бухгалтерського обліку, визначено законодавчі нормативні та первинні документи організації обліку розрахунків з оплати праці, нові підходи до формування систем оплати праці.

Постановка проблеми. Однією з найбільш трудомістких ділянок облікового процесу на підприємстві є організація розрахунків по оплаті праці, оскільки в умовах спаду обсягів продажів продукції, скорочення чисельності працівників, відбуваються зміни в розмірах оплати праці. Саме тому, актуальною - є проблема вдосконалення організації обліку розрахунків витрат праці та її оплати.

Аналіз останніх досліджень. Питання, щодо вирішення цієї проблеми розглядалися в працях таких провідних вчених і практиків України, як Бутинця Ф. Ф., Кравченко М. А., Івахненко С. В., Науменко В. І., Кулішова В. В. та ін. Дослідженню питань з обліку розрахунків з оплати праці присвячено багато праць таких вітчизняних вчених, як: М.Г. Акуллов, Н.В. Вітвицька, А.В. Драбаніч, Т.В. Євась, І.Т. Новіков, М.Ф. Огійчук, І.І. Рагуліна та інших.

Мета статті є вивчення стану організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві і визначення шляхів їх удосконалення.

Основні матеріали дослідження. Заробітна плата – це складна економічна категорія і важливе соціально-економічне явище. Основним документом, який визначає порядок організації оплати праці на підприємстві, розміри основної та додаткової заробітної плати, порядок преміювання працівників, є Положення про оплату праці на підприємстві. Даний документ повинен містити інформацію про:

- загальні принципи організації оплати праці на підприємстві, системи і форми оплати праці, які застосовуються до різних категорій працівників;
- штатний розклад працівників підприємства;
- побудову основної (тарифної) оплати праці з інструкціями за посадами і професіями тарифних ставок та окладів або порядку розрахунку, в залежності від показників роботи працівника і підприємства в цілому;
- обумовлені доплати, надбавки і компенсації із зазначенням їх розмірів;
- інші преміальні системи, що використовуються на підприємстві та шкалу преміювання [1].

Відповідно до П(С)БО 26 “Виплати працівникам” розрахунки з оплати праці включають:

- 1) поточні виплати, до яких відносять:
 - заробітну плату згідно окладів і тарифів;

Однією з умов правильної організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці є чітке документування всіх операцій та подій.

Першим етапом організації обліку розрахунків із оплати праці є облік особистого складу працівників. Керівник підприємства призначає відповідального за цю ділянку облікового процесу, а саме завідувача відділу кадрів або інспектора по кадрам.

Другим етапом організації обліку розрахунків із оплати праці є формування первинного обліку робочого часу. При цьому відбувається вибір системи табельного обліку, розробка внутрішньої інструкції з його ведення, та контроль за його виконанням. Основним документом обліку використання робочого часу є «Табель обліку робочого часу» ф. № П-5, за допо-

могою якого отримують дані про фактично відпрацьований час та нараховану заробітну плату.

Третім етапом організації обліку розрахунків із оплати праці є формування первинного обліку розрахунків із оплати праці за фактично виконаний обсяг робіт

Для обліку виготовленої продукції та відрядної заробітної плати виробничим робітникам на підприємствах застосовуються різні первинні документи, перелік яких залежить від технології виробництва та організації праці. До найпоширеніших та тих, що не залежать від виду економічної діяльності підприємства, належать: таблиць обліку робочого часу, наряд-лист на відрядні роботи, маршрутна карта, звіт про виготовлену продукцію (виконану роботу), список осіб, працюючих понаднормово, листок обліку простоїв, розподіл заробітку в бригаді та преміальні відомості, розрахунково-платіжні відомості.

Зазначимо, що первинним документом, який містить інформацію про розмір доплат робітникові-відряднику є:

- доплатний лист – у випадках, коли за незалежних від робітника обставин виникають відхилення від встановленого технологічного процесу, що зумовлюють допоміжні витрати робочого часу порівняно із встановленою нормою;
- простійний лист (форма № Т-16) – лист на оплату простою не з вини робітника;
- акт про брак (форма № Т-46) – у разі, коли частковий брак продукції стався з вини (або не з вини) робітника[2, с. 130].

Відносини між власником підприємства та найманим працівником, в тому числі і питання щодо нормування і оплати праці, встановлення форм, систем і розмірів заробітної плати і інших видів трудових виплат, зокрема, виплат стосовно нарахування винагород працівникам, супроводжується документуванням господарських операцій за розрахунками з працівниками, які відбуваються на підприємстві, що зумовлено потребою в підтвердженні правомірності та правильності здійснених розрахунків (табл. 1.).

Таблиця 1 - Документальне забезпечення бухгалтерського обліку нарахування заробітної плати працівникам підприємства

Первинні документи	Внутрішні документи	Зовнішні документи	
	Документи-підстави	Первинні документи	Документи-підстави
Розрахунково-платіжні відомості, розрахункові відомості, платіжні відомості, розрахунки бухгалтерії, довідки бухгалтерії	Штатний розпис, посадові інструкції бухгалтерів, положення про облікову політику, положення про бухгалтерську службу, положення про оплату праці, положення про соціальний пакет, положення про преміювання, положення про правила користування мобільним зв'язком, положення про охорону праці, таблиць використання робочого часу, наряди на виконання робіт, список осіб, які працювали понаднормово, листок обліку простоїв, договори та акти виконаних робіт по трудовій угоді, накази керівництва, заяви працівників, рапорти, догани, особова картка працівника, графік відпусток	Квитанції, рахунки, рахунки-фактури	Довідки, договори

Заключним етапом організації обліку розрахунків із заробітної плати є організація відрахувань із нарахованої оплати праці. Крім того, підприємство обумовлює із обслуговуючим банком строк виплати заробітної плати працівникам, що відображається в договорі про касово-банкнське обслуговування [6].

Не менш значною складовою є організація контролю використання фонду оплати праці, нарахування заробітної плати по кожному працівнику, а також термінами її виплати.

Незважаючи на чисельні пропозиції змінити систему оподаткування заробітної плати, в 2017 році з доходів українців, як і в минулому році, будуть утримувати військовий збір та ПДФО. Військовий збір протягом 2017 року повинен утримуватися в розмірі 1,5% від нарахованої заробітної плати за усіма видами нарахувань. Виняток становить допомога по вагітності та пологах [1]. З неї військовий збір не утримується. В 2017 році незалежно від суми нарахованої заробітної плати застосовується єдина ставка ПДФО, розмір якої становить 18%. Єдина ставка нарахування ЄСВ, що діяла з 01.01.2016 року залишилася незмінною. У цьому році її розмір дорівнює 22% від нарахованого доходу. Виняток становить заробітна плата, яка нараховується працівникам-інвалідам. Для цієї категорії працюючих ставка встановлена на рівні 8,41%. Пільгами також користуються підприємства УТОГ та УТОС, де працює понад 50 % інвалідів. Для них ставка ЄСВ становить 5,3%. База для нарахування ЄСВ складається з усіх видів заробітної плати, допомоги з тимчасової непрацездатності та по вагітності та пологах [3].

Отже організація обліку і контролю розрахунків з оплати праці складається з вибору та впровадження в практичну діяльність методів, способів, прийомів збору та обробки інформації, а також технічних засобів обліку й оргтехніки, які найбільш відповідають конкретним умовам.

Висновки. Організація облікового і контрольного процесів розрахунків з оплати праці має сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, правильному і своєчасному розрахунку з працівниками, а також збору інформації та групуванню показників з оплати праці, необхідних для поточного та наступного планування, контролю та аналізу. Для цього на підприємстві мають бути чітко розподілені функції облікової роботи між виконавцями. Для цього необхідно:

1. Визначити виконавців та строки складання та подання первинних та зведених документів із нарахування оплати праці, що дозволить оптимізувати час на контроль та обробку документів, та забезпечить чіткий рух документів.
2. Раціональним буде створення служби внутрішнього контролю, що дозволить підприємству підвищити інформаційний потенціал, дозволить здійснювати контроль витрат фонду оплати праці. Здійснюючи постійне впорядкування та вдосконалення організації обліку оплати праці, підприємства мають підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність, враховуючи результати наукових досліджень, передового досвіду.

Список використаних джерел:

1. Закон України — Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 №996–XIV [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Кравченко М. А. Сутність оплати праці як економічної категорії / М. А. Кравченко // Бізнес навігатор. – 2010. – № 1. – С. 3–4.
3. Красноперова О.Л. Учетная политика организаций на 2004 год / О.А. Красноперова. – М.: ЗАО “Издательский Дом Главбух”, 2003. – 240 с.
4. Колот А. Теоретичні й прикладні аспекти впливу заробітної плати на мотивацію трудової діяльності // Україна: аспекти праці. – 2010. – № 8.
5. Лист Міністерства фінансів України “Про облікову політику” від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
6. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 — Облік і аудит / Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова; 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 576 с. 9

УДК 657:371

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ДЖЕРЕЛО ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кондратюк О. В., магістрант

Синяєва Л. В., д. е. н., професор,

Таврійський державний агротехнологічний університет

У статті розглянуто процеси ринкової трансформації в Україні, створення і впровадження інформаційних систем управління діяльністю українських підприємств на засадах логістики недостатньо уваги приділяється інформаційному забезпеченню управління логістичними витратами. Викладено інформацію про логістичні витрати, необхідні для координації управлінських рішень.

Постановка проблеми. Процеси ринкової трансформації в Україні та зростання інтенсивності конкуренції викликають гостру потребу у швидкому та гнучкому реагуванні підприємств на зміни у ринковому середовищі з мінімальними витратами. За цих умов традиційні системи управління виробництвом і процесами обігу матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів не забезпечують адекватного реагування і вимагають істотної якісної адаптації до швидкозмінних вимог споживачів [1].

Необхідність суттєвого скорочення часових інтервалів і витрат у сфері постачання, виробництва і збуту в умовах загострення конкуренції і адаптації до складної і динамічної структури мотивацій і пріоритетів споживачів пояснює зростання зацікавленості з боку вітчизняних підприємств до логістики як наукової основи сучасного ефективного управління потоковими процесами. Зважаючи на те, що основною метою логістики, як правило, є отримання потрібних товарів певного рівня якості у потрібному місці і в потрібний час з мінімальними витратами, можна констатувати в цьому аспекті надзвичайну актуальність якісного інформаційного забезпечення управління логістичною діяльністю підприємства.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми створення і впровадження інформаційних систем управління діяльністю українських підприємств висвітлені у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців: М. Григорак, М. Данилюка, Є. Крикавського, О. Кузьміна, В. Ніколайчука, М. Окландера, Р. Хом'яка, Н. Чухрай, С. Абта (РП), А. Альбенова (РФ), А. Анікіна (РФ), П. Блайка (РП), Т. Ганна (США), Е. Голембської (РП), К. Кльозе (ФРН), Л. Міротіна (РФ), Х. Пфоля (ФРН), В. Сергєєва (РФ) та інших.

Метою статті є встановлення теоретичних засад формування інформаційному забезпеченні управління логістичною діяльністю система бухгалтерського обліку.

Основні матеріали дослідження. Ефективність функціонування будь-якої управлінської системи значним чином залежить від якості інформаційного забезпечення. В сучасній інформаційно-інтелектуальній економіці саме інформація, а не запаси, є визначальним чинником ефективності. Інформаційне забезпечення логістичного управління – це цілеспрямоване збирання й опрацювання інформації, необхідної для забезпечення управління логістичною діяльністю підприємства [3]. В інформаційному забезпеченні управління логістичною діяльністю система бухгалтерського обліку відіграє провідну роль, адже вона не лише є джерелом інформації про фінансово-майновий стан і результати функціонування підприємства, але й дає змогу менеджерам отримати своєчасну, оперативну і систематизовану інформацію про більшість видів господарської діяльності підприємства, зокрема і логістичної. За кожним із видів логістики (заготівельна, виробнича, збутова, складська, транспортна тощо) залежно від стадій технологічного процесу визначається організація та методика бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з такими процесами. На кожній стадії логістичного процесу використовуються значні обсяги як оперативної, так і систематизованої інформації, здебільшого обліково-аналітичного характеру. Таким чином, бухгалтерський облік послідовно і системно супроводжує логістичний процес, формуючи при цьому систему його інформаційного забезпе-

чення. Взаємозв'язок бухгалтерської та логістичної інформації на цьому технологічному ланцюжку дає змогу збирати і аналізувати всю необхідну інформацію, яка стосується підприємства для забезпечення безперервного логістичного процесу, а також дозволяє підприємству адекватно реагувати на різноманітні потреби ринку. Особливості кожного з видів логістики та їх взаємозв'язок з бухгалтерським обліком за стадіями технологічного процесу, пов'язаних з господарськими операціями на підприємстві (табл. 1).

Таблиця 1 - Сформована в системі господарського обліку інформація, яку використовують в інформаційному забезпеченні управління логістичною діяльністю

Вид логістики	Бухгалтерська інформація для здійснення логістичних операцій
Логістика запасів і складська логістика	Вартість запасів та їх залишки на складах, перелік МВО, вартість браку, дані про внутрішні переміщення запасів та інвентеризацію тощо.
Збутова логістика	Обсяги реалізованої продукції (в натуральних, кількісних вимірниках), дані про повернення продукції, тари чи упаковки, стан розрахунків за реалізовану продукцію
Транспортна логістика	Витрати палива, обсяги затримування запчастин, експлуатаційних матеріалів, митні платежі, витрати на вантажо-розвантажувальні роботи, страхування вантажу, вартість транспортних послуг.

На основі узагальнення літературних джерел було виявлено, що основні інформаційні потреби управління логістичними витратами на підприємстві полягають в отриманні відповідної та своєчасної інформації про матеріальні, інформаційні, кадрові та фінансові потоки в середині підприємства та між ним і його контрагентами у кількісному вимірі за будь-яких умов функціонування.

Антимонopolне законодавство, глобалізація ринку та розвиток інформаційних технологій створили для споживачів можливості здійснювати обґрунтований вибір одного з декількох аналогічних або подібних продуктів, тому в роботі пропонується взяти за основний принцип управління логістичними процесами на підприємстві задоволення потреб споживачів [2]. Вітчизняні підприємства повинні перебудувати свою діяльність з використанням передових методів організації логістики, щоб не втратити свою конкурентоспроможність у сучасних економічних, політичних, соціальних та демографічних умовах. Хоча українські підприємства і мають доступ до найсучасніших технологічних рішень у сфері логістики, проте їм гостро бракує довіри до партнерів по логістичному ланцюгу та не вистачає кваліфікованих фахівців, щоб налагодити ефективне інформаційне забезпечення управління логістичними витратами, у тому числі облік цих витрат [4, 5].

Висновок. Система бухгалтерського обліку тісно пов'язана з кожним із видів логістики. На підприємствах необхідно створювати єдиний інформаційний простір, тобто єдину базу даних, що сприятиме усуненню дублювання операцій і підвищення рівня опрацювання інформації та надання її відповідним користувачам для прийняття управлінських рішень.

Список літератури:

1. Бухгалтерский учет и аудит: Учебное пособие / Ю.И. Сигидов, М.Ф. Сафонова, Г.Н. Ясменко и др. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 407 с.
2. Лабораторный практикум по бухгалтерскому учету и финансовому анализу (сквозная задача): Учебное пособие/Пономарева Л.В., Стельмашенко Н.Д. - М.: Вузовский учебник, НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 287 с.
3. Пласкова, Н.С. Анализ финансовой отчетности, составленной по МСФО: Учебник / Н.С. Пласкова. - М.: Вузовский учебник, НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 331 с
4. Сигидов, Ю.И. Амортизация основных средств: вопросы теории и методики учета: Монография / Ю.И. Сигидов, Н.Ю. Мороз. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 175 с.
5. Теория и методология сквозного внутреннего контроля: Монография/Серебрякова Т. Ю. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 328 с. Управленческий учет и анализ. С примерами из российской и зарубежной практики: Уч.пос. / В.И. Петрова, А.Ю.

УДК 657.44

АУДИТ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Кондратюк О., магістрант,

Ілляшенко К. В., к. е. н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Розглядається питання пов'язані з депозитними операціями банку, метою та завданнями аудиту депозитних операцій їх дослідження вченими, напрями банківської діяльності с забезпеченнями депозитів банку, трактування депозиту різними вченими.

Постановка проблеми. Головною складовою всієї банківської політики являється політика формування ресурсної бази. Формування ресурсної бази в процесі здійснення банком пасивних операцій історично відіграло першочергову і визначальну роль по відношенню до його активних операцій. Основна частина банківських ресурсів, як відомо, формується в процесі проведення депозитних операцій банку, від ефективної та правильної організації яких залежить стійкість функціонування будь-якої кредитної організації. У зв'язку з цим питання приросту ресурсного потенціалу і забезпечення його стабільності шляхом ефективного управління пасивами набувають особливої гостроти і актуальності. З кожним роком збільшується обсяг кредитних операцій, підвищуються ризики, що пов'язані з неповерненням наданих кредитів, тому необхідним є посилення ролі внутрішнього контролю банку, прогресивною формою якого є аудит.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню проблем аудиту в банках, зокрема аудиту депозитних операцій присвячено праці багатьох вчених: Г. Н. Белоглазової, Л. П. Кролівецької, Є. О. Лебедева [4], О. А. Багданкевича, М. А. Суркової [2], М. А. Рябової.

Метою статті є з'ясувати мету та завдання аудиту депозитних операцій банку для більш результативної організації аудиту.

Основні матеріали дослідження. Існує певний «базовий» набір банківських послуг, без яких жоден банк не зможе в повній мірі проводити операції в даному сегменті ринку. До цих послуг можна віднести і приймання депозитів, здійснення платежів і розрахунків, проведення кредитування. Найбільш суттєвим і важливим джерелом формування та збільшення ресурсної бази банків виступають депозитні операції, які становлять близько 80% від загального обсягу ресурсів, що в цілому відповідає світовій банківській практиці.

Специфіка банківської установи в тому, що основна частина її ресурсів формується не за рахунок власних, а за рахунок залучених коштів. Банк має можливість залучати кошти підприємств, організацій, установ, населення та інших банків у формі вкладів (депозитів) і відкриття їм відповідних рахунків.

Одним із пріоритетних напрямів банківської діяльності є забезпечення необхідними обсягами депозитних коштів. Тому розуміння економічного змісту банківських депозитів є надзвичайно важливим. Більшість науковців трактують «депозит» як вклад грошових коштів, грошові кошти в готівковій чи безготівковій формах (О. М. Сидоренко, О. В. Васюренко). Доречно відзначити, що в Законі України «Про банки і банківську діяльність» і в Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» вклад (депозит) також трактується як грошові кошти у готівковій чи безготівковій формах [5]. В свою чергу Ф.Ф. Бутинець, В.С. Стельмах трактують «вклад» чи «депозит» як гроші й цінні папери. І.М. Михайловська, С.В. Безвух стверджують: «Банківська установа у своїй діяльності надає великий спектр послуг та операцій [11, с. 400].

Серед них є такі: залучення коштів фізичних і юридичних осіб і приймання на зберігання, обслуговування й управління цінними паперами. Це дві різні послуги, які проводять різні працівники, для них відкриваються різні рахунки. Тому термін «депозит» є лише коштами, грошима чи грошовими ресурсами, а ні в якому разі не цінними паперами»[9].

Потрібно відзначити, що всі дослідження науковців є надзвичайно актуальними і доповнюють один одного, але відсутність єдиного підходу до визначення мети та завдань депозитних операцій банку потребує подальшого вивчення і обґрунтування виділених питань (табл. 1).

Таблиця 1 - Мета та завдання аудиту депозитних операцій банку в літературних джерелах

Автор	Мета	Завдання
Куніцина Н. Н.	Оцінка повноти та своєчасності виконання банком депозитних операцій; Адекватність рівня економічних ситуацій	Оцінка депозитної політики банку, правильності нарахування.
М. А. Суркова	Визначення їх відповідності законодавством, перевірка своєчасного відображення депозитних операцій	Визначення відповідності здійснених банком депозитних операцій вимогам законодавства, нормативним актам; внутрішнім регламентам (положенням) банку, який перевіряється
Е. В. Тихомирова	Перевірка правильності оформлення договорів, достовірності бухгалтерського відображення операцій.	З'ясування дотримання операційних процедур, організаційної ролі та відповідальності спеціалістів банку

На основі проведеного теоретичного узагальнення економічної літератури визначено, що трактування мети аудиту депозитних операцій є досить різноманітним [7]. Це зумовлено тим, що дослідження науковців пов'язані з проведенням як зовнішнього, так і внутрішнього аудиту депозитних операцій банку. Метою перевірки депозитних операцій в рамках зовнішнього обов'язкового аудиту є: оцінка повноти та своєчасності виконання банком зобов'язань по депозитним операціям; перевірка та підтвердження відповідності депозитних операцій чинній законодавчій, нормативній базі та внутрішнім положенням банку; перевірка достовірності і своєчасності відображення в обліку та звітності інформації про депозитні операції [12].

Банк має здійснювати бухгалтерський облік кредитних та вкладних (депозитних) операцій, які не визначені Інструкцією, згідно з внутрішніми операційними процедурами (правилами), розробленими з урахуванням вимог законодавства України та Міжнародних стандартів фінансової звітності [18].

На міжнародному рівні методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові зобов'язання, до яких також відносяться залучені банком депозити, регламентуються такими стандартами:

МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;

МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»;

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації».

Як підсумок, можна сказати, що регулювання депозитних операцій пов'язане з низкою положень, наказів і законів, які необхідні для виявлення законності та достовірності проведення операцій, дотримання відповідності ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

На підставі систематизації поглядів науковців вважаємо за потрібне виокремити наступні завдання аудиту депозитних операцій банку: оцінка повноти та своєчасності виконання банком зобов'язань по депозитним операціям; перевірка та підтвердження відповідності де-

позитних операцій чинній законодавчій, нормативній базі та внутрішнім положенням банку; перевірка правильності оформлення договорів; перевірка достовірності і своєчасності відображення в обліку та звітності інформації про депозитні операції; перевірка процедури встановлення процентних ставок, правильності нарахування і своєчасності сплати процентів; оцінка системи внутрішнього контролю депозитних операцій; оцінка депозитної політики банку; перевірка правильності розрахунку, своєчасності і повноти перерахунку у Фонд гарантування вкладів фізичних осіб [3].

Висновки. На основі проведеного дослідження дійшли наступних висновків: 1. Поглиблення сутності депозиту має надзвичайно важливе значення для найповнішого вивчення теорії і практики здійснення банками депозитних операцій. Проаналізувавши усі наявні підходи вчених до розкриття сутності депозитів як економічної категорії визначено, що термін “депозит” зустрічається у доволі різних інтерпретаціях, однак в більшості з них є закладені ідентичні основи. Проведений аналіз літературних джерел з банківського аудиту показав, що всі дослідження науковців є надзвичайно актуальними і доповнюють один одного, але відсутність єдиного підходу до визначення мети та завдань депозитних операцій банку потребує подальшого вивчення. На основі проведеного теоретичного узагальнення економічної літератури автором уточнені мета та завдання аудиту депозитних операцій банку, які дозволять аудитору більш точно та оперативно здійснити перевірку.

Список використаних джерел

1. Аналіз діяльності комерційного банку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю “Банківський менеджмент” / За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця та проф. А.М.Герасимовича. – Житомир: ПП “Рута”, 2001. – 384 с.
2. Аудит банков : учебное пособие / М. А. Суркова, Е. А. Лешина, Н. А. Богданова, М. А. Рябова. – Ульяновск : УЛГТУ, 2009. – 147 с.
3. Аудит банков: учеб. пособие /Под ред. Г.Н. Белоглазовой, Л.П. Кроливецкой, Е.А. Лебедева. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 352 с.
4. Ефремова Л.С., Татур И.И. и др. Банковский аудит/ Учебное пособиеМн: БГЭУ, 2006 г. , 384 стр.
5. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р. № 2121-III: за станом на 16.10.2012 р. : [електронний ресурс] / Верховна Рада України. - режим доступу до ресурсу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
6. Кривошапова С.В. Аудит в банке. Конспект лекцій. – Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2001. – 112 с.
7. Куницына Н.Н., Хисамудинов В.В. Банковский аудит. Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 128 с.
8. Литвин Н. Б. Финансовый облік у банках (у контексті МСФЗ): Підручник. — К.: «Хай - Тек Прес», 2010. — 608 с.
9. Облік і аудит у банках: навч.посіб. /О.В. Васюренко, Л.В. Сердюк, О.М. Сидоренко та ін.; За ред. О.В. Васюренко. – К.: Знання, 2006. – 595 с.
10. Облік і аудит у банках: підручник / [За заг. ред. проф. А.М. Герасимовича] – К.: КНЕУ, 2004. – 536 с.
11. Тим, хто не нехтує законом. Контроль, ревізія та аудит у комерційних банках України / Г. Г. Мумінова-Савіна, В. М. Кравець, О. А. Мазур, О. М. Галенко, В. Б. Кириленко– К.: Факт, 2001. – 448 с.

УДК 657.6

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ВИТРАТ

Микульський В.С., магістрант

E-mail: slavon1mol@gmail.com

Ілляшенко К.М., к.е.н, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

У даній статті автором було розглянуто організацію та методику проведення аудиту витрат на підприємстві. Висвітлено нормативно-правові акти, які регулюють його проведення, розкрито основні завдання аудиту витрат. Наведено перелік первинних документів, які необхідно перевіряти на підприємстві, під час проведення аудиту витрат.

Постановка проблеми. За сучасного розвитку ринкової економіки в Україні вимоги до ведення бухгалтерського обліку стають дедалі жорсткішими, проте спостерігається потреба у аналітичності, збільшенні гнучкості, та оперативності інформації про операційні витрати, які в бухгалтерському обліку необхідні для прийняття ефективних управлінських рішень. Для подолання цієї проблеми вкрай необхідно створити нову систему обліку, яка дозволить отримувати більш якісну інформацію про операційні витрати діяльності, разом із застосуванням нових методів управлінського обліку і контролю.

Аналіз останніх досліджень. Організацію та методику аудиту витрат висвітлено у роботах багатьох відомих вчених, серед яких є М. Білик, С. Голов, Н. Гордієнко, Н. Іванова, І. Новіков, О. Ролінський, Л. Панченко, М. Огічук та інші. Проте, незважаючи на це, деякі організаційно-методичні особливості аудиту витрат ще досі потребують конкретизації у залежності від галузі.

Мета статті. Розкрити теоретично-методологічні аспекти проведення аудиту витрат на підприємстві та акцентувати увагу на його завданні, структурі та необхідних для аудиту джерел інформації.

Основні матеріали дослідження. Сучасний розвиток ринкової інфраструктури України вносить значні зміни до правової, економічної та інформаційної сутності функціонування суб'єктів господарювання та змісту їх господарської діяльності, адже починаючи виробництво, управлінський персонал кожного підприємства має бути впевнений у тому, що результатом його діяльності обов'язково буде прибуток.

Підвищення прибутку є головним чинником, який показує фінансовий результат від діяльності підприємства, проте його зростання прямо пов'язано із зменшенням витрат. Діяльність будь-якого підприємства завжди пов'язана з певними витратами матеріальних, трудових, інформаційних, грошових та інших ресурсів на виготовлення, зберігання, транспортування, сортування, пакування, фасування та реалізацію товарів.

Мета аудиту витрат відповідно до МСА 200 «Ціль і основні принципи аудиту фінансової звітності» полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації про витрати понесені підприємством.

Вимоги до визнання, складу, та оцінки витрат наведено у П(С)БО 16 «Витрати», який визначає самі витрати як зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу[4].

Початок аудиторської перевірки витрат необхідно з вивчення організаційних та технологічних особливостей досліджуваного підприємства, обов'язково розглянувши його спеціалізацію та структуру а також перелік видів економічної діяльності. Значну увагу рекомендується звернути саме на вивчення облікової політики підприємства, зокрема, визначенню обґрунтованості вибору певного методу розподілу та обліку витрат. У випадку, коли аудитором було встановлене відхилення методики обліку витрат від вказаної у обліковій політиці, аудитор зобов'язаний зробити відмітку про це у робочій документації.

До основних завдань аудиту витрат слід віднести наступне:

- контроль за дотриманням чинного законодавства з приводу обліку витрат та відображення інформації про витрати у фінансовій звітності підприємства;
- повнота і правильність включення витрат у собівартість продукції;
- встановлення правильності розмежування витрат за звітними періодами;
- законність віднесення витрат до валових витрат;
- оцінка правильності класифікації і визнання витрат;
- встановлення правильності списання нестач в межах природних втрат;
- аудит визначення складу змінних і постійних загальновиробничих витрат та їх розподіл;
- організація і ведення кількісного обліку в незавершеному виробництві;
- перевірка обґрунтованості витрат, пов'язаних з організацією та управлінням виробництвом, і способів їх розподілу та інше[1].

Здійснення аудиту витрат діяльності на підприємстві відбувається за наступними методами та методичними прийомами - арифметична перевірка, документальна перевірка, фактична перевірка, формальна перевірка, підтвердження, спостереження, обстеження, опитування, сканування та зустрічна перевірка[2].

При здійсненні аудиту витрат на підприємстві значна кількість уваги акцентується на документах, які здатні надати аудитору інформацію з приводу витрат діяльності досліджуваного господарюючого суб'єкта. Вони розподіляються на первинні документи та документи з нарахування оплати праці і вказані у таблиці 1.

Таблиця 1 – Документи які використовуються під час аудиту витрат

№	Первинні документи	Форма	Документи з нарахування оплати праці	Форма
1	лімітно-забірні картки (на одне найменування та багаторазовий відпуск);	№ М-8	розрахунково-платіжна відомість;	№ П-49
2	лімітно-забірні картки (для багаторазового відпуску двох п'яти найменувань матеріалів);	№ М-9	розрахункова відомість;	№ 50, 51
3	картки складського обліку матеріалів;	№М-17	накопичувальна картка обліку заробітної плати;	№ П-56
4	накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів;	№ М-11	відомість обліку залишків матеріалів на складах;	№ М-14
5	журнал обліку вантажів, що надійшли;	№М-1	Головна книга	-
6	видані доручення;	№ М-2	Баланс	-

Аудиторській перевірці підлягає вся наявна первинна документація та у процесі визначається які витрати виробництва та реалізації містяться у собівартості, а які покриваються за рахунок прибутку згідно з чинним законодавством.

Законодавча база, яка регламентує проведення аудиту витрат на підприємстві, наступна:

- Закон України «Про аудиторську діяльність» від 14 вересня 2006 року № 140-V;
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 03.11.2016 № 1724-VIII;
- Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755, (зі змінами і доповненнями від 15.04.2017 № 2755);

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[3];
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»;
- Білик М. Д. Організація і методика Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»[4].

Висновок. Таким чином, ми дійшли висновку, що проведення аудиту витрат має на собі практичне значення, та регулюється значною кількістю нормативно-правових актів, основними з яких є П(С)БО та Закони України. Нами було розглянуто первинну документацію, яка використовується при аудиті витрат на підприємстві та окреслено основні його завдання.

Список використаної літератури:

- 1) Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю. Аудит, організація і методика: Навч. посіб. Х.: ХНАМГ, 2007.- 486с.
- 2) Методика та організація аудиту сільськогосподарських підприємств: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 628 с.
- 3) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.
- 4) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»[електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.liga.net>.

УДК 657

ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФОРМУВАННЯ ЙОГО ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Юшинова О., 4 курс

e-mail:72484@i.ua

Таврійський державний агротехнологічний університет

Виявлено вплив оцінки та альтернативних методів обліку, як основних елементів облікової політики підприємства на фінансові результати.

Постановка проблеми. Метою підприємницької діяльності є отримання позитивного фінансового результату, який залежить не тільки від правильного вибору виду діяльності, ефективного поєднанні ресурсів, організації виробництва, збуту продукції, але й від організації облікового процесу та обраної облікової політики підприємства. Тому необхідно ефективно організувати процес обліку та документально його затвердити у вигляді розпорядження про облікову політику підприємства.

Аналіз останніх досліджень. Вплив облікової політики на інформацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності забезпечують їй пильну увагу науковців. Проблемам формування облікової політики присвячені праці багатьох вчених, серед яких: Т.В. Барановська, яка визначає особливості формування облікової політики на рівні господарюючого суб'єкта та на рівні держави, П. Житній, який досліджує у своїх працях організаційно-технічні засади облікової політики, М.С. Пушкар, у працях якого висвітлюється загальнонаукова методологія облікової політики. У теоретичних та науково-практичних розробках вчених обґрунтовано необхідність та історичну зумовленість облікової політики, визначено фактори, що впливають на її формування, досліджено методологічну та організаційну сутність облікової політики. Проте, питання впливу облікової політики на показники звітності залишаються недослідженими.

Мета статті - оцінка впливу облікової політики підприємства на фінансовий результат його діяльності,

Основні матеріали дослідження.

На фінансові результати підприємства може мати вплив багато зовнішніх і внутрішніх факторів. Зокрема одним із важливих факторів впливу на результати господарської діяльності - вибір облікової політики підприємства.

Згідно з МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки", облікова політика – це конкретні принципи, домовленості, правила та процедури, прийняті управлінським персоналом підприємства під час складання та подання фінансових звітів [1].

Визначення терміну «облікова політика» в законодавстві України наведене у статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] та в пункті 3 розділу I Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]: облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Розробляючи облікову політику необхідно керуватися принципами бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які забезпечують достовірність та доречність звітної інформації для потреб користувачів.

Облікова політика підприємства містить ряд елементів, які впливають та від яких залежить результат фінансової діяльності: тривалість операційного циклу; порядок віднесення необоротних матеріальних активів до малоцінних необоротних матеріальних активів і основних засобів та методи нарахування амортизації основних засобів; переоцінка і методи амортизації нематеріальних активів; методи вибуття запасів; порядок визначення резерву сумнівних боргів; резерв для забезпечення майбутніх витрат; порядок визнання доходу, зв'язаного з

наданням послуг; перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).

З вище викладеного можна зробити висновок: вибір конкретних методів щодо елементів облікової політики напряму зумовлює те, що через методи оцінкиможливо вплинути на рівень фінансових результатів. Тому можна сказати, що розмір прибутку має суб'єктивний характер, оскільки він залежний від вибору процедур і методів обліку.

В залежності від цілей підприємства використання різноманітних варіантів облікової політики дозволяє маніпулювати фінансовим результатом. Ці дії викривлюють показники фінансової звітності, даючи можливістьприховання фінансового результату, а внаслідок національний доход у системі національних рахунків обчислюється необ'єктивно. У зв'язку з цими причинами, перед управлінським персоналом ставитьсязавдання з визначення такої облікової політики, яка б враховувала вплив на підприємство внутрішніх та зовнішніх факторів.

Для того щоб виявити вплив методів обліку на кінцевий результат підприємства пропонуємо їх проаналізувати.

Так, згідно з п. 26 П(С)БО 7 "Основні засоби" нарахування амортизації здійснюється за такими методами, як [4]: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий.

Відомо, що найбільш інтенсивно основні засоби використовуються у перші роки. Тому за цих умов доцільно використовувати прискорені методи нарахування амортизації: зменшення залишкової вартості основних засобів, прискореного зменшення залишкової вартості основних засобів, кумулятивного методу. Але вони мають деякі недоліки та обмеження у застосуванні. Так, в перші періоди експлуатації основних засобів, використання прискорених методів нарахування амортизації призводить до завищеної собівартості, яке тягне за собою зниження прибутковості. У той же час позитивними рисами є прискорення повернення авансованого капіталу та зменшення морального зносу основних засобів.

Використання виробничого методу прямо впливає на собівартість продукції, оскільки сума амортизаційних відрахувань залежить від об'єму виробництва. Цей спосіб дуже ефективний на підприємствах із сезонним характером виробництва (виробництво морозива, напоїв тощо) і він найбільш оптимально впливає на об'єктивне визначення собівартості, а отже, і фінансового результату. Прямолінійний метод дозволяє списувати вартість об'єкта основних засобів рівномірними частинами протягом строку корисного використання. Але у ході застосування цього методу витрат на ремонти в останні роки експлуатації збільшуються, тобто дохід підприємства в такі роки буде заниженим порівняно з попередніми.

Слід зазначити, що постійно відбуваються інфляційні та інші процеси, які впливають на те, щопідприємствувигіднішевикористовуватиприскореніметодиамортизації.

Згідно з П(С)БО 9 "Запаси" [5] метод оцінки вибуття запасів повинен об'єктивно відображати їх вартість, яка буде віднесена до витрат звітного періоду. Найбільш доцільним та таким, що враховує зміни вартості запасів, є метод оцінки вибуття запасів за середньозваженою собівартістю, який і використовує більшість підприємств. Якщо ціни на запаси зростають у звітному періоді, то під час застосування методу ФІФО для їх оцінкивиходитьнайнижчасобівартістьреалізованоїпродукціївнаслідокнизькихцін на раніше придбану продукцію і як результат, найвищий чистий прибуток. Водночас основним недоліком цього методу є вплив зовнішніх чинників на показник доходу. Метод оцінки ФІФО викривлює фінансовий результат в умовах інфляції, адже при цьому занижується собівартість внаслідок списання запасів і з нижчою собівартістю, ніж вони реально коштують на момент їх списання. Оцінка вибуття запасів за нормативними витратами взагалі рідко застосовується в наслідок відсутності реального механізму його використання.

Отже, вибір конкретних методів щодо елементів облікової політики обумовлює те, що рівень фінансових результатів можна змінити через методи оцінки. У кінцевому підсумку це призводить до того, що на розмірі прибутку позначається суб'єктивний характер, оскільки він залежить від вибору процедур і методів обліку. У зв'язку з цим, головному бухгалтеру

необхідно врахувати всі варіанти та переваги забезпечення облікової політики для того, щоб кінцевий фінансовий результат суб'єкта господарювання був максимально позитивним.

Наприклад у прагненні дотримання стратегії «більш рентабельного підприємства» обираються такі елементи облікової політики, що забезпечать мінімальні витрати та максимальні доходи підприємства.

Для цього варто передбачити максимально можливий термін експлуатації та обрати прямолінійний метод нарахування амортизації для всіх необоротних активів; обрати метод ФІФО для оцінки вибуття запасів, що за умов інфляції забезпечить зменшення суми витрат у звітному періоді; залежно від стану платіжної дисципліни обрати метод нарахування сумнівних боргів, що забезпечить його мінімальну величину; передбачити обов'язковість капіталізації витрат, пов'язаних зі створенням кваліфікаційних активів; залежно від особливостей діяльності обрати спосіб оцінки завершення робіт, що забезпечить максимальний дохід. Проте, запропонований підхід призведе до зростання податкового тиску та зменшення розміру прибутку до оподаткування у майбутньому звітному періоді, крім того, знизить показники ділової активності підприємства.

Якщо за мету ставиться «зменшення» вартості підприємства, така ситуація можлива, коли підприємство бажають продати за найнижчою ціною, у Наказі про облікову політику зазначають найменший строк використання основних засобів та нематеріальних активів, прискорені методи нарахування амортизації необоротних активів, витрати, пов'язані із створенням кваліфікаційних активів відносять до витрат звітного періоду. Результатом застосування стратегії «зменшення вартості підприємства» є зниження прибутку або, навіть, «збитковість» підприємства.

Висновок. Враховуючи все вище головне призначення облікової політики — встановити найвигідніші для конкретного підприємства методи обліку та на їх підставі скласти фінансову звітність, що відповідає встановленим П(С)БО 1 якісним характеристикам.

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки" від 1 січня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. – Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 [Електронний ресурс] / Сайт «Законодавство України» офіційного веб-порталу Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293533.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського учета 7 "Основні засоби" від 27 квітня 2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського учета 9 "Запаси" від 2 листопада 1999 року № 1706 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

УДК

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ПІДПРИЄМСТВА

Молінської О.О., 4 курс

oliechka.molinskaia@mail.ru

Левченко О.П., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Актуальність теми. Ефективна та раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві починається з розробки його облікової політики, яка передбачає вибір комплексу методичних прийомів, способів та процедур організації та ведення бухгалтерського обліку підприємством з числа загальноприйнятих в державі.

Облікова політика покликана створити на кожному конкретному підприємстві таку систему обліку, яка б дала можливість надавати фінансовій звітності інформацію, складену з урахуванням особливостей кожного підприємства.

Тому аналіз облікової політики як елементу облікового процесу підприємства є своєчасним та актуальним.

Виклад основного матеріалу. «Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» - таке визначення облікової політики наведено в статті 1 Закону України від 16.07.1999р.-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Питанням облікової політики присвячено велику кількість праць науковців: Бутинця Ф. Ф., Гнатишина Л. Б. та Прокопишина О. С., Маляревського Ю. Д. та багатьох інших.

На нашу думку, найбільш ґрунтовним є визначення облікової політики Гнатишина Л. Б. та Прокопишина О. С., як: «Облікова політика являє собою вибір підприємством конкретних методик, форм, техніки ведення і організації бухгалтерського обліку, виходячи з встановлених правил і особливостей діяльності (організаційних, технологічних, чисельності і кваліфікації облікових кадрів, рівня технічного оснащення бухгалтерії)».

Основна її мета — забезпечити одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, що є необхідною для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень.

Отже, облікова політика підприємства — це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку (залежно від поставлених цілей). Іншими словами, облікову політику в широкому розумінні можна визначити як управління обліком, а у вузькому — як сукупність способів ведення обліку (вибір підприємством конкретних методик ведення обліку).

Політика - це активна форма діяльності суб'єктів щодо реалізації власного інтересу в конкурентному середовищі. Формування облікової політики залежить від інтересів різних груп користувачів облікової інформації.

Облікова політика охоплює принципи, методи (способи) та процедури, прийняті на даному підприємстві для складання та подання фінансових звітів.

Сутність кожної із складових облікової політики полягає в наступному.

Принципи - це основні, базові положення цієї політики, те, на основі чого будується політика. При формуванні облікової політики передбачається майнова відокремленість і безперервність діяльності підприємства, послідовність застосування облікової політики, а також тимчасова визначеність фактів господарської діяльності. Облікова політика повинна відповідати вимогам повноти, обачності, принципам превалювання сутності над формою, послідовності, безперервності, періодичності та іншим принципам, передбаченим Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Методи - це способи вирішення конкретних завдань, які постають перед підприємством при веденні бухгалтерського обліку.

Як система прийомів практичного освоєння дійсності, метод бухгалтерського обліку полягає в первинному спостереженні (документування і інвентаризація), вартісному вимірі (оцінка і калькулювання), поточному групуванні (рахунки і подвійний запис), підсумковому узагальненні (баланс і звітність).

На практиці перераховані прийоми можуть бути реалізовані по-різному залежно від реальної економічної ситуації, умов діяльності конкретної господарської організації, ступеню усвідомлення своїх особливостей (в порівнянні із загальною моделлю), цілей і завдань управління, рівня розуміння персоналом підприємства процесу управління тощо.

Формування облікової політики полягає в тому, що з усієї сукупності способів реалізації названих прийомів обираються придатні на даний момент за конкретних умов. Обрані способи ведення бухгалтерського обліку повинні забезпечувати обліковий процес, в результаті якого формується повна і достовірна картина майнового і фінансового стану підприємства.

До способів ведення бухгалтерського обліку належать способи групування та оцінки фактів господарської діяльності, відшкодування вартості майна, що амортизується, організація документообігу, інвентаризації, способи застосування рахунків бухгалтерського обліку, системи реєстрів бухгалтерського обліку, обробки інформації та інші відповідні способи та прийоми.

Процедура - встановлений порядок (технологія) ведення бухгалтерського обліку.

Причинами появи облікової політики в ринкових умовах є:

- альтернативні варіанти щодо організації і ведення бухгалтерського обліку передбачені законодавчими документами;
- розширення видів діяльності та організаційно-правових форм суб'єктів господарювання;
- зміна ролі бухгалтера в господарському житті підприємства від простого реєстратора господарських операцій до активного його учасника.

Будучи елементом системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку, облікова політика поєднує державне регулювання і певну самостійність підприємства з питань бухгалтерського обліку. Свобода підприємства полягає у можливості вибору конкретних способів оцінки, калькулювання, переліку бухгалтерських рахунків тощо.

Облікова політика, як і всі інші внутрішні питання конкретного підприємства повинна бути оформлена у одному з його розпорядчих документів — Наказі про облікову політику. Цей документ використовується виключно у межах конкретного підприємства. Як правило, у наказі про облікову політику виділяють два розділи: порядок організації бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства.

На нашу думку, при розробці Наказу про облікову політику, доцільно окремо виділяти облікову політику щодо організації бухгалтерського обліку на підприємстві поряд із обліковою політикою щодо фінансової звітності, щодо управлінського і податкового обліку. Облікова політика щодо фінансової звітності визначається виходячи з вимог стандартів бухгалтерського обліку і передбачає обрання дозволених альтернативних способів відображення в обліку і звітності доходів і витрат та оцінки статей балансу.

Облікова політика підприємства передбачає вибір методики бухгалтерського обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя у бухгалтерському обліку. Іншими словами, облікову політику в широкому розумінні можна визначити як управління бухгалтерським обліком, у вузькому – як сукупність способів ведення обліку.

Висновок. Формування і реалізація облікової політики є тим інструментом, який дозволяє власникам організувати бухгалтерський облік так, щоб максимально задовольнити їх потреби в інформації для управління власністю.

Облік слід організувати у вигляді декількох безперервних стадій:

1. Поточне спостереження і контроль, вимірювання і реєстрація господарських явищ в первинних джерелах інформації і облікових регістрах;
2. Систематизація і угруповання показників у формах всіх видів звітності (фінансовою, статистичною і так далі);
3. Використання інформації і її аналіз з метою управління підприємством. Облікова політика конкретного підприємства затверджується Наказом керівника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України від 16.07.99 р. №996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» / Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/996-14>.
2. Маляревський Ю.Д. Формування облікової політики підприємства // Економіка розвитку. - 2006. - № 3(39). - С.105-107.
3. Організація обліку: навчальний посібник / Л. Б. Гнатишин, О.С. Прокопишин . – Львів: «Магнолія-2006», 2014. Електронний ресурс. Режим доступу: http://pidruchniki.com/14536/buh_oblik_ta/organizatsiya_obliku.
4. Підручник для студентів спеціальності облік і аудит вищих навчальних закладів [Ф. Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутинця. - 8-ме вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП Рута, 2009. - 912 с.

УДК 657.2

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДЧИКАМИ

Микульський В. С. магістрант

E-mail: slavon1mol@gmail.com

Левченко О. П., к.е.н, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

У даній статті розглянуто нормативно-правова база з регулювання відносин між постачальниками та підрядниками, первинна документація та основні етапи документообігу на підприємстві. Висвітлено рахунки за якими документується облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Постановка проблеми. Важливою передумовою діяльності будь-якого підприємства за сучасної ринкової економіки є процес постачання, який тісно пов'язаний із проведенням розрахункових операцій, які обов'язково призводять до утворення зобов'язань. Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками займають дуже важливе місце в системі управління діяльністю підприємства. Тому правильне, ефективне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, достовірне відображення облікової та аналітичної інформації набуває великого значення, що свідчить про необхідність їх вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень. Проблемні аспекти стосовно обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками висвітлено у працях відомих вчених, серед яких є Астахов В.П., Біляк М.Д., Плаксієнко В.Я., Бугинець Ф.Ф., Власюк Г.В., Гольцова С.М., Плікус І.Й., Петренко Н. І., Затока Т.В., Кондраков Н.П., Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М., Лега О.В., Голов С.Ф., Огійчук М.Ф., Омецінська І.Я., Тесленко Т.І., Ткаченко Н.М., Нашкерська Г.В. та інші.

Метою статті є дослідження економічної сутності зобов'язань перед постачальниками та підрядниками за товари, роботи, послуги, узагальнення теоретичних аспектів обліку.

Основні матеріали дослідження. Здійснюючи господарську діяльність підприємства вступають у взаємовідносини з постачальниками та підрядниками з приводу придбання запасів, основних засобів, отримання послуг тощо. Розрахунки з постачальниками та підрядниками займають вагомe місце в системі розрахункових операцій, а також є найважливішою складовою бухгалтерської діяльності, оскільки вони впливають на формування основної частини грошових надходжень підприємств[2].

Ведення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, його правові засади регламентуються П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками – це короткострокові зобов'язання, що виникають при постачанні продукції чи наданні послуг. Дані зобов'язання повинні погашатися згідно договорів про купівлю-продаж товарів, що заключається з постачальниками чи підрядниками[1].

Договір містить в собі всі відомості як про продавця товару (послуги), так і про покупця. Обов'язковим є вказання повної назви, поштової та юридичної адреси, розрахункового рахунку, МФО банку, ідентифікаційного або податкового коду. Договір вважається дійсним, коли на ньому присутні підписи обох сторін взаємовідносин[1].

Здійснення обліку розрахунків з покупцями визначається за допомогою Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 - «Дебіторська заборгованість», яке визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності, і його норми застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності.

Основними законодавчими та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у розрахунках із постачальниками та підрядниками є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті», Інструкція «Про порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на одержання цінностей» та інші.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Цей рахунок пасивний, балансовий, розрахунковий, призначений для обліку поточних зобов'язань.

По кредиту відображається заборгованість за одержані від постачальника товарно-матеріальні цінності, по дебету – її списання чи погашення.

Рахунок 63 має такі субрахунки:

631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;

632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»;

633 «Розрахунки з учасниками ПФГ».

Під час здійснення реалізації продукції бухгалтерією підприємства-постачальника виписується відповідний первинний документ, до яких належать:

- накладні;
- рахунки-фактури;
- акти прийому виконаних робіт (послуг);
- податкові накладні;
- товарно-транспортні накладні;
- товарні накладні[3].

Один примірник залишається в бухгалтерії підприємства і є підставою для здійснення запису в обліковій реєстри про виникнення дебіторської заборгованості.

Документообіг розрахунків з постачальниками та підрядниками – це раціонально організована система створення, перевірки, обробки та здачі в архів первинних документів обліку, якість ведення якої характеризується застосуванням підприємством оперограм та графіків документообігу. При великому обороті діяльності підприємства втрата документів значно ускладнює роботу бухгалтера, змушуючи його постійно контролювати надходження втрачених документів. Контроль за надходженням документів є важливим елементом організації обліку[2].

Чітко побудована система документообігу не тільки спрощує роботу фінансово-економічної служби, але й дозволяє значно підвищити ефективність фінансового управління компанією.

Основні етапи документообігу:

- 1) складання і оформлення документа;
- 2) прийняття документа бухгалтерією (обліковим апаратом);
- 3) рух документа по відділах і робочих місцях бухгалтерії, його обробка і використання для облікових записів;
- 4) передача документа на обчислювальні машини і повернення назад;
- 5) передача документа у архів.

Висновок. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками є досить важливою в наш час, особливо за умов, коли виникають економічні взаємовідносини між економічними суб'єктами. Такі відносини призводять до виникнення зобов'язань, які погашаються відповідно до договору, який укладено між ними. Для регулювання даних відносин розроблена серйозна законодавча та нормативно-правова база. Облік цих відносин на підприємствах ведеться за допомогою первинної документації, яка дозволяє простежити весь процес здійснення відносин між постачальниками та підрядниками. Також для контролю за рухом даної документації, на кожному підприємстві розробляється графік документообігу, який дозволяє підвищити фінансову ефективність підприємства шляхом групування документів та встановлення порядку їх руху на підприємстві.

Список використаної літератури.

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [із передм.] Ф.Ф. Бутиця. - 9-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП "Ру-та", 2014.-912 с.
2. Лега О. В. Відображення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками у фінансовій / О. В. Лега // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1. – Тернопіль : Крок, 2013. – 78 с
3. Огійчук М. Ф. та ін. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / За ред. Проф.. М. Ф. Огійчука.- К.: Аграрна освіта, 2014.- 605 с.]

УДК

ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Стоєва Т., 2 курс

Таврійський державний агротехнологічний університет

Особливістю бухгалтерського обліку є суцільне і безперервне спостереження за всіма господарськими операціями, що здійснюються на підприємстві.

Питання документування господарських операцій розкрито у працях Н.М.Грабової, В.А.Бородина, Ф.Ф. Бутинця, Т.А. Бутинець, Л.Г. Ловінська, Я. В. Олійник, Л.О. Галат, А.В. Крапова, П.П. Німчинова, О.І. Пилипенка, М.А. Проданчук, І.Р. Поліщук, В.В.Сопка, В.Г.Швеця та інших, які розкривають суть документування як методичного прийому бухгалтерського обліку, розглядають первинні документи для обліку різних господарських операцій. Документування всіх господарських операцій здійснюється на підставі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996–XIV, затверджений 16.07.99 р. та «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затверджене наказом МФУ № 88 від 24 травня 1995 р. і визначає порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку та вимоги щодо складання документів.

Документування — це спосіб оформлення господарських операцій відповідними документами, призначений для первинного спостереження за господарськими операціями як обов'язкова умова відображення їх в обліку. Документування відіграє також важливу роль в управлінні діяльністю підприємства, забезпечує контроль за збереженням майна господарства, раціональним його використанням. Вона має юридичне значення як письмовий доказ здійснення господарських операцій. Використовують документацію для аналізу господарської діяльності, фінансового контролю при проведенні аудиту та ревізій.

Документ — це письмове свідчення на паперових або машинних носіях про здійснення господарських операцій. Документи бувають первинні та зведені. Первинний документ складають під час виконання господарської операції чи одразу після її завершення, а зведений — на основі кількох первинних документів для отримання узагальнених даних.

Сутність бухгалтерських документів полягає в тому, що вони, фіксуючи факти здійснення господарських операцій, є основою для їх бухгалтерського обліку.

Документальне оформлення надходження матеріалів, сировини та палива, їх наявність та витрачання є досить складним процесом, адже структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечувати вчасне надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю та оперативного управління рухом виробничих запасів.

Інформація, яка знаходиться у первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку у відповідних регістрах синтетичного та аналітичного обліку методом подвійного запису. Крім того, для забезпечення своєчасного відображення господарських операцій у регістрах бухгалтерського обліку на підприємствах повинні бути чітко визначені терміни передачі первинних документів до бухгалтерії.

Від правильності документального оформлення операцій з надходження запасів залежить правильне віднесення їх вартості на витрати виробництва чи господарської діяльності, а також реальність оцінки незавершеного виробництва та його відображення у звітності. Первинні документи, призначені для оформлення операцій з надходження, внутрішнього переміщення та відпуску запасів, є підставою для ведення бухгалтерського і оперативного (складського) обліку. Документи з обліку запасів надходять до бухгалтерії, де вони підлягають перевірці за змістом операцій і правильністю їх оформлення (перевіряється наявність реквізитів, підписів, правильність арифметичних підрахунків). Особлива увага при цьому звертається на законність операцій.

Документи повинні мати форму, зручну для використання як при ручному опрацюванні, так і при опрацюванні на обчислювальних машинах. Для цього реквізити документів розміщують у певному порядку: множене і множник, ділене і дільник – у суміжних графах, а поряд з ними – графа для запису результатів обчислення; виділяють і беруть у жирну рамку ті показники, які використовують при опрацюванні на обчислювальних машинах. Документи прийнято складати на бланках, виготовлених друкарським способом, з надрукованим текстом і графленням, з таким розрахунком, щоб від руки або на друкарській машинці заповнити тільки ті показники, які характеризують відповідну операцію. Рациональна будова документів сприяє правильному оформленню господарських операцій і відображенню їх в обліку.

Отже, форма документа має бути простою, зрозумілою, зручною для подальшого опрацювання і водночас з усією повнотою характеризувати відповідну операцію, задовольняючи при цьому вимоги не тільки бухгалтерського, а й оперативного і статистичного обліку.

З моменту складання або одержання документів від інших підприємств і організацій до передачі до їх архіву на зберігання проходить певний шлях. Для забезпечення своєчасного та якісного обліку необхідно організувати таку систему складання й опрацювання документів, яка б забезпечувала прискорення документообороту.

Завдання правильної організації документообороту полягає у тому, щоб прискорити рух документів. На кожному робочому місці документ повинен знаходитися мінімальний строк і проходити якомога менше інстанцій. Прискорення документообороту покращує якість облікової інформації і забезпечує достовірність показників господарсько-фінансової діяльності. А за відсутністю належного порядку в оформленні й опрацюванні документів існує ймовірність несвоєчасного обліку, складання звітності, неефективності використання облікової інформації для управління господарською діяльністю і контролю.

Проте значення документації у господарській роботі підприємств не обмежується тільки тим, що її використовують для обґрунтування облікових записів та для вчасного надходження необхідної інформації. Документація відіграє важливу роль в управлінні діяльністю підприємства.

Документи мають практичне значення для попереднього і подальшого контролю за доцільністю і законністю господарських операцій, дотриманням державної дисципліни. Попередній контроль здійснюють керівні працівники: підписуючи документ, вони беруть на себе відповідальність за законність операції, оформленої цим документом. Це допомагає дотриманню господарської дисципліни та чинного законодавства. Подальший контроль здійснюють облікові працівники при прийманні і опрацюванні документів, а також працівники податкових, фінансових і ревізійних органів. Цей контроль поширюється на виправдні документи для встановлення законності і господарської доцільності операцій, а також перевірки правильності оформлення самих документів.

Документи мають важливе значення для забезпечення контролю за збереженням майна господарства, раціональним його використанням. Приймання і відпуск матеріальних цінностей, використання грошових коштів, здійснення розрахунків тільки на підставі належно оформлених документів запобігають зловживанням з боку посадових осіб. Практика свідчить, що нестачі, розтрати і безгосподарність, різні зловживання найчастіше бувають там, де документи оформляються неправильно і несвоєчасно, облік ведеться незадовільно.

Список літератури:

1. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку/Н.М.Грабова. – Київ: А.С.К., 2009.
2. Бутинець Т.А.. Бухгалтерський фінансовий облік. Документування господарських операцій з руху виробничих запасів Електронний ресурс. Режим доступу: <http://dtk.net/books/book-13/chapter-89/>
3. Ловінська Л.Г.; Олійник Я.В.; Галат Л.О. Бухгалтерський облік економістів та правознавців у схемах і таблицях. Навчальний посібник/ Ловінська Л.Г.; Олійник Я.В.; Галат Л.О. – Київ, 2005. 329 с.

**СЕКЦІЯ 3.
РОЗВИТОК ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ АПК**

УДК: 336

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дубініна В., 3 курс

Сизоненко О. В., асистент

Таврійський державний агротехнологічний університет

e-mail: victoriad_01@mail.ru

syzonenko.lena@gmail.com

У даній роботі розглядається проблема фінансового планування на підприємстві, що суттєво впливає на його виробничо-господарську діяльність. Визначено проблеми та запропоновано шляхи вдосконалення фінансового планування.

Постановка проблеми. Фінансове планування як важлива складова механізму фінансової системи та одна із функцій управління підприємством набуває актуальності за сучасних умов, коли на діяльність підприємств суттєво впливають глобалізація, поступова інформатизація суспільства та його інноваційний розвиток. У сучасних умовах, воно не має належного розповсюдження, тому проблема фінансового планування вимагає ретельного вивчення та упровадження у роботі як найбільш великій кількості підприємств.

Аналіз останніх досліджень. Питання фінансового планування розглядали у своїй наукових працях як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, зокрема, І. Бланк, О. Васюренко, Д. Кислов, Г. Кірейцев, Г. Крамаренко, М. Крейнїна, О. Ковалюк, В. Подчесова, В. Марцин, Ю. Брігхем, Еліс Лі, Р. Брейлі, Л. Єзгор та ін.

Мета статті. Визначити, які завдання вирішує фінансове планування та які можуть виникати проблеми на підприємствах в процесі здійснення планування діяльності. Навести шляхи вирішення визначених проблем, а також напрямки удосконалення фінансового планування.

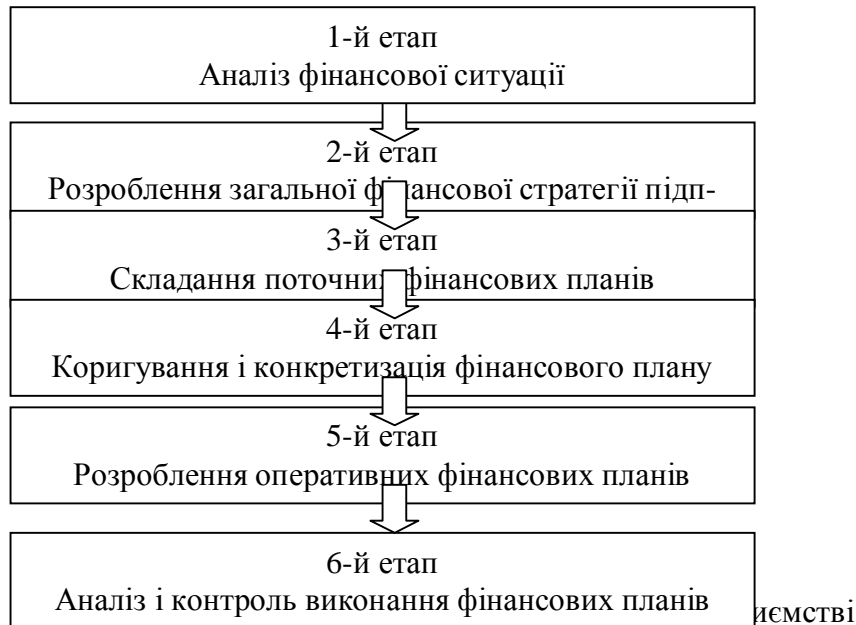
Основні матеріали та дослідження. Фінансове планування – це діяльність, пов'язана з управлінням фінансами та спрямована на забезпечення стійкого фінансового стану і підвищення рентабельності підприємства. Об'єктом фінансового планування виступають фінансові ресурси, що утворюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту. [1, с.220]

Фінансове планування дозволяє вирішити такі завдання:

- виявити, якими грошовими коштами може володіти підприємство, а також джерела їх надходження;
- забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності необхідними фінансовими ресурсами;
- визначення шляхів ефективного вкладання капіталу, оцінка раціональності його використання;
- виявлення та мобілізація резервів, підвищення прибутку підприємства за рахунок раціонального використання матеріальних, земельних, трудових та грошових ресурсів;
- визначення фінансових взаємовідносин об'єднань і підприємств між собою та з фінансово-кредитною системою. [3, с.216]

Проблеми фінансового планування на підприємствах полягають у: непристосованості більшості облікових і звітних документів для проведення фінансового аналізу, який би відповідав сучасним умовам господарювання; переважання витратного методу ціноутворення; не завжди проводиться аналіз беззбитковості продажів.

Процес фінансового планування на підприємстві складається з таких етапів:

Слід зазначити, що в сучасних ринкових умовах діють фактори, що обмежують використання фінансового планування на підприємствах, а саме:

- 1) високий ступінь невизначеності на українському ринку, пов'язаний з триваючими змінами у всіх сферах громадського життя;
- 2) відсутність ефективної діючої нормативно-правової бази в сфері внутрішньофірмового фінансового планування;
- 3) обмеженість фінансових можливостей для здійснення фінансових розробок в галузі планування на підприємствах;
- 4) недовіра керівників підприємств до методів та прийомів фінансового планування [2, с.120].

Виходячи з визначених проблем та факторів, які впливають на процес фінансового планування на підприємстві можна запропонувати наступні напрямки: забезпечення стабільних умов господарювання; підвищення ролі перспективного фінансового планування, яке в останній час майже не використовується через наявність негативних тенденцій в розвитку економіки і неможливості точних розрахунків фінансових показників.

Висновок. Фінансове планування господарської діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку економіки є важливим напрямком управління виробничо-господарською діяльністю підприємства. Отже, за своїм змістом фінансове планування є особливою сферою економічної діяльності господарюючих суб'єктів з обґрунтування ефективності управлінських рішень у питаннях господарської діяльності щодо їх фінансового забезпечення, оптимізації передбачуваних витрат і отриманих високих фінансових результатів. Тому в умовах постійного зростання нестабільності зовнішнього середовища господарювання найбільшого значення для підвищення стабільності роботи підприємства набувають сучасні методи й методики фінансового планування.

Список використаних джерел.

1. Єзгор Л. Планування – основний елемент фінансового менеджменту підприємств в Україні / Л. Єзгор // Формування ринкової економіки в Україні. – Вип. 19. – 2009. – С. 219-223.
2. Малишенко К. А. Фінансове планування на підприємстві: шляхи його удосконалення / К. А. Малиненко, О. С. Бондаренко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. – Т. 1. – С. 119-122.
3. Сіренко Н.М. Фінансове планування - складова сталого розвитку підприємства / Н.М. Сіренко, А.В. Бурковська, О.О. Бузнік // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. - 2011. - Вип. 3, Т.2. - С. 214 - 217

УДК 336

ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Іванова О. Г., 3 курс
Сизоненко О.В., асистент

e-mail: lena201020lovebx@bk.ru
e-mail: syzonenko.lena@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

Розглянуто питання щодо сутності поняття «фінансовий стан підприємства», а також елементи, за якими визначається фінансовий стан; узагальнено теоретичні засади до визначення резервів зростання та шляхів поліпшення фінансового стану в сучасних умовах розвитку економіки України.

Постановка проблеми. Уміння здійснювати ефективне управління фінансовим станом підприємства, враховуючи перспективи його розвитку, залежить не лише від мети його проведення, а й від визначення впливу тих чи інших факторів як на діяльність підприємства загалом, так і на його фінансовий стан зокрема.

Аналіз останніх досліджень. Останнім часом проблема управління фінансовим станом підприємства стоїть у центрі уваги сучасних наукових досліджень. Серед науковців, які досліджували фінансовий стан підприємств, слід виділити А.М. Поддєрьогіна, А.Г. Загороднього, Г.Л. Вознюка, Т.С. Смовженко, М.Я. Коробова, Е.А. Маркар'яна, Г.П. Герасименко, Т.А. Обущака.

Мета статті. Метою статті є визначення факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства в сучасних умовах економічного розвитку.

Основні матеріали дослідження. У зв'язку з нестабільною ситуацією економіки дуже гострим питання постає досягнення підприємством стійкого фінансового стану. Адже ефективна інвестиційна, облікова, спроможність у повному обсязі задовольняти вимоги кредиторів за грошовими зобов'язаннями дозволяють зробити підприємство привабливим для інвесторів та покупців продукції, підвищити його рентабельність. [2]

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Є чимало чинників, які прямо чи опосередковано впливають на фінансовий стан підприємства. Розглянемо більш детально зовнішні та внутрішні фактори впливу на фінансовий стан діяльності підприємства.

Зовнішніми стосовно підприємства являються ті фактори, на які воно не може впливати або цей вплив може бути незначним (ендогенні). Зовнішні фактори поділяються на міжнародні, національні та ринкові.

До внутрішніх факторів відносяться ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві (ендогенні).

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

1. дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
2. дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
3. об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
4. визначення ефективності використання фінансових ресурсів.[1]

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально і всебічно характеризують фінансовий стан підприємства.[2]

Зрозуміло, що в підтримуванні доброго фінансового стану зацікавлене передовсім саме підприємство. Однак такий фінансовий стан формується в процесі взаємовідносин будь-якого підприємства з постачальниками, покупцями, акціонерами, банками та іншими юридичними і фізичними особами. Інша річ, що безпосередньо від підприємства залежить міра його економічної привабливості для всіх цих юридичних осіб, котрі завжди мають можливість вибору між багатьма підприємствами, спроможними задовольнити той самий економічний інтерес.

Ефективність виробництва — категорія, яка характеризує віддачу, результативність виробництва. Вона свідчить не лише про приріст обсягів виробництва, а й про те, якою ціною, якими витратами ресурсів досягається цей приріст, тобто свідчить про якість економічного зростання.

Про ефективну діяльність підприємства свідчать такі показники: стійка платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасна організація розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів.

Про незадовільний фінансовий стан говорять: неефективне розміщення коштів, брак власних оборотних коштів, наявність стійкої заборгованості за платежем, негативні тенденції у виробництві.

Одними з показників оцінки фінансового стану підприємства є показники дохідності й рентабельності. Велике значення має аналіз структури доходів підприємства та оцінка взаємозв'язку прибутку з показниками рентабельності.

Дохідність підприємства характеризується абсолютними й відносними показниками. Абсолютний показник дохідності — це сума прибутку або доходів. Відносний показник — рівень рентабельності. Рівень рентабельності підприємств, пов'язаних із виробництвом продукції (товарів, послуг), визначається як відсоткове відношення прибутку від реалізації продукції до її собівартості:

$$P = (П/С) * 100, \quad (1)$$

де P — рівень рентабельності, %;

П — прибуток від реалізації продукції, грн.;

С — собівартість продукції, грн.

Оптимальна взаємодія фінансових відносин досягається ефективним використанням усіх фінансових категорій (виручка, прибуток, амортизація, оборотний капітал, кредит, бюджет, податки), нормативів, різного роду стимулів, пільг, санкцій та інших фінансових чинників.[1]

Далі, на підставі даних таблиці 1 проаналізуємо економічні показники та ефективність виробництва сільськогосподарської продукції ФГ «Ольвія» Запорізької області.

В таблиці наведений розрахунок показників, які відображають ефективність виробництва с.-г. продукції. Аналіз проводиться за період 2013-2015 роки.

Аналізуючи дані, можна сказати, що прибуток від реалізації продукції підприємства має тенденцію до зростання (збільшення з 1579,4 тис. грн. 2920,2 тис. грн), і при цьому рівень рентабельності досяг найвищого показника у 2015 році – 29,9 %. По галузі тваринництва спостерігається збитковість. Найбільшого значення набув збиток у розмірі -462,7 тис. грн. в 2013 році. А в 2015 р. рівень збитковості складав -62,1 тис. грн. Рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва має схильність до зниження з 53,2% до 37,5% у 2013 та 2015 роках відповідно.

Ефективність використання фінансових ресурсів характеризується величиною прибутку, що припадає на одиницю вартості вкладеного капіталу - рентабельністю. Отож, ФГ «Ольвія» для підвищення ефективності своєї роботи має відшукати шляхи збільшення прибутку за мінімального обсягу вкладання фінансових ресурсів. Зниження собівартості продукції можна досягти шляхом придбання сировини і матеріалів за помірними цінами. При цьому потрібно врахувати, що добра репутація підприємства - це, перш за все, обов'язковість виконан-

ня умов договору, оперативність і висока якість виконуваних робіт і послуг. Тому необхідно налагоджувати ділові стосунки з підприємствами, які мають відповідну репутацію на ринку товарів та послуг.

Таблиця 1

Економічні показники та ефективність виробництва ФГ «Ольвія»

Показники	2013 р	2014 р	2015 р	2015 р. до 2013 р., %
Виручка від реалізації продукції рослинництва, тис. грн..	6013,8	12412,6	11256,9	187,1
Повна собівартість реалізованої продукції рослинництва всього, тис. грн.	3923,6	9777,5	8184,9	208,6
Прибуток від реалізації, тис. грн..	2090,2	2635,1	3072	146,9
<i>Рівень рентабельності виробництва продукції рослинництва, %</i>	53,2	26,9	37,5	70,4
Виручка від реалізації продукції тваринництва, тис. грн	1733,8	1095,5	1180,9	68,1
Повна собівартість реалізованої продукції тваринництва, тис. грн	2196,5	1278,6	1243,05	56,5
Прибуток від реалізації продукції тваринництва, тис. грн.	-462,7	-183,1	-62,1	-
<i>Рівень збитковості виробництва продукції тваринництва, %</i>	-21,06	-14,3	-4,9	-
Виручка від реалізації продукції всього, тис. грн.	7842,5	13508,1	12674,05	161,6
Повна собівартість реалізованої продукції всього, тис. грн	6263,1	11056,1	9753,8	155,7
Прибуток від реалізації, тис. грн.	1579,4	2452	2920,2	184,8
<i>Рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва, %</i>	25,2	22,1	29,9	118,7

Висновок. Отже, комплексна та своєчасна оцінка фінансового стану підприємства дозволяє визначити слабкі місця фінансової діяльності та розробити ефективний механізм фінансової стабілізації підприємства: пошук резервів підвищення рентабельності виробництва, зміцнення комерційного розрахунку для стабільної роботи підприємства.

Список використаних джерел.

1. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства / М. Я. Коробов. – К. : Знання, 2010.
2. Господарський кодекс України
3. Партин Г. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для студ. спец. «Фінанси» / Г. О. Партин, Н. Є. Селюченко ; Національний ун-т «Львів. Політехніка». - Львів : Видво Нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2010. - 330 с.
4. uk.wikipedia.org
5. Олексюк О.І., Дзюбенко Л.М. Прибутковість в управлінні результативністю діяльності сучасних компаній // Фінанси України. – 2015. - № 12. – с.56-61.
6. Управління потенціалом підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2013. - 362 с.

УДК 336.7

БАНКРУТСТВО БАНКІВ ТА МАЙБУТНЄ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Дикун М.А., 4 курс

Вороновська О.В., к.е.н. наук., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет (м. Мелітополь, Україна)

infinittimail@mail.ru

voronovsky@list.ru

Розглядається розвиток банківської системи та причини банкрутства українських банків.

Постановка проблеми. Стабільність економічного розвитку будь якої країни вимагає налагодження її фінансової системи. В Україні кількість закритих державою банків до січня 2017 року склало 148 найменувань. В результаті банкрутства банківських установ мільйони українців втрачають свої накопичення, причому ця історія повторюється багаторазово - з 1990-х по сьогоднішній день. Кожна банківська криза стає все більш болючим для бізнесу і населення, які працювали з збанкрутілими банками.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема банкрутства та неплатоспроможності комерційних банків вивчалася багатьма науковцями. Такі вчені, як Р. Бурганов, О. Іванілов, Г. Кірейцев, А. Мороз, М. Савлук, Ю. Нікітін, Ларіонова, О. Базілінська, І. Каракулова, Н. Харнут, В. Степанов, О. Терещенко, А. Меньшова та інші приділяли велику увагу питанням виникнення, шляхам запобігання банкрутства та фінансового оздоровлення. В. Успенко, І. Зотов, Т. Тохтамиш зосередили своє вивчення даної проблеми на визначенні оцінки схильності комерційного банку до банкрутства [1]. Але сьогодні банківська система розпочала новий розвиток.

Ціль статі. Метою дослідження є виявлення факторів основних проблем банкрутства банків України, визначення необхідних заходів і шляхів їх вирішення, а також виявлення можливих напрямків перспективного розвитку банківської системи в Україні.

Основні матеріали дослідження. Банкрутство комерційного банку — це неспроможність здійснювати банківською установою фінансування поточної операційної діяльності, а також відповідати за власними борговими зобов'язаннями перед кредиторами через нестачу активів у ліквідній формі[1] (рис.1).

Рис. 1 Підходи до трактування поняття «банкрутство»

Теоретичні причини банкрутства представлені на рис.2.

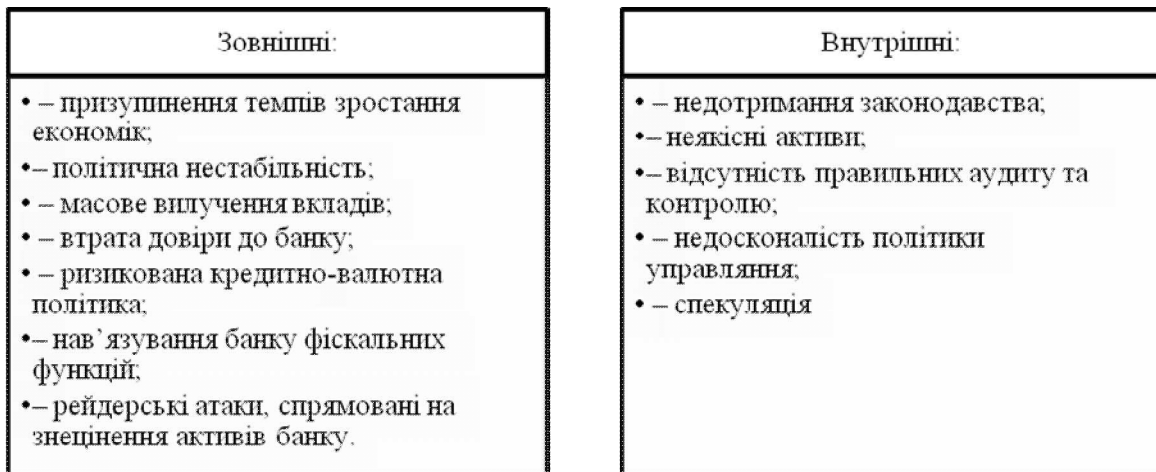

Рис.2 Причини банкрутства

Аналіз формування такої банківської системи показав, що перші комерційні банки в Україні почали реєструватися ще в Радянському Союзі Держбанком СРСР (1989 -1991 роки). Серед таких можна назвати перші приватні банки «Укрінбанк», «Перкомбанк», «Легбанк». За формою власності вони були переважно товариствами з обмеженою відповідальністю. Агрокомбанк «Україна» був утворений шляхом поділу балансу системи Агробанка СРСР з українським філіалом.

В середині 1990-х банки виникали біля фінансово-промислових груп не тільки як їх казначейства, але і як зберігачі власності від рейдерських захоплень, а також як інструменти проведення рейдерських атак. Тому, в період 1992 - 1993 року спостерігалось повний хаос в економіці, в тому числі і в банківському бізнесі.

З 1992 року з'явився додатковий попит на взаємні клірингові розрахунки при проведенні товарних бартерних операцій. Саме в таких історичних умовах на ринку почали рости нові банки, яскравим представником яких стали «Інко» і «Приватбанк».

У жовтні 1992 року політичним рішенням в Україні була введена національна грошова одиниця - купоно-карбованець. Це сталося без поділу золотовалютних резервів СРСР (про що домовлялися в Біловезькій пущі) і зарубіжних активів. Країна без валютних резервів, яка почала підтримувати дефіцит бюджету через грошову емісію Центрального банку, дуже швидко опинилася в стані гіперінфляції.

У 1996 році були прийняті Закони «Про банківську діяльність» та «Про Національний банк України», в які були закладені норми, які дозволяли НБУ виводити банки з ринку по прискореними процедурами.

Аналіз розвитку банківської системи в Україні показав, що з самого початку комерційні банки створювалися з непрозорою структурою власності. Діючі банки не мали власного капіталу в класичному розумінні.

В результаті проведеної жорсткої монетарної політики під керівництвом міжнародних інститутів в 1995-1996 році була приборкана інфляція, стабілізувалася фінансова система, і країна провела грошову реформу. Після втрати вкладів в Ощадбанку СРСР і в період великої інфляції вклади населення в банках були незначними. Банки більше працювали на бюджетних грошах і оборотних коштах юридичних осіб [2].

Великий крок вперед був зроблений фінансовою системою в 1998 році - після прийняття Закону «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб».

Фінансова система стабілізувалася. У НБУ з'явилася можливість з формуванням валютних резервів забезпечити стабільність курсу. Приплив ресурсної бази в банки забезпечив їх зростання. Багато банків почали активно розвивати свої мережі для рітейловського бізнесу. Почалася інтеграція банківського ринку.

За даними НБУ, на початок 2008 року в Україні працювало 47 банків з іноземним капіталом, з них 17 - контролювалися іноземцями на 100%. На вітчизняному банківському ринку в той період було представлено 175 діючих банків. В Україні був присутній банківський капітал з 20 країн. Серед лідерів - Росія, Австрія, Франція і Італія[3].

Процес експансії іноземців на український банківський ринок умовно можна розділити на три етапи, кожен з яких володіє характерними рисами.

1990-ті роки - іноземці вивчали новий ринок методом проб і помилок, Але українським "дочкам" іменитих зарубіжних структур не вдавалося досягти бажаних результатів, вони покинули ринок.

2000-ті роки ознаменувалися стартом експансії в країну банківського капіталу російського походження. Банки перетворювалися в супермаркети.

2013 рік - олігархічна банківська система почала розвалюватися. Сьогодні основу банківської системи складають банки з участю держави в капіталі (Ощадбанк, Укркрексімбанк, Укргазбанк, ПриватБанк), які зайняли в різних сегментах ринку нішу більш 50%.

В НБУ були різні підходи до різних груп банків. Іноземні банки, які були неготовими домовлятися з регулятором на тих умовах, на яких домовлялися українські, шукали захисту в іноземних юрисдикціях, у своїх акціонерів, міжнародних організацій тощо.

В історичній ретроспективі, за останні 25 років проблеми в банківській системі накопичувалися та їх практично ніколи системно не вирішували. А приклади інших країн і тих банківських криз, які ставалися не тільки в нерозвинутих країнах, а й, наприклад, у Швеції на початку 1990-х років США у 2008-2009 роках, показують, що системне розв'язання проблем, очищення банківської системи здатне закласти фундамент довготривалого здорового розвитку як самої системи, так і економіки в цілому.

Висновок. Створення комерційних банків в Україні супроводжувалося з непрозорою структурою власності. Політична криза 2014-2015 років негативно відобразилася на банківській системі України. Нестабільність призвела до відтоку депозитів, а погіршення макроекономічної ситуації погіршило якість кредитних портфелів. Стан банківської системи стабільно критичний.

Зараз конкурентне середовище склалося на користь державних банків, які мають чимало переваг перед приватними установами. Але Національний банк пропонує уряду вже до кінця 2018 року повністю продати Укргазбанк, а також по 20% акцій Ощадбанку і Приватбанку. Це необхідно, аби частка держави на банківському ринку, яка через націоналізацію ПриватБанку перевищила 50%, почала скорочуватися.

Для бізнесу та населення головним результатом реформи повинна стати безпека заощаджень та низькі відсоткові ставки, за якими можна брати кредити для споживчих чи інвестиційних цілей. Аналізуючи ситуацію, яка була два роки тому, то зараз помітні позитивні зрушення і стосовно безпеки депозитів (бо великі банки або пройшли програму рекапіталізації, або перейшли у державну власність) і щодо поступового зниження відсоткових ставок. Є надія, що ці позитивні зміни триватимуть.

Список використаних джерел

1. Євченко Т. Управління ліквідністю банківських установ / Т. І. Євченко // Економічний часопис - XXI. - 2015. - № 1-2(2). - С. 27-30.
2. Материнська О. Аналітична оцінка банкрутства комерційних банків України / О.А. Материнська, О.В. Платковська // «Молодий вчений», № 4 (31), квітень, 2016 р. С. 134-137.
3. Олійник А.В. Економічна сутність та чинники банкрутства комерційних банків / А.В. Олійник // Економічні науки // Вісник Хмельницького національного університету – 2016 - № 3 – Т. 1. С. 93-98.

УДК 336.7

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Пиляй В.В., 4 курс,

Вороновська О.В..к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

bedletskyi@gmail.com

voronovskya@list.ru

Розглядається історичний аспект розвитку банківської системи та її перспективи.

Постановка проблеми. Банки є основою економіки, своєрідною кровоносною системою економічного суспільства. Без них не може існувати сучасне суспільство, тому що саме банки, будучи центром, через які здійснюються платежі, формують нормальне функціонування підприємств, проведення платежів та розрахунків здійснення товарно-грошових відносин. У той же час саме завдяки банкам здійснюється перерозподіл коштів від тих, у кого є вільні грошові кошти, тим, кому вони в даний момент необхідні, завдяки мобілізації вільних грошових коштів і видачі кредитів.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням банківської системи (у її історичній ретроспективі) присвячена низка праць українських істориків та економістів. Найбільш фундаментальними з них, написаних наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. (а саме вони становлять особливий інтерес для дослідження теми), є наступні: книга професора Харківського університету П. Мігуліна «Наша банковая политика 1729-1903». праці професорів Київського університету М. Бунге «Акционерные банки» [1], «Банковые законы и банковая политика» [2] та Д. Піхна «Коммерческие операции Государственного банка» [3]. Заслужують на увагу праці В. Судейкіна «Наши общественные городские банки и их экономическое значение».

Мета. Метою даної статті є дослідження еволюції банківської системи ринкового типу, яка почала зароджуватись на українських землях після скасування кріпосного права. При цьому основним завданням публікації є аналіз основних аспектів становлення та розвитку банківської системи, а також висвітлення її структури та функціонального призначення.

Результати досліджень. Історія розвитку банківської справи тісно пов'язана з історією діяльності банків та виникнення грошей. Перші установи, що виконували первинні функції банків, існували в Єгипті з 2700р. до н.е. Збірник законів царя Хамурапі (1704-1662 рр. до н.е.) та документи із Ассирії та Вавилонії свідчать про те, що вже на той час існували так звані чеки і векселі, а форми зберігання коштів і кредитні операції регулювалися законами.[4]. Функцію банків у той час виконували храми, оскільки вони були найбільш безпечними для зберігання грошей і товарів, якими надавалися позички. Наприклад, у рабовласницькій Греції храми відігравали основну роль як місце для зберігання грошей.

У V ст. до н.е. в Римі видавалися процентні позички або під заставу майна, або без неї у грошовому еквіваленті. А через 100 років, тобто у IV ст. до н.е., з'явилося перше згадування про "банкірів".

Початок банківської діяльності, як правило, пов'язують з діяльністю так званих "мінйялів" у середньовічній Італії, Старофранцузьке слово banque та італійське banca визначається як "лавка мінйяли, стіл мінйяли"[5]. Це слово повністю відповідало тим "банкірам", що працювали понад 2000 років тому. Це були мінйяли, що сиділи за столом або невеликою лавкою у торговельному районі міста і здійснювали операції обміну валют, розрахунки векселями, задовольняючи потреби мандрівників і торговців. У той час також з'явилося поняття "банк-рота". Торговцям, яким не подобалася діяльність мінйяли, просто брали і ламали лавку, на якій той сидів, що мало назву bancarote.

Роль перших банкірів зросла з еволюцією грошово-кредитних відносин у Західній Європі. Так, у Шампані (Франція) торговці, що регулярно мандрували через одні й ті ж міста, почали для зручності залишати своїх постійних агентів. Крім того, там же почали використовувати одну з перших самостійних послуг, запропонованих банками, обміну валют у вигляді

контракту на валютні операції CambiumContract тобто документа, який дозволяв переводити гроші із одного місця в інше (обмінюючи валюту на шляху до місця торгівлі), що сприяло розвитку торговельних відносин.

На початку розвитку банкіри для здійснення своєї діяльності використовували власний капітал. Однак незабаром виникла ідея залучення додаткових коштів - депозитів. Оскільки депозити є ресурсом, банки розпочали використовувати їх для кредитування, залучаючи кошти під процент на певний проміжок часу. Так, наприклад, у Давній Греції банки залучали депозити під нижчу процентну ставку річних, ніж давали кредити судновласникам. Таким чином, примноживши власний капітал, банкіри змогли більшою мірою враховувати комерційні векселі. Отже, залучення депозитів та надання кредитів стали важливим джерелом збільшення банківського капіталу.

Більшість банків, що першими виникали у світі, були грецькими. Перший банк, що виконував функції сучасного комерційного банку і був складовою певної банківської системи, виник в Італії в 1407 році в Генуї і мав назву Банк Святого Георгія (Banka di SanGeorgia). З того часу починає розвиватися в Італії банківська система. УХІІ ст. з'являється перший вексель. Пізніше запроваджуються перші банкноти. Ще країною-піонером у розвитку банківської системи можна вважати Англію, де був створений перший у світі центральний банк у 1664 році (Банк Англії). З другої половини ХVІІ століття в Англії банкноти набули широкого розповсюдження. Одними з найвпливовіших були банки, діяльність яких пов'язана з керівництвом католицької церкви, як наприклад, всесвітньо відомий банк Медичі у Флоренції. Династія Медичі панувала там з ХV до ХVІІ століття. Головне відділення, що знаходилося у Флоренції, мало 19 філій, зокрема у Венеції, Генуї, Ліоні, Лондоні, Неаполі, Парижі та Римі. У цей час почало засновуватися банківське законодавство, без якого неможливо уявити ефективне функціонування банківської системи.

Можна прослідкувати розвиток банківського законодавства. Перші законодавчі акти були направлені на боротьбу з великими відсотками за кредити. Так, Ярослав Мудрий (980-1054) у створеному ним першому російському законодавчому акті "Руська правда" постановив, що законний відсоток за кредит має бути не вищим 20 % річних, але у випадку з короткостроковими угодами дозволялося укладати їх, виходячи з 40 % річних і більше. Але якщо стягувалося 60 % і більше, накладалося жорстке покарання. Ще одним прикладом законотворчості було засудження стягування відсотків Папою Олександром ІІІ на Лютеранському соборі, що проходив з 5 по 19 березня 1179 року. Він також оголосив, що винні у стягуванні відсотків позбавляються причастя та християнського поховання.

У кінці епохи Відродження (ХІІІ-ХVІ століття) основна частка банківських послуг припадала на відносно заможних клієнтів, що, у свою чергу, сприяло послабленню церковної протидії банківської діяльності. Виникнення нових торговельних шляхів та швидкий розвиток судноплавства в ХV-ХVІІІ ст. зумовили переміщення центру світової торгівлі від Середземноморського регіону на північ та захід Європи, де банківська діяльність набула швидкого розвитку. Саме у цей період була закладена потреба у розвитку ефективно діючої банківської системи. Прискорений розвиток світової торгівлі зумовив виникнення нових способів здійснення платежів та доступу до кредитних ресурсів, що і привело до зростання кількості комерційних банків, які могли задовольнити нові потреби клієнтів.

Однією з потреб, що вимагала акумулювання значних грошових ресурсів, було надання кредитів урядам. Ця практика активно впроваджується у Середньовіччя. Також, у цей час, банки запропонували таку послугу, як зберігання коштовностей: золота, цінних паперів та інших цінностей у власних сховищах*. На початок промислової революції здатність банкірів мобілізувати значні ресурси і надавати кредити зацікавила уряди багатьох країн Європи, а потім і США. Дозволи на створення банків надавалися за умови купівлі комерційним банком державних облігацій на суму, що утворювала певну частину депозитів. Під час виникнення колоній у Північній та Південній Америці європейська банківська практика була поширена і на даній території. Спочатку колоністи мали справу з банками тих країн, звідки вони прибували. У США Банк Північної Америки, який отримав дозвіл від Континентального конгресу

у Філадельфії у 1781 році, був залучений до надання позик під час боротьби за повалення британського панування та перетворення США у незалежну державу.

У період Промислової революції в Європі та США виникають вексельні розрахунки, які дозволяли вкладнику підписувати переказні векселі в оплату за товари та послуги. Даний вид банківської операції був одним з важливих банківських продуктів, оскільки це зумовило різке підвищення ефективної діяльності платіжних систем країн, спростилися і стали безпечнішими господарські операції. Подальший розвиток банківської діяльності, наприклад у США, був на початку XIX ст., коли уряди багатьох штатів почали видавати дозволи на створення нових банків. Під час Громадянської війни в США підтримував розвиток банківської системи федеральний уряд. У 1864 році Конгрес США створив спеціальний державний орган, що почав видавати дозволи на створення нових комерційних банків.

У подальшому розвитку банківської діяльності виникла потреба клієнтів у професійному управлінні їхніми грошовими ресурсами, що зумовило виникнення трастових послуг та фінансового консультування. На початку XX століття комерційні банки почали видавати споживчі кредити.

Тобто з розвитком потреб суб'єктів господарювання різних економічних систем виникали і виникають нові форми задоволення їх комерційними банками. Одним з визначальних показників розвитку банківської системи тої чи іншої країни є частка банківських активів у валовому внутрішньому продукті.

На сучасному етапі розвитку банківської системи, еволюція досягла свого піку. На сьогодні існує така функція, як банківська (пластикові) картка, або ж система електронних розрахунків, які є зручними у використанні та за допомогою яких, швидко проводяться операції по оплаті або переказу грошей.

Висновок. Таким чином, економічна природа функціонування банківських систем полягає у задоволенні постійно еволюціонуючих потреб економічних агентів у фінансово-грошових послугах, зокрема у здійсненні платежів, акумулюванні грошових ресурсів, наданні кредитів, збереженні накопичених багатств тощо. Але вектор розвитку банківської системи кардинально змінюється.

Стан банківської системи на сьогодні:

- монополія на друк грошей не у держави;
- облікові ставки центральних банків багатьох країн нульові;
- зникає інститут банківської таємниці (події в банківському секторі Кіпру);
- ринкові механізми не діють (практично всі великі банки на сьогоднішній день, є банкрутами).

Крах світової фінансової системи безперечний. Майбутнє банківської системи буде дуже серйозно відрізнятися від її нинішнього стану. І хоча потреба в банківських послугах як така збережеться, традиційні банки повинні будуть більш чітко сформулювати стратегічні напрями свого розвитку.

Вважаю, що пріоритетним об'єктом інвестування має стати золото - фінансовий інструмент, перевірений століттями.

Список використаних джерел.

1. А. Б. Деятельность Крестьянского банка на Украине // Украинский вестник. – 1906. – № 8. – С. 581-589.
2. Абрамов Я. Крестьянский банк и будущее руського крестьянства. – С.-Петербург, 1907. – 38 с.
3. Альтерзон С. Нарис розвитку київської кредитної системи. – Київ, 1929. – 84 с.
4. Батуринский Д. А. Аграрная политика царского правительства и Крестьянский поземельный банк. – Москва, 1925. – 144 с.
5. Батюшков Д. Д. Банки. Их значение, операции, истор. разв. и счетоводство. – Владикавказ, 1904. – 209 с.

УДК: 336

ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Самсонова М., 3 курс

Демченко І.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Найважливішою стороною діяльності підприємства є забезпечення грошових надходжень, які потрібні для відшкодування витрат виробництва й обігу, своєчасного виконання зобов'язань перед державою, банками та іншими суб'єктами господарювання, формування доходів і прибутку. Грошові надходження підприємств можна поділити на внутрішні і зовнішні. Внутрішні надходження включають:

- виручку від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг. Вона залежить від основної діяльності підприємства, тому на неї припадає найбільша частка внутрішніх грошових надходжень;
- виручку від іншої реалізації. Підприємства можуть реалізовувати продукцію допоміжного виробництва, підсобного сільського господарства, непотрібну й надлишкову сировину, напівфабрикати та інші матеріали, основні засоби, що вибули з виробництва, та інше майно;
- доходи від позареалізаційних операцій. Вони формуються за рахунок штрафів і пені, прибутку минулих років, виявленому у звітному році, списаної раніше дебіторської заборгованості, що вважалася безнадійною, але яку було погашено у звітному періоді.

Доходи від фінансових інвестицій — купівлі і продажу цінних паперів, вкладання тимчасово вільних коштів па депозитні рахунки, лізинг, надання майна в оренду, валютних та інших операцій. Серед головних проблем української економіки значна кількість науковців виділяють дефіцит грошових коштів підприємств, одним із напрямів подолання якого є становлення ефективної системи формування та використання грошових надходжень, яка б забезпечувала досягнення тактичних і стратегічних цілей діяльності підприємства.

Варто також відмітити, що вхідні грошові потоки підприємств відіграють значну роль у процесі кругообігу коштів. Відшкодовуючи авансовані у виробництво вкладення, формуючи доходи і грошові фонди, вони створюють економічні умови для нового циклу виробництва і реалізації продукції, розширення власного господарства, та збільшення капіталу.

Значення та роль грошових потоків для діяльності підприємства зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення ефективності процесу управління ними і підприємством загалом. Здатність генерувати позитивний грошовий потік виявили фінансова та операційна діяльність. Що стосується інвестиційної діяльності, то вона характеризується негативним грошовим потоком. Також пропонується застосовувати такий метод оптимізації грошових потоків як вирівнювання, який полягає у згладжуванні їх обсягів у розрізі окремих інтервалів розглядуваного проміжку часу.

Підвищення суми чистого грошового потоку підприємства може бути забезпечене за рахунок здійснення таких заходів як: зниження суми постійних та змінних витрат, здійснення ефективної податкової та цінової політики тощо. Пропонуємо скласти платіжний календар для оперативного керування додатними і від'ємними грошовими потоками.

У загальному випадку виділяють такі напрямки оптимізації грошових потоків як: вдосконалення технології фінансових розрахунків та системи обліку, підвищення точності прогнозування грошових потоків, пошук та використання альтернативних джерел ліквідності, підвищення ефективності використання вільних коштів.

Використана література

1. Фінанси підприємств: Підручник/ А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук ред. проф.. А.М. Поддєрьогін. – 7-ме вид., без змін. - К.: КНЕУ, 2008.- 552 с.
3. Філімоненков О.С., Дема Д.І. Фінанси підприємств: Підручник. – К.: Алеута, 2009 - 496с.

ТРАДИЦІЙНИЙ І НОВАТОРСЬКИЙ ПІДХІД ДО БІЗНЕСУ

Гуменюк Л.О., 4 курс

Агєєва І.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

В статті розглянуто теоретичні підходи до традиційних та новаторських бізнес-моделей на сучасному етапі.

Постановка проблеми. На сучасному етапі підприємства відчувають істотну динаміку ринкового середовища, що вимагає від них врахування особливостей ринків, зміни інтенсивності конкуренції, ключових факторів успіху на ринку. Тому вдало підібрана бізнес-модель є успіхом існування на ринку.

Аналіз останніх досліджень. Значний вклад в дослідження проблем визначення і формування бізнес-моделей внесли як зарубіжні так і вітчизняні науковці, зокрема А. Сливотські, Р. Аміт, А.Афуа, А. Остервальдер, М. Джонсон, Р. Розенблюм, Г. Хемел, А. Мертенс, З. В. Мокринської, В.В.Скриль, Я. Бжуска, Н. Д. Стрекалова та ін.

Мета статті. Здійснити теоретичні дослідження щодо новаторських та традиційних підходів до формуванні оптимальної бізнес – моделі.

Основні матеріали досліджень. Модель бізнесу - це те, як компанія вибирає споживача, формулює і розмежовує свої пропозиції, розподіляє ресурси, визначає, які завдання вона зможе виконати своїми силами і для яких доведеться залучати фахівців зі сторони, виходить на ринок, створює цінність для споживача і отримує від цього прибуток [4]. Аналіз наукової літератури свідчить, що бізнес-модель характеризує основні елементи бізнесу, їх відношення і систему зв'язків бізнесу з зовнішнім середовищем, що дозволяє досліднику створити цілісне уявлення про бізнес і представити найсуттєвіші його характеристики [2].

Сьогодні є різні підходи щодо побудови бізнесу, це як традиційні так і новаторські.

Традиційний підхід полягає у отриманні ринкової частки та досягненні прибутковості як результат високої ринкової частки. Традиційною можна назвати модель, яка відповідає визначенню бізнесу як технології. Ця модель зводить бізнес до виконання п'яти основних функцій, чотири з яких: ведення фінансів, маркетинг, управління кадрами матеріально-технічне постачання. Ці функції передбачають зв'язки із зовнішнім середовищем. Ці блоки складають безпосереднє середовище діяльності підприємства, чи «макрорівень». Діяльність на макрорівні складається з економічної, політичної, соціально-культурної та інших сфер.

До традиційних бізнес-моделей можна віднести моделі запропоновані М. Портером, І. Ансоффом, Д. Аакером, М. Трейсі та ін.

Новаторські або інноваційні бізнес-моделі— це інтегруюча інновація, яка об'єднує інновації процесів (технологій), продуктів і способів ведення бізнесу [3].

Новаторський підхід інший полягає у визначенні того, що важливо для споживача, тобто у кого можна отримати прибуток; виявлені, де можна отримати прибуток, де висока зона прибутку; визначені того, як можна отримати ринкову частку на виявленому напрямку, а також пошук способів організації, забезпечення та захисту високою зоною прибутку.

Вчені розмірковували, що основною відмінністю інноваційного або новаторського до моделі бізнесу від традиційного є те, що її результати є похідною не від функцій бізнесу, а від ступеня реалізації можливостей, які дає його навколишнє середовище.

Дослідження, проведені вченими показують найбільш видатні бізнес-моделі новаторів бізнесу.

1.Модель бізнесу на основі фактичного стандарту(Білл Гейтс, Ендрю Гроув, компанії «Microsoft», «Intel»). Ланцюжок цінності включає створення самого комп'ютера, створення мови, створення операційної системи, створення програмних прикладних додатків.

2. Модель бізнесу «комутатор» (Чарлз Шваб, компанії «Schwab»). Деякі ринки характеризуються наявністю великої кількості продавців, взаємодіючих з великим числом покупців. У тих і у інших високі операційні витрати. З'являється можливість створити корисного посередника, через якого починають проходити різні комунікації.

3. Модель бізнесу на основі споживчих рішень (Джек Уелч, компанії «Дженерал Електрик»). На думку споживачів, основний продукт вимагає багатьох дій, іншими словами, логістичний ланцюжок поширення продукту слід розширити і включити в неї не тільки доставку, але і вирішення завдання ефективного використання основного продукту.

4. Модель бізнесу на основі піраміди продукції (Ніколас Хайек, компанії «SMN»/«Swatc»). Найважливішими аспектами є задоволення споживчих потреб за стилем, кольором, ціною та іншими аналогічними параметрами. В її основі лежать дешеві і масові товари та послуги, а на вершині - дуже дорогі продукти, що випускаються практично поштучно.

5. Модель бізнесу на основі управління ланцюжком цінності або уявлення продукту як мультикомпонентних системи (Роберто Гауцето, компанії «Coca-Cola», «Mirage Resorts»).

6. Модель бізнесу на основі багатосарової або мультиплікаційної прибутку (Майкл Айзнер, компанії «Merck», «Disney»). Вигоди виходять кілька разів за рахунок використання одного і того ж продукту, його характерною особливості, торгової марки або послуг.

7. Модель бізнесу відбруньковуватися (підприємницького) типу. (Джордж Хетсопулос, компанії «Thermo Electron», «ABB»). У міру того, як компанії домагаються успіху, вони стають все більш формалізованими структурами з більшою віддаленістю від споживача.

8. Модель доступу до споживача через особливі канали - модель Делла. Майкл Портер, рекомендуючи стратегічне позиціонування бізнесу, розглядав три підходи: задоволення особливих потреб через вузьку спеціалізацію, задоволення потреб в особливій марці товарної категорії через її широкий асортимент, задоволення потреб в особливому обслуговуванні через доступ до споживачів.

9. Модель задоволення особливих потреб, що мають індивідуальний характер (кастомінг), - «приватна марка».

10. Модель широкого асортименту однієї категорії – «убивця категорії».

11. Модель дистрибуції з низькими витратами - модель «Wal-Mart». Успіх моделі, як зазначає А. Слівотскі .

12. Модель «EDS» і «Nike» - «спеціалізації на аутсорсингу». Вони зробили висновок, що потрібні стратегії, засновані на виділенні ключових компетенції і ключових видів діяльності. Було вирішено, ті види діяльності, які не можуть бути оптимізовані або не впливають на конкурентні переваги - віддавати на аутсорсинг.

Вітчизняні підприємства зможуть вижити і перемогти конкурентів тільки тоді, коли будуть застосовувати практику оновлення бізнес-моделей з урахуванням змін потреб і технологій.

Література

1. Бжуска Я. Інноваційні моделі бізнесу/ Я.Бжуска// Вісник Національного університету «Львівська політехніка». — 2008. — № 628. — С. 29—35.

2. Ліщинська В.В. Взаємозв'язок бізнес-моделі та конкурентної стратегії підприємства / В.В.Ліщинська// Збірник наукових праць.-Київ:КНЕУ, 2012.-с.159-165.

3. Маркова В. Д. Бізнес-модель: сутність и инновационная составляющая// Проблемы современной экономики. — 2010. - № 2. - С.38-42.

4. Скриль В.В. Бізнес-моделі підприємства: еволюція та класифікація [Електронний ресурс]/ В.В.Скриль.- режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/82.pdf

5. Соолятте А.Ю. Что такое бизнес-модель?[Електронний ресурс]/ А.Ю. Соолятте.- режим доступу: <http://mkozloff.files.wordpress.com/>.

УДК

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Уривкіна О., магістрант

Демченко І.В., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет ,

Фінансове оздоровлення як частина системи антикризового управління базується на таких принципах [1, с. 80]:

1. Рання діагностика кризових явищ у фінансовій діяльності підприємства. Враховуючи, що виникнення кризи на підприємстві несе загрозу самому існуванню підприємства та пов'язане з відчутними втратами капіталу його власників, можливість виникнення кризи повинна діагностуватися на самих ранніх стадіях з метою своєчасного використання можливостей її нейтралізації.

2. Терміновість реагування на кризові явища. Кожне кризове явище, що з'явилося, не лише має тенденцію до розширення з кожним новим господарським циклом, але і породжує нові супутні йому явища. Тому чим раніше будуть застосовані антикризові механізми, тим більшими можливостями відновлення володітиме підприємство.

3. Адекватність реагування підприємства на міру реальної загрози його фінансовій рівновазі. Використовувана система механізмів з нейтралізації загрози банкрутства у пригнічуючій своїй частині пов'язана з фінансовими витратами або втратами. При цьому рівень цих витрат і втрат має бути адекватний рівню загрози банкрутства підприємства. Інакше або не буде досягнутий очікуваний ефект (якщо дія механізмів недостатня), або підприємство нестиме невиправдано високі витрати (якщо дія механізму надмірна).

4. Повна реалізація внутрішніх можливостей виходу підприємства з кризового стану. У боротьбі із загрозою банкрутства підприємство повинне розраховувати виключно на внутрішні фінансові можливості.

Фінансове оздоровлення підприємства може бути представлене сукупністю блоків, що циклічно повторюються (рис.1).

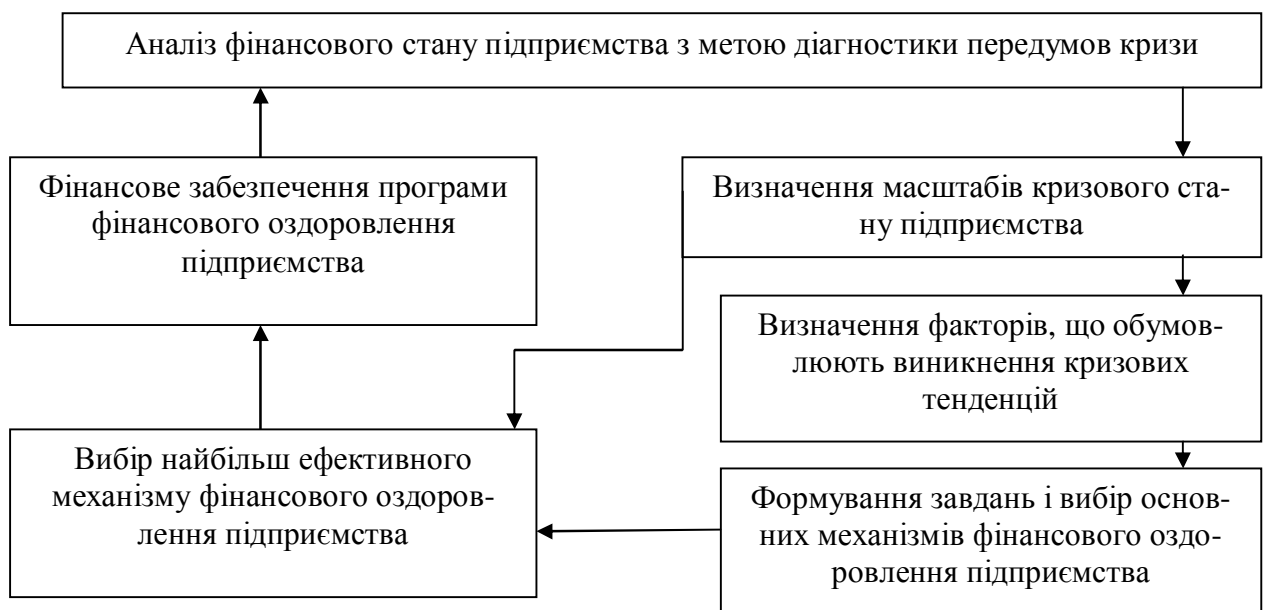

Рис. 1. Схема фінансового оздоровлення підприємства

Сукупність пов'язаних між собою заходів фінансового оздоровлення підприємства, що вживаються на його окремих етапах, утворюють механізми фінансового оздоровлення.

Вони підрозділяються на внутрішні, використовувані самим підприємством, і зовнішні, які реалізуються за допомогою сторонніх юридичних або фізичних осіб.

Основними завданнями реалізації заходів з фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання є: усунення неплатоспроможності, відновлення фінансової стійкості, забезпечення фінансової рівноваги у тривалому періоді.

В умовах ринкових відносин основним завданням підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок раціонального управління грошовими потоками, яке дозволить забезпечити фінансову рівновагу та ритмічність діяльності підприємства, прискорити обіг капіталу, знизити ризик неплатоспроможності та отримати прибуток [5, с. 245].

Досягнення фінансової рівноваги підприємства у тривалому періоді можливо тільки при збалансованості грошового потоку від усіх видів його діяльності [3, с. 330].

Це забезпечується такими заходами: прискоренням оборотності оборотних активів; впровадженням рентабельної продукції, що має конкурентні переваги; використанням ефективних видів матеріальних ресурсів для зниження собівартості продукції, що випускається; підвищенням якості продукції та поліпшенням споживчих властивостей продукції, що випускається; збільшенням обсягу випуску за рахунок оновлення устаткування та використання нових технологій; скороченням термінів розрахунків за продукцію, що поставляється.

Забезпечення фінансової рівноваги у тривалому періоді за рахунок збільшення прибутку створює сприятливі умови для самофінансування економічного зростання, скорочення залучення кредитних ресурсів і оздоровлення фінансового стану підприємства.

Список літератури:

1. Батьковский М.А. Управление финансовым оздоровлением предприятия в условиях экономического кризиса / М.А. Батьковский, И.К. Булава, К.Н. Мингалиев // Менеджмент в России и за рубежом. – 2010. – № 1. – С. 79-85.
2. Белошевич М. Управление финансовым оздоровлением предприятия в условиях рецессии экономики / М. Белошевич // РИСК: Ресурсы. Информация. Снабжение. Конкуренция. – 2010. – № 1. – С. 163-165.
3. Кастуев Т.Х. Некоторые меры по стабилизации финансового состояния и оздоровления предприятий АПК РСО-Алания / Т.Х. Кастуев, А.А. Маремуков // Известия Горского государственного аграрного университета. – 2012. – № 1-2. – Т. 49. – С. 328-332.
4. Лизунова О. М. Управління проблемами покращення фінансового стану підприємства / О.М. Лизунова, О.В. Вискребець, А.О. Коновалова // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону. – 2011. – № 2. – С. 74-77.
5. Нагайчук В.В. Управління грошовими потоками підприємства / В.В. Нагайчук // Вісник соціально-економічних досліджень : збірник наукових праць. – Одеса : ОНЕУ, 2014. – № 1(52). – С. 245-249.

УДК _____

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЇХ ЗБІЛЬШЕННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сеттаров А.У., 3 курс

e-mail: alisettarovcrazy@gmail.com

Сизоненко О.В., асистент

e-mail: syzonenko.lena@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

Уданій статті розглянуто порядок формування фінансових ресурсів аграрних підприємств, визначено основні його складові та їх призначення. Висвітлено основні проблеми фінансової діяльності сільськогосподарського підприємництва, які потребують вирішення. Визначено напрями ефективності використання фінансових ресурсів аграрних підприємств.

Постановка проблеми. В умовах становлення та розвитку ринкових відносин в Україні спостерігається нестача фінансових ресурсів у багатьох суб'єктів господарювання. Від правильного формування фінансових ресурсів залежить платоспроможність підприємства та ефективність усієї його операційної діяльності. Оскільки на аграрних підприємствах забезпеченість фінансовими ресурсами є основним показником здійснення процесу виробництва, кожне таке підприємство постає перед проблемою пошуку джерел достатнього обсягу фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження наукових літературних джерел з даної проблеми показало, що суттєві пропозиції методичного та практичного характеру з проблем формування фінансових ресурсів аграрних підприємств внесли такі відомі вчені дослідники як В.Алексійчук, М. Дем'яненко, П. Лайко, П. Саблук, П. Стецюк та деякі інші [1-6].

Мета статті. Головним завданням управління формуванням фінансових ресурсів є важливість вирішення переліку питань пов'язаних з найкращим співвідношенням власного та залученого капіталу в аграрних підприємствах, ефективності використання залученого капіталу та його ціни, впливом джерел формування фінансових ресурсів на фінансове забезпечення аграрних підприємств та їх фінансові результати. Недостатнє опрацювання даних проблемних питань, а також їх методичне та практичне значення визначають актуальність даної праці, її мету та завдання.

Виклад основного матеріалу. Одні дослідники вважають, що джерелами фінансових ресурсів є фінансові засоби щодо формування їх речового складу, інші – джерела фінансових ресурсів представляють самостійною категорією, супутньою фінансовим ресурсам, треті просто ототожнюють фінансові ресурси із їх джерелами [1-6].

Якщо фінансові ресурси представляють собою частину всієї сукупності засобів підприємства, то джерела їх формування виражають частину фінансових засобів, які використовуються на утворення цих фінансових ресурсів.

Процес формування фінансових ресурсів аграрних підприємств пов'язаний з основними чотирма етапами їх використання:

- перший, це процес початкового формування фінансових ресурсів (створення власних фінансових ресурсів). Сформовані на цьому етапі фінансові ресурси визначають потребу в так званому початковому капіталі, рівні його ліквідності, швидкості обігу тощо.
- другий, етап поповнення власного оборотного капіталу для підтримки безперервного процесу кругообігу. Цей етап формування фінансових ресурсів можна розглядати як безперервний процес діяльності підприємства.
- третій, етап розміщення операційної діяльності та здійснення форм її диверсифікації шляхом формування нових структурних одиниць тощо, за умови високої і зростаючої ринкової вартості підприємства.
- четвертий, етап використання фінансових ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності підприємством.

Для усіх етапів діяльності підприємства діє єдине правило: формуванню фінансових ресурсів має надаватися цільовий характер з метою забезпечення потреби в окремих видах та оптимізації їх складу, структури і джерел фінансування для задоволення умов ефективної діяльності аграрного підприємства.

Фінансові ресурси постійно знаходяться у кругообігу, тобто формуються за рахунок вивільнених із кругообігу грошей. Фірма постійно закупляє необхідні для подальшого етапу виробництва матеріальні ресурси. Звідси випливає, що теоретично для формування фінансових ресурсів достатньо одного джерела – поступлення грошових засобів від реалізації виробленої готової продукції.

Але у процесі практичної діяльності аграрних підприємств обставини складаються таким чином, що така теоретична можливість, особливо на протязі року практично не реалізується. І відбувається це не лише в силу об'єктивних причин. Серед таких причин, головною для аграрних підприємств є сезонність виробництва.

Існують також інші причини, які роблять формування фінансових ресурсів за рахунок лише власних джерел або неможливим, або неефективним. Це перш за все необхідність у певні періоди накопичення готової продукції для її наступного продажу партіями, необхідність відволікання розрахунків, особливо при транспортуванні продукції на далекі відстані, заготовка сировини для переробки на підсобних підприємствах тощо.

У силу зазначених обставин нормально функціонуючі аграрні господарства для формування фінансових ресурсів не користуються тільки власними джерелами. Найбільшу частину в джерелах формування фінансових ресурсів займають залучені фінансові ресурси, а серед них кредити та кредиторська заборгованість.

При цьому розглядаючи доцільність залучення кредиту як джерела формування фінансових ресурсів, необхідно обов'язково мати на увазі ту обставину, що це не змушений захід лише у певних обставинах, а об'єктивна необхідність господарської діяльності аграрних підприємств в умовах ринку.

Складові та структура джерел фінансових ресурсів аграрних підприємств визначають не лише політику фінансування господарської діяльності підприємства, а й впливають на фінансові результати його діяльності. Однак є певні чинники, що впливають на обсяг і структуру фінансових ресурсів підприємства (таблиця 1).

Таблиця 1

Основні фактори які впливають на обсяг та структуру джерел фінансових ресурсів аграрних підприємств

Зовнішні фактори	Внутрішні фактори
Державна фінансова підтримка	Форма власності
Амортизаційна політика	Організаційно-правова структура
Галузева приналежність	Кредитоспроможність підприємства
Податкова політика	Внутрішня фінансова політика підприємства
Розмір процентних ставок за кредитами	Цілі і завдання фінансово-господарської діяльності на певному проміжку часу
Розвиток фінансового ринку та його інфраструктури	Зростання кредиторської заборгованості
Інфляційні процеси	Зростання обсягів виручки

Отже, найраціональнішим для організації фінансів і найефективнішим для виробничої діяльності аграрних підприємств є той стан, коли власними джерелами забезпечується тільки мінімальна необхідність у фінансових ресурсах. Часові потреби у фінансових ресурсах, які виникли при накопиченні окремих складових фінансових ресурсів більше мінімальної потреби забезпечуються залученими фінансовими ресурсами.

У ролі джерела фінансових ресурсів найчастіше виступає кредиторська заборгованість та заборгованість перед працівниками підприємства по оплаті праці та бюджетом. Деяка час-

тина кредиторської заборгованості обов'язково знаходиться в обігу підприємства, тому її відносять до внутрішніх джерел і називають стійким пасивом.

Якщо розглядати, складові джерел формування фінансових ресурсів, до них треба віднести виручку від реалізації продукції, робіт та послуг і її складові: прибуток та амортизаційні відрахування на повне відновлення засобів виробництва, виручку від реалізації надлишкового та непотрібного майна, тварин, вибракуваних із основного стада, бюджетні асигнування, кредити банку та інші запозичені джерела, кредиторську заборгованість, джерела, які мобілізуються через фінансовий ринок та перерозподіляються державою тощо.

Отже, досить обґрунтованим є висновок академіка Дем'яненко М.Я., що діяльність підприємства виходить за межі внутрішньогосподарських відносин, а зовнішні умови господарювання повинні бути відносно однаковими для усіх учасників ринку і мають створюватися як адміністративними, так і економічними заходами, серед яких важливе місце відводиться фінансовим чинникам, у тому числі і бюджетному фінансуванню [1, с. 290]. Із цього виходить, що повинно дотримуватись найоптимальніше співвідношення між джерелами формування фінансових ресурсів, залученню кредитів банку і бюджетних асигнувань.

Висновки. Необхідність раціональної структури джерел формування фінансових ресурсів зумовлена рядом причин.

По-перше, власні та позичені джерела мають різну вартість, тому кожне окреме підприємство повинне індивідуально провести повну оцінку вартості фінансових ресурсів і саме визначити доцільність формування фінансових ресурсів за рахунок джерел, вилучаючи їх на деякий час з кругообігу, або залучення інших видів джерел.

По-друге, від правильного співвідношення власних і позичених фінансових ресурсів залежить наступне здійснення оптимального розширеного відтворення на підприємстві.

По-третє, в сучасних умовах обсяг власних фінансових ресурсів підприємства характеризує потенціал залучення додаткових фінансових ресурсів, що забезпечує додаткові прибутки, разом з іншими, не такими впливовими факторами, це оцінює ринкову вартість аграрного підприємства.

По-четверте, аналіз структури джерел фінансування фінансовими ресурсами набуває дедалі важливого значення з точки зору налагодження взаємовідносин із фінансовими інститутами, зокрема банками.

Вивчення тенденцій, своєчасне виявлення причин протиріч та диспропорцій у формуванні фінансових ресурсів дозволяє зорієнтувати підприємство щодо власних можливостей з метою попередження помилок і погіршення свого фінансового стану.

Список використаних джерел.

1. Фінанси в період реформування агропромислового виробництва/ Дем'яненко М.Я., Алексійчук В.М., Борщ А.Г. та ін.; За ред. М.Я. Дем'яненка – К.: ІАЕ УААН, 2002 – 645 с.
2. Фінанси підприємств: Підручник для студ. вузів /П.А. Лайко, М.В. Мних. – К.: Знання України, 2004 – 428 с.
3. Фінансовий менеджмент. Навчальний посіб./За ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. - 496 с.
4. Стецюк П.А. Формування фінансових ресурсів аграрних підприємств // Економіка АПК. – 2005. - № 11. – С. 111-116.
5. Васюренко О.В. Азаренкова Г.М. Фінансове управління потребує точного визначення окремих понять // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 28-33.
6. Дем'яненко М.Я. Кредитування аграрних підприємств: теорія і практика // Облік і фінанси АПК. – 2005. - № 7 – с. 9-19.

УДК: 336

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ КРЕДИТУВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Фурса В. А., 3 курс

e-mail: fursa.valerya@yandex.ru

Демченко І.В., к.е.н., доцент

Таврійський Державний Агротехнологічний Університет

У статті проаналізовано особливості кредитних відносин сільськогосподарських підприємств із комерційними банками, їх стан і тенденції розвитку, досліджено проблеми та можливі перспективи кредитування в аграрній сфері України, а також сучасні умови банківського кредитування підприємств АПК.

Ключові слова: АПК, кредитування АПК, кредитні відносини, кредитоспроможність.

Постановка проблеми. Актуальність даної теми зумовлена тим, що агропромисловий комплекс є базовим сектором народного господарства України, тому для забезпечення його ефективного функціонування необхідні значні інвестиційні ресурси та відповідне кредитування. Проте в Україні кредитування сільськогосподарських підприємств комерційними банками в нинішніх умовах ускладнилося або й зовсім неможливе з причини їхньої недостатньої доходності, невисокої віддачі на вкладений капітал і низької ліквідності майна. Проблема щодо кредитного забезпечення АПК є однією з найбільш актуальних на даному етапі розвитку економіки держави. Агропромисловий комплекс країни має необхідні передумови для широкого залучення іноземних інвестицій та кредитування, а саме: родючі чорноземні ґрунти, розвинуту транспортну інфраструктуру, вигідне географічне розташування, наявність робочої сили, ненасиченість продовольчого і ресурсного ринків. Проте, існує низка проблем, які впливають на стан кредитування агропромислового сектору:

- незадовільний фінансовий стан банків;
- низька якість кредитних ресурсів банків через зростання кількості проблемних позик;
- неякісне рефінансування у формі депозитів та іноземних позик;
- ефект витіснення приватних кредиторів державними запозиченнями для ліквідації зростаючого розриву між доходами і видатками держави;

Аналіз останніх досліджень. Стан і проблеми кредитного забезпечення розвитку сільськогосподарства досліджували В. Гайдук, О. Непочатенко, Є. Фірсов, П. Саблук, А. Пантелеймоненко, І. Кушнір, М. Коробейников, М. Барановський та ін. Помітний внесок у розробку теоретико-методологічних засад процесів формування кредитоспроможності аграрної сфери України в різний час зробили видатні вчені економічної аграрної науки, особливо В. Андрійчук, В. Борисова, В. Власов, О. Гудзь, М. Дем'яненко, Г. Калетнік, П. Канінський, І. Кириленко, Ю. Коваленко, М. Коденська, М. Кропивко, І. Лукінов, Ю. Лузан, Ю. Лупенко, Г. Мазнев, П. Макаренко, М. Малік, В. Месель-Веселяк, Ю. Нестерчук, О. Олійник, Г. Підлісецький, П. Саблук, П. Стецюк, М. Федоров, А. Чупіс, О. Шпикуляк та інші. Їхні фундаментальні ідеї, концепції та пропозиції збагатили економічну науку й наклали свій відбиток на осягнення суті означеної проблематики. Однією з актуальних проблем аграрного сектору вітчизняної економіки є подолання існуючих перешкод щодо поліпшення та розширення кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.

Мета статті. Метою даної статті є вивчення стану кредитування сільськогосподарських підприємств України та визначення проблеми кредитного обслуговування аграрного сектора економіки, обґрунтування необхідності підвищення кредитування агропромислової галузі та аналіз наявних теоретичних досліджень банківського кредитування підприємств АПК.

Основні матеріали дослідження. У сучасних умовах функціонування сільськогосподарських підприємств неможливе без залучення кредитних ресурсів, оскільки сільське господарство є кредитомісткою галуззю. Сільськогосподарські підприємства все більше потре-

бують залучення довгострокових фінансових ресурсів для оновлення техніки, будівництва нових об'єктів, упровадження інноваційних технологій. Через високу ризикованість цього бізнесу, низьку кредитоспроможність підприємств, низьку якість і ліквідність застави, яку підприємства можуть запропонувати банкам, відсутність механізмів іпотечного кредитування в галузі, а також через недосконалість законодавчих механізмів отримати ці кредити буває досить проблематично. Як відомо, аграрний сектор є однією з головних складових частин економіки України. Стан галузі сільського господарства передусім залежить від обсягів коштів, вкладених в його розвиток [1].

Зазначимо, що потреба в банківському кредитуванні агроформувань постійно зростає та загострюється. Проте темп його розширення останніми роками зменшується (табл.1). Це потребує виявлення причин, що стримують розвиток банківського обслуговування аграрного сектору України, та розробки пропозицій щодо поліпшення ситуації.

Таблиця 1 – Обсяги кредитування аграрної сфери економіки в динаміці, млрд грн

	Роки								
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2012	2013
Валовий внутрішній продукт України	170,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1120,6	1349,2	1459,1
Валовий продукт АПК	77,9	92,6	94,9	88,8	104	104,1	82,9	110,0	113,2
Всього обсяги наданих кредитів у економіку країни	19,6	143,4	245,2	426,9	724,2	703,5	732,8	801,8	815,1
Обсяги кредитування АПК	2,1	10,4	12,8	14,6	20,1	5,8	26,5	36,5	43,5
Питома вага кредитів АПК, %	10,7	7,3	5,2	3,4	2,8	0,8	3,6	4,6	5,3

*Матеріали МінАП України: Міжнародна агропромислова виставка-ярмарок «Агро-2014»

Дані табл. 1 свідчать про чітку тенденцію до кризового поступального зростання та відносно стабілізації рівнів валового внутрішнього продукту держави та аграрної сфери. Протилежна тенденція простежується з динамікою кредитування економіки в цілому та агропромислового виробництва. Загальні обсяги на даних кредитів у масштабах економіки України за період з 2000 по 2013 роки збільшилися майже у 42 рази, а в аграрну сферу лише у 21 рази (від 2,1 до 43,5 млрд грн.). Обсяги кредитування економіки в цілому збільшувалися щорічно значно швидшими темпами, ніж в аграрному секторі.

Кредит для аграріїв є одним із найважливіших зовнішніх джерел інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств поряд із бюджетним фінансуванням. У сфері сільського господарства кредитні ресурси відіграють вирішальну роль: сезонний розрив між вкладенням і надходженням коштів, значна потреба в обігових засобах перетворюють кредит в основне джерело поповнення фінансових ресурсів [3].

За статистичними даними НБУ, на 01.12.2015 підприємства АПК мали близько 115,5 млрд. грн. кредитів. Із бюджету на компенсацію кредитних ставок на 2016 р., як і роком раніше, виділили лише 300 млн. грн. під програму підтримки агровиробників шляхом надання фермерам безпроцентних кредитів терміном на п'ять років, у тому числі і на покупку сільгосптехніки. Зокрема, на закупівлю техніки через НАК «Украгролізінг» – на 54 млн. грн., надання кредитів фермерським господарствам – 25,6 млн. грн., фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі – 300 млн. грн. Щоправда, тільки взятти ці кредити ніхто з вітчизняних сільгоспвиробників так і не зміг. У структурі залучених коштів найбільша частка

(70%, або 7 млрд. грн.) припадала на короткострокові (до 12 місяців) кредити, а 30% становили середньострокові (до 36 місяців) – 1,4 млн. грн. та довгострокові(до 60 місяців) – 1,7 млрд. грн. [2].

Таблиця2- Прогнозований обсяг залучення кредитів підприємства АПК на період до 2020 р, млрдгрн

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016-2020	Зростання, разів	
								2015 до 2010	2020 до 2010
Оптимістичний сценарій									
Обсяг залучених кредитів, усього	10,1	12,7	16,2	21,4	26,8	31,2	180,0	3,1	3,6
У точку числі пільгових	1,4	3,9	7,5	11,2	15,4	19,7	130	14,1	18,6
Із загального обсягу кредитів:									
довгострокові	3,1	3,8	6,1	9,1	10,6	13,1	80,0	4,2	5,2
короткострокові	7,0	8,9	10,1	12,3	16,2	18,1	100,0	2,6	3,0
Песимістичний сценарій									
Обсяг залучених кредитів, усього	10,1	12,7	14,8	18,2	22,3	27,2	150,0	2,7	3,0
У точку числі пільгових	1,4	3,9	5,5	8,6	13,8	18,1	100,0	12,9	14,3
Із загального обсягу кредитів:									
довгострокові	3,1	3,8	5,3	7,4	9,5	11,1	50,0	3,6	4,8
короткострокові	7,0	8,9	9,5	10,8	12,7	16,1	100,1	2,3	2,8

*Стратегічні напрями розвитку сільськогосподарства України на період до 2020 року/За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К. : ІАЕ, 2012. – 145 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agroua.net/docs/strateg.pdf>.

Висновок. Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що інвестиційний клімат для АПК є сприятливим, але ризики для інвесторів залишаються високими. Поліпшити ситуацію може лише вдосконалення законодавства з питань аграрної політики, регулювання кредитних операцій, раціонального розподілу коштів, їх ефективного використання і вчасного повернення боргу та відповідна політика держави.

Список використаних джерел

1. Довгострокове кредитування аграрних підприємств: стан, проблеми, перспективи розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/13.pdf
2. Міністерство аграрної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/17529>.
3. Руда О. Облік банківського кредитування сільськогосподарських підприємств / О. Руда [Електронний ресурс]. – Режим доступу : bankivskogo_kredituvannja_silskogospodarskikh_pidpriemstv/25-1-0-544

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В АПК.....	3
ФАКТОРЫ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА АГРАРНОЕ ПРОИЗВОДСТВО..... Кудаев А.Ю., Ашмарина Т.И.	4
МАЛИЙ БІЗНЕС У РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ Заболотна Н., Мрига В.О.	7
ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДСТВА ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА..... Зотова М.В., Ашмарина Т.И.	9
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ МОЛОЧНОГО СКОТОВОДСТВА НА ОСНОВЕ ОПТИМИЗАЦИИ КОРМОПРОИЗВОДСТВА Ивахненко Д.А., Бутуханова Д.Г.	12
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УКРАЇНІ Івасюк О., Косторной С.В.	15
НООСФЕРНЫЙ ПОДХОД В ЭКОНОМИКЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ Шустова К.В., Ашмарина Т.И.	18
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ПІЛЬГОВІ СТАВКИ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС Орлова В., Косторной С.В.	21
ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРА НАДХОДЖЕНЬ ВІД ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК Рогач А., Косторной С.В.	24
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС: НАРАХУВАННЯ МИТА Щевелева О., Косторной С.В.	27
МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Кондратюк О. В., Нестеренко С.А.	30
СЕКЦІЯ 2. ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ В АПК.....	33
СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ, ЇЇ ЗНАЧЕННЯ І ВИМОГИ, ЯКІ ДО НЕЇ ПРЕД'ЯВЛЯЮТЬСЯ Греджев І.В.	34

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	37
Йолшин С.А., Левченко О.П.	
ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	39
Кондратюк О. В., Левченко О.П.	
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ДЖЕРЕЛО ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	42
Кондратюк О. В., Синяєва Л. В.	
АУДИТ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ	44
Кондратюк О., Ілляшенко К. В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ВИТРАТ	47
Микульський В.С., Ілляшенко К.М.	
ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФОРМУВАННЯ ЙОГО ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	50
Юшинова О.	
ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ПІДПРИЄМСТВА.....	53
Молінської О.О., Левченко О.П.	
ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДЧИКАМИ	56
Микульський В. С., Левченко О. П.	
ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ.....	59
Стоєва Т.	
СЕКЦІЯ 3. РОЗВИТОК ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ АПК.....	61
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	62
Дубініна В., Сизоненко О. В.	
ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	64
Іванова О. Г., Сизоненко О.В.	
БАНКУТСТВО БАНКІВ ТА МАЙБУТНЄ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	67
Дикун М.А., Вороновська О.В.	
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	70
Пиляй В.В., Вороновська О.В.	
ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	73
Самсонова М., Демченко І.В.	
ТРАДИЦІЙНИЙ І НОВАТОРСЬКИЙ ПІДХІД ДО БІЗНЕСУ	74
Гуменюк Л.О., Агєєва І.В.	

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	76
Уривкіна О., Демченко І.В.	
ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЇХ ЗБІЛЬШЕННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	78
Сеттаров А.У., Сизоненко О.В.	
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ КРЕДИТУВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.....	81
Фурса В. А., Демченко І.В.	
ЗМІСТ.....	84

